

TNO-rapport

20352 / 11292

Zogenaamde lage risico's in Nederland:
welke regels vinden werknemers belangrijk om in de
Arbowet te handhaven, en wat zijn de gevolgen van
het schrappen van deze regels?

Arbeid

Polarisavenue 151
Postbus 718
2130 AS Hoofddorp

www.tno.nl/arbeid

T 023 554 93 93
F 023 554 93 94

Datum 15 november 2005

Auteurs Irene Houtman
Ruurt van den Berg

Wetenschappelijk rapport

Alle rechten voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van TNO.

Indien dit rapport in opdracht werd uitgebracht, wordt voor de rechten en verplichtingen van opdrachtgever en opdrachtnemer verwezen naar de Algemene Voorwaarden voor Onderzoeks- opdrachten aan TNO, dan wel de betreffende terzake tussen partijen gesloten overeenkomst. Het ter inzage geven van het TNO-rapport aan direct belanghebbenden is toegestaan.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Achtergrond en probleemstelling.....	3
1.2	Wat verstaat men onder lage risico's?.....	4
1.3	De onderzoeksvragen.....	4
2	Methode	7
2.1	De steekproef en gekozen werkwijze	7
2.2	Representativiteit van de steekproef	7
3	Het vóórkomen van lage risico's	9
4	Bekendheid met bepalingen in de Arbowet?	15
5	Heeft men zelf iets gedaan aan deze risico's?	17
6	Heeft de werkgever iets gedaan om deze risico's te voorkomen?	21
7	Het belang van bescherming tegen deze risico's	25
8	Zal schrappen en niet handhaven van de 'lage risico's' de komende 10 jaar negatieve gevolgen hebben?	27
9	Werkgever te overtuigen van aanpak van 'lage risico's'?	29
10	Conclusies	31
	Literatuur	35
	Overzicht Bijlagen	37
	Bijlage 1: Verantwoording van de weging	39
	Bijlage 2 De ruwe tabel met prevalenties van lage risico's	43
	Bijlage 3: Uitsplitsing en profielen naar sector	47
	Bijlage 4 Kennis over bepalingen in de Arbowet	57
	Bijlage 5: Zelf iets gedaan aan de 'lage risico's'?	65
	Bijlage 6 Heeft werkgever iets gedaan aan de 'lage risico's'?	73
	Bijlage 7 Belang van regelgeving inzake deze 'lage risico's'	81
	Bijlage 8 Verwachting van negatieve gevolgen van schrappen en niet meer handhaven van regels over deze risico's uit de Arbowet	87
	Bijlage 9 Werkgever te overtuigen van aanpak 'lage risico's'?	95

1 Inleiding

1.1 Achtergrond en probleemstelling

De overheid streeft een vermindering van regelgeving na. Dit beleidsdoel treft ook de Arbowet. Staatssecretaris Van Hoof van het Ministerie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft in oktober 2004 een adviesaanvraag bij de SER ingediend over de evaluatie van de Arbowet. Uitgangspunt was een vermindering van regelgeving, die zou leiden tot een vermindering van administratieve lasten voor werkgevers en tot deregulering. In de SER-adviesaanvraag werd voorgesteld de vermindering van regels toe te spitsen op het schrappen van bestaande regelgeving over zogenaamde 'lage risico's', waarbij de overheid ook de naleving van deze regels niet langer zal handhaven. De overheid wil zich meer richten op ernstige risico's en op meer activering van werkgevers en werknemers in ondernemingen. De overheid wil zich dus terugtrekken waar het gaat om lage risico's, waarmee men dan doelt op risico's die niet leiden tot blijvend letsel of sterfte, en ook geen aanleiding verondersteld worden te zijn voor grote maatschappelijke kosten of onrust.

Deze voornemens baarden de FNV de nodige zorg. Deze zorg betrof met name het feit dat eisen voor de aanpak ervan richting de werkgever en inspectie en handhaving van deze risico's door de Arbeidsinspectie zouden (moeten) verdwijnen.

De SER heeft in haar standpunt van juni 2005, waarin ze haar reactie op de adviesaanvraag van de staatssecretaris geeft, naar voren gebracht dat het begrip 'lage risico's' niet zou moeten worden gehanteerd. Desondanks onderstreepten de drie centrale werkgeversorganisaties als reactie op het SER-advies toen nogmaals het belang van vermindering van administratieve lasten en deregulering voor de ondernemers. Het grootste deel van de arbo-regelgeving komt echter vanuit Europa en het eenzijdig schrappen hiervan kan dus niet zomaar.

Hoewel de Staatssecretaris aanvankelijk had aangegeven het SER-advies te volgen, gooide hij in zijn brief van 4 oktober j.l. aan de Tweede Kamer opnieuw olie op het vuur door wederom aan te geven dat grootschalig schrappen van regels uit de Arbowet het doel is van het huidige beleid. Hij pleit expliciet voor het schrappen van de 'Nationale kop van het arbeidsomstandighedenbeleid'. Alleen voor psychosociale arbeidsrisico's¹ wordt enige ruimte gelaten.

De FNV had het afgelopen voorjaar al een 'plan de campagne' opgesteld en heeft toen onder andere TNO opdracht gegeven een onderzoek te doen naar de ervaringen van werknemers om inzicht te krijgen in de omvang van het vóórkomen van 'lage risico's' zoals door Van Hoof was aangegeven in de SER adviesaanvraag, als ook in hoe belangrijk de Nederlandse werknemer de regels vindt die er nu voor bestaan in de Arbowet, en wat men verwacht van het schrappen van deze regels. In dit rapport worden de resultaten van dat onderzoek beschreven.

¹ Hierbij gaat het in het bijzonder om seksuele intimidatie, agressie en geweld, pesten op het werk en werkdruk.

1.2 Wat verstaat men onder lage risico's?

Er bestaat geen definitie van 'lage risico's', maar in de SER-adviesaanvraag waren wel een aantal risico's bij naam genoemd. Het ging hierbij om de volgende risico's:

- extreme hitte (>36°C droge lucht of > 28°C vochtige lucht/Wet Bulb temperature);
- extreme koude (<-29°C geen wind of <-18°C met 4 m/s wind);
- hand- en armtrillingen;
- geknield/gehurkt werk (> 1 uur achtereen hurken/knielen);
- staand werk (>2 uur statisch op dezelfde plaats);
- daglicht (geen daglicht zonder compenserende factoren, o.a. publiek);
- vloeren, muren en plafonds van arbeidsplaatsen;
- ramen en bovenlichten van werkruimten;
- ontspanningsruimten;
- nachtverblijven;
- kleedruimten;
- wasgelegenheden en doucheruimten;
- (geen) toiletten, urinoirs en wasbakken;
- dagindeling van de arbeid;
- maatregelen m.b.t. bescherming van ogen en het gezichtsvermogen;
- binnen- en buitenklimaat;
- weren van zonlicht.

Er werd in deze adviesaanvraag wel opgemerkt dat sommige van die arbeidsrisico's wel degelijk kunnen leiden tot het overlijden van de werknemer of tot blijvend letsel, maar dat -bijvoorbeeld in geval van extreme hitte- 'de huidige praktijk zodanig is dat het niet waarschijnlijk is dat dit zal voorkomen en dus is te verwaarlozen'.

1.3 De onderzoeksvragen

Bovengenoemde risico's worden in Nederland niet bevraagd in de reguliere nationale surveys naar arbeidsomstandigheden onder de Nederlandse beroepsbevolking van CBS en TNO. We weten dus niet hoe het feitelijk zit met de omvang van blootgestelden aan deze risico's, ondanks wat de Staatssecretaris hierover destijds heeft gezegd in de SER-adviesaanvraag. De FNV wil met nieuw onderzoek nagaan in welke mate werkend Nederland nu met dit soort van zogenaamde 'lage' risico's te maken heeft. Ook wil de FNV weten hoe belangrijk men de huidige regels in de Arbwet vindt wanneer men in zijn werk ermee te maken heeft, en wat men van het schrappen van dergelijke regelgeving verwacht: wat zal de werkgever doen, de bestaande situatie handhaven door bijvoorbeeld beschermende kleding te (blijven) vergoeden, of juist niet, of de bestaande situatie veranderen door bijvoorbeeld WC-ruimte voor winkelpersoneel in te ruilen voor bedrijfsruimte, of worden (zit)krukjes voor het winkelpersoneel afgeschafte?

De FNV heeft dan ook besloten om een onderzoek uit te laten voeren waarbij de volgende vragen centraal staan:

1. In welke mate hebben werknemers nu te maken met zogenaamde 'lage risico's', zoals deze waren omschreven in het SER-advies van staatssecretaris Van Hoof?
2. Als werknemers met deze risico's te maken hebben,
 - a) leidt dat volgens hen tot (gezondheids)klachten, en zo ja tot welke?
 - b) weten werknemers dat de wet ten aanzien van deze risico's nu beschermende maatregelen voorschrijft en vinden ze dat belangrijk?
 - c) hebben ze zelf iets aan deze risico's gedaan of hebben ze iets kunnen doen?

- d) heeft hun werkgever er iets aan gedaan/zou deze hier in de toekomst iets aan doen, ook als de beschermende maatregelen in de wet worden afgeschaft?
- e) denken werknemers dat schrappen van deze risico's uit de Arbowet, en het niet handhaven ervan door de Arbeidsinspectie, hen in de komende tien jaar negatief zal beïnvloeden?

2 Methode

2.1 De steekproef en gekozen werkwijze

In dit onderzoek is een netto steekproef van ruim tweeduizend respondenten bevroegd over zogenaamde ‘lage risico’s’. Het onderzoek is uitgevoerd met behulp van een web-enquête, waarbij een groot adressenbestand (circa 40.000) van het bureau Multiscope is gebruikt om de steekproef uit te trekken. De respons uit dit bestand is zeer hoog, omdat ze een kleine vergoeding van Multiscope krijgen voor hun deelname aan enquêtes. Aan dit onderzoek deden uiteindelijk 2468 werknemers mee.

De webenquête werd gekozen vanwege de snelheid van respons en opbouw van de dataset, alsook de geringere kosten in vergelijking met schriftelijk enquêteonderzoek. Recent onderzoek (o.a. Ritter, Lorig, Laurent & Matthews, 2004) geeft aan dat dit type enquêtes een goede validiteit en betrouwbaarheid heeft die vergelijkbaar is met, of zelfs beter is dan die van de schriftelijke enquêtes. Wel kan een internet- of webenquête tot een lagere respons dan een schriftelijke enquête leiden (Leece, Bhandan, Sprague et al, 2004), al heeft de SKB daar andere ervaringen mee en was hun responspercentage in een web-enquête over arbeidsomstandigheden 93% (Baldal & Prins, 2003).

Een vooroordeel van het werken met webenquêtes is dat het meedoen aan enquêtes tegen beloning ertoe leidt dat respondenten niet betrokken genoeg zijn bij het onderzoek, waardoor de kwaliteit van de data slechter zijn dan die verkregen uit schriftelijke vragenlijsten of telefonisch onderzoek. Daarnaast stelt men vraagtekens bij de representativiteit van onderzoek met behulp van een webenquête. Respondenten uit de beschikbare panels kunnen tenslotte alleen maar deelnemen wanneer zij de beschikking hebben over een internetverbinding. Onderzoek van Research International (Kleijngeld en Samuels, 2004) laat onder andere zien dat (1) webenquêtes een veel hogere respons (kunnen) opleveren (36% en 20%) dan het telefonisch interview (5%), (2) de (non)respons bij de webenquête veel uniformer verdeeld was over willekeurige socio-demografische variabelen, (3) de interne consistentie van de dataset van zeer hoge kwaliteit bleek bij zowel de webenquête als het telefonische onderzoek, (4) respondenten van webenquêtes significant langere antwoorden geven op gesloten vragen dan op open vragen, en blijken tenslotte (5) mensen die zich hebben aangemeld bij een ‘online panel’ geen anders denkende mensen te zijn of geen ander gedrag te vertonen dan respondenten die aan een telefonisch onderzoek meedoen.

De bovenstaande bevindingen nemen niet weg dat het hier gevonden databestand wel degelijk op een aantal kenmerken, bijvoorbeeld opleiding of sector, scheef verdeeld kan zijn. Daarom zal de representativiteit van de steekproef worden getoetst door deze op een aantal kenmerken te vergelijken met de Nederlandse beroepsbevolking. Bij een eventuele afwijking zal hiervoor met behulp van weging worden gecorrigeerd.

2.2 Representativiteit van de steekproef

In bijlage 1 is een overzicht gegeven van het huidige bestand naar opleiding en sector. De vergelijking van de verdeling op deze kenmerken met die in de Nederlandse beroepsbevolking (op basis van de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden (NEA)) laat zien dat er vooral een verschil naar verdeling in opleiding is: in het bestand afkomstige van de webenquête zitten relatief veel HBO-ers, en relatief weinig laaggeschoolden (geen opleiding of alleen basisonderwijs). Vanwege het geringe aandeel van de

laaggeschoolden is ervoor gekozen om dit niveau samen te nemen met het VBO en de MAVO (die veel groter in omvang zijn), en het gewicht van de HBO-ers naar verhouding wat terug te brengen. Op de kenmerken sector, sekse en leeftijd hoefde er niet te worden gewogen.

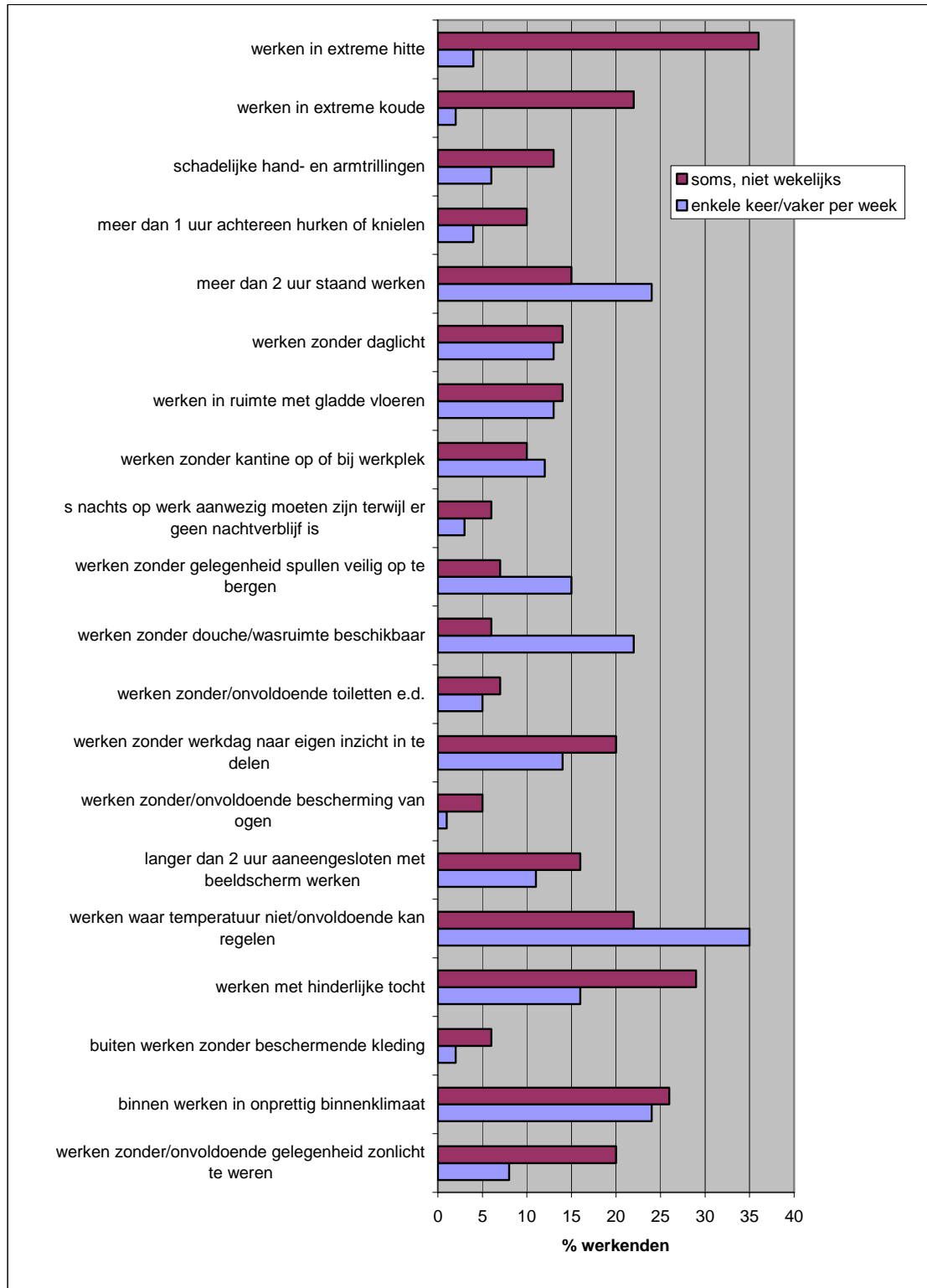
3 Het vóórkomen van lage risico's

In figuur 1 (zie ook bijlage 2) is het vóórkomen van de lage risico's in de Nederlandse beroepsbevolking weergegeven. Wat direct opvalt is dat werknemers wel degelijk, en in een aantal gevallen zelfs met enige regelmaat aangeven met de genoemde risico's te worden geconfronteerd. Op basis van bijlage 2 kan worden gesteld dat, afhankelijk van het type risico blootstelling aan dat risico bij 43% tot 91% van de werkenden nooit voorkomt, met andere woorden, bij 57% tot 9% van de werkenden wel eens. Risico's die vaak 'wel eens' vóórkomen zijn 'het werken op een werkplek waar men de temperatuur niet of onvoldoende kan regelen, werken met een onprettig binnenklimaat, terwijl het wel eens moeten werken onder extreme hitte voorkomt bij 39% van de werkenden, en werken bij extreme koude bij 24%. Een risico dat inderdaad weinig vóórkomt is 's nachts op het werk aanwezig moeten zijn terwijl er geen nachtverblijf aanwezig is, of dat men buiten werkt en men niet over beschermende kleding beschikt (beide 9%). In figuur 1 zijn daarentegen ook risico's die een enkele keer of vaker per week vóórkomen apart onderscheiden.

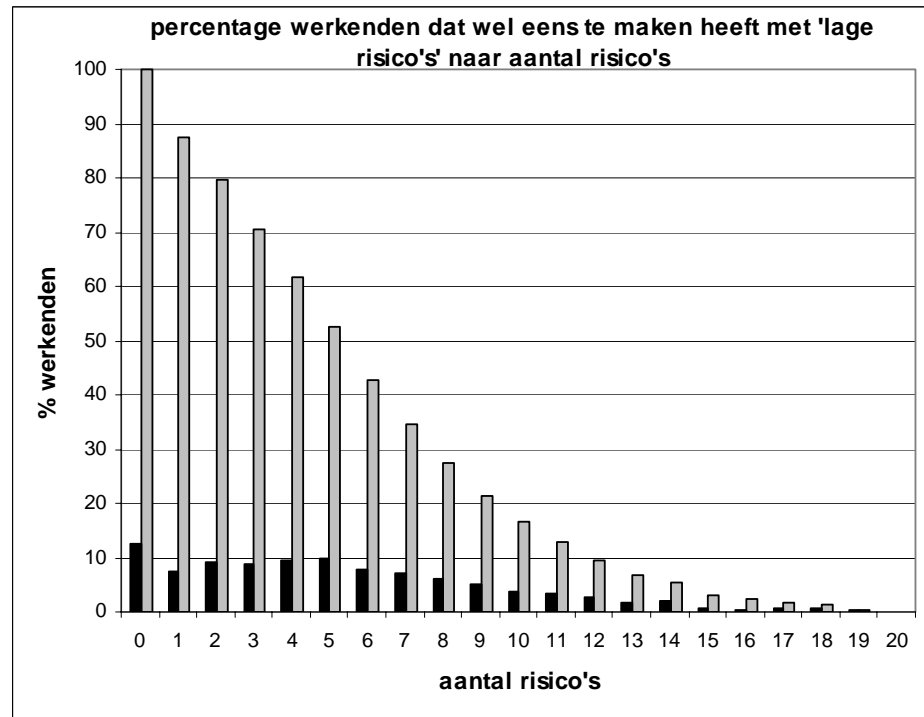
In figuur 2 is vervolgens weergegeven hoe hoog het percentage van werknemers is waarin geen enkel 'laag risico' voorkomt (absoluut percentage van 12,7%), het percentage dat aangeeft dat het 1 keer is voorgekomen (absoluut percentage van 7,6%), twee keer (absoluut percentage van 9,1%) en meer. In de figuur zijn naast de absolute percentages ook de cumulatieve percentages af te lezen. Zo geeft de grijze balk bij '1' weer dat 87,3% één of meer risico's heeft gerapporteerd en dat 79,7% twee of meer risico's heeft gerapporteerd. Figuur 3 geeft het percentage werkenden weer dat *wekelijks* te maken heeft met geen, één, of meerdere van deze 'lage risico's'. Deze figuren laten dus zien dat, hoewel er momenteel nog wel steeds regelgeving in de Arbwet is die de werkgever verplicht deze risico's te reduceren, en de Arbeidsinspectie verplicht hierop te handhaven, er toch sprake is van blootstelling aan deze risico's.

Wanneer wordt bedacht dat het hier om risico's gaat die soms toch aanzienlijke schade met zich mee kunnen brengen moet gezegd dat de frequentie waarmee ze 'enkele keren of vaker per week' vóórkomen ook zeer opvallend is (figuur 1; zie bijlage 2). Meer dan één op de 5 werkenden ($\geq 20\%$) verricht één enkele keer of vaker per week meer dan 2 uur staand werk (24%), werkt zonder dat er douche/wasruimte beschikbaar is (22%), werkt in een werkomgeving waarin men de temperatuur slecht kan regelen (32%) of werkt in een onprettig binnenklimaat (24%).

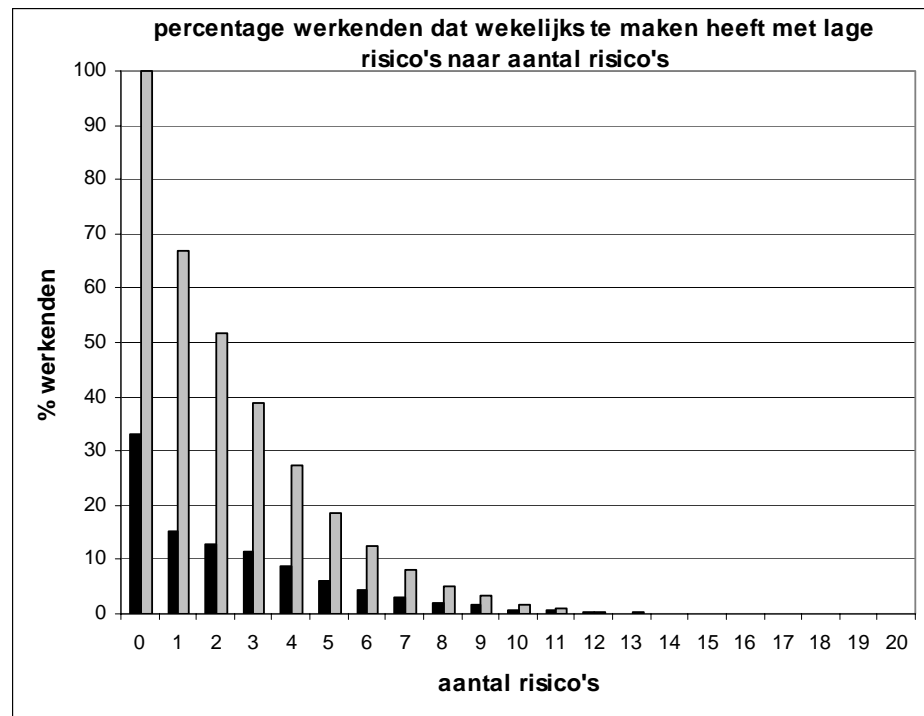
Een aantal andere risico's komt beduidend minder vaak voor, maar dat kan toch nog niet in de hoek van 'onbelangrijk omdat het zo weinig voorkomt' worden weggezet. Het gaat hier om risico's waar 10% tot 20% van de werkenden een enkele keer of vaker per week mee te maken heeft zoals 'werken met hinderlijke tocht' (16%), werken zonder dat men de eigen spullen veilig kan opbergen (15%), werken zonder het werk naar eigen inzicht te kunnen indelen (14%), werken in een ruimte met gladde vloeren (13%), werken zonder daglicht (13%), werken zonder kantine op of bij de werkplek (12%) en langer dan 2 uur aaneengesloten achter het beeldscherm moeten werken zonder pauze te kunnen nemen (11%).

Figuur 1: Het vóórkomen van lage risico's in de Nederlandse beroepsbevolking

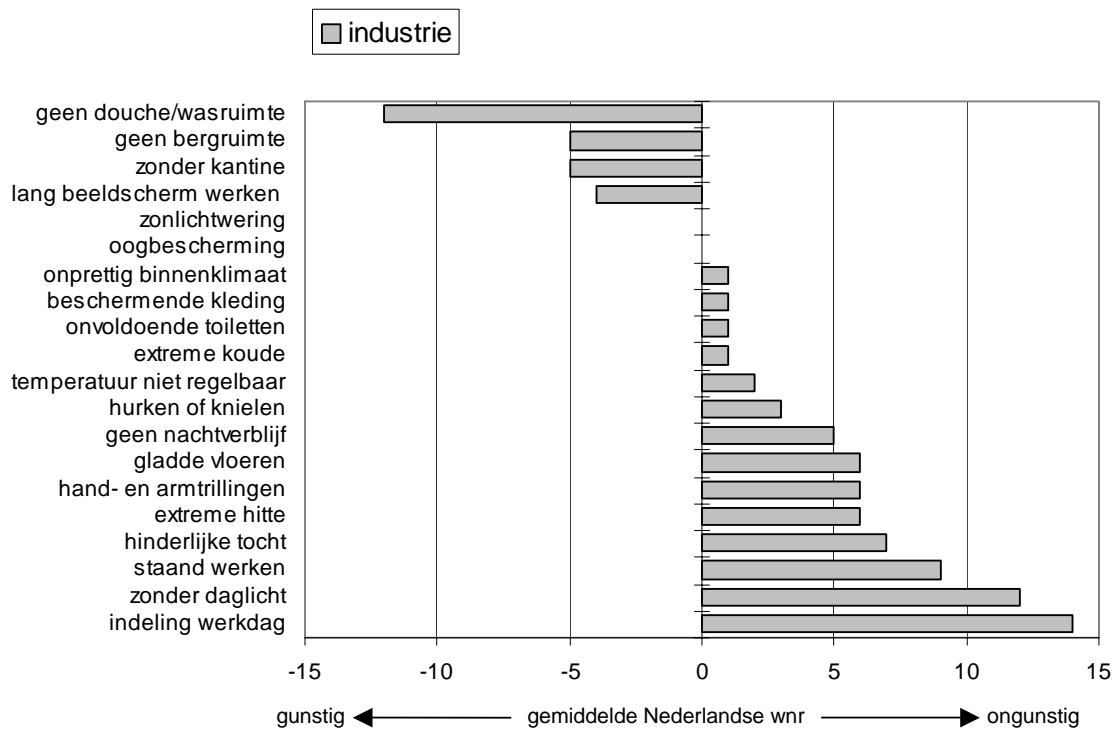

Figuur 2: Het percentage werknemers naar het aantal risico's. In grijs staan de cumulatieve percentages weergegeven, in zwart de absolute percentages

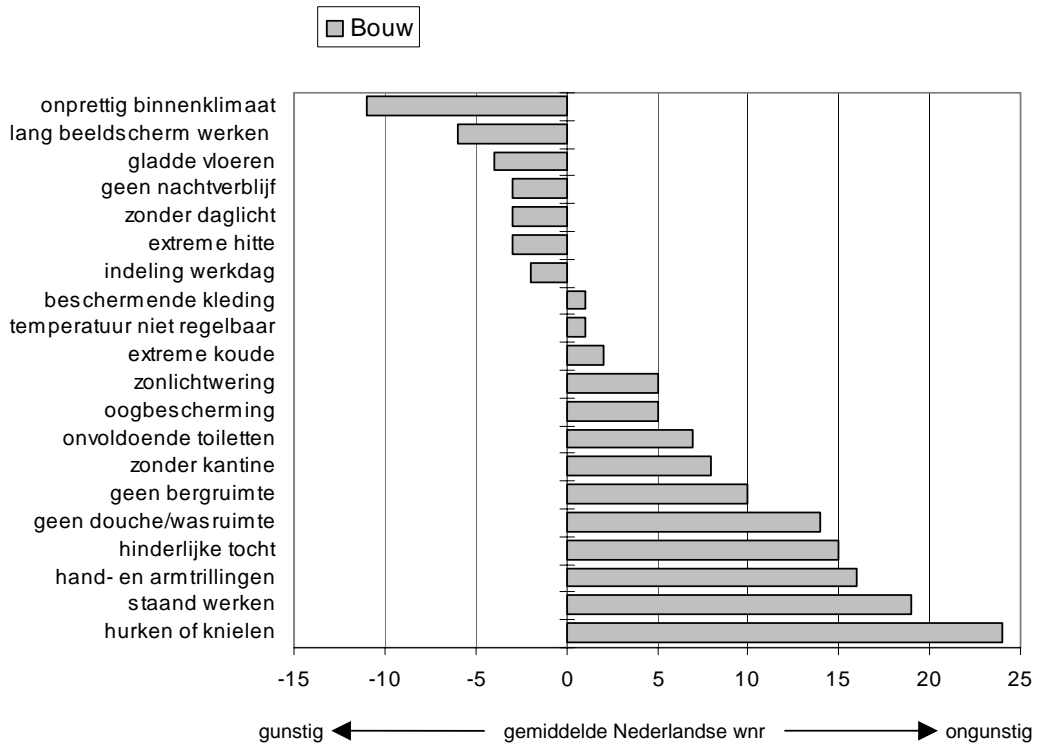

Figuur 3: Het percentage werknemers dat *wekelijks* met geen enkel of met één of meerdere risico's is geconfronteerd. In grijs staan de cumulatieve percentages weergegeven, in zwart de absolute percentages

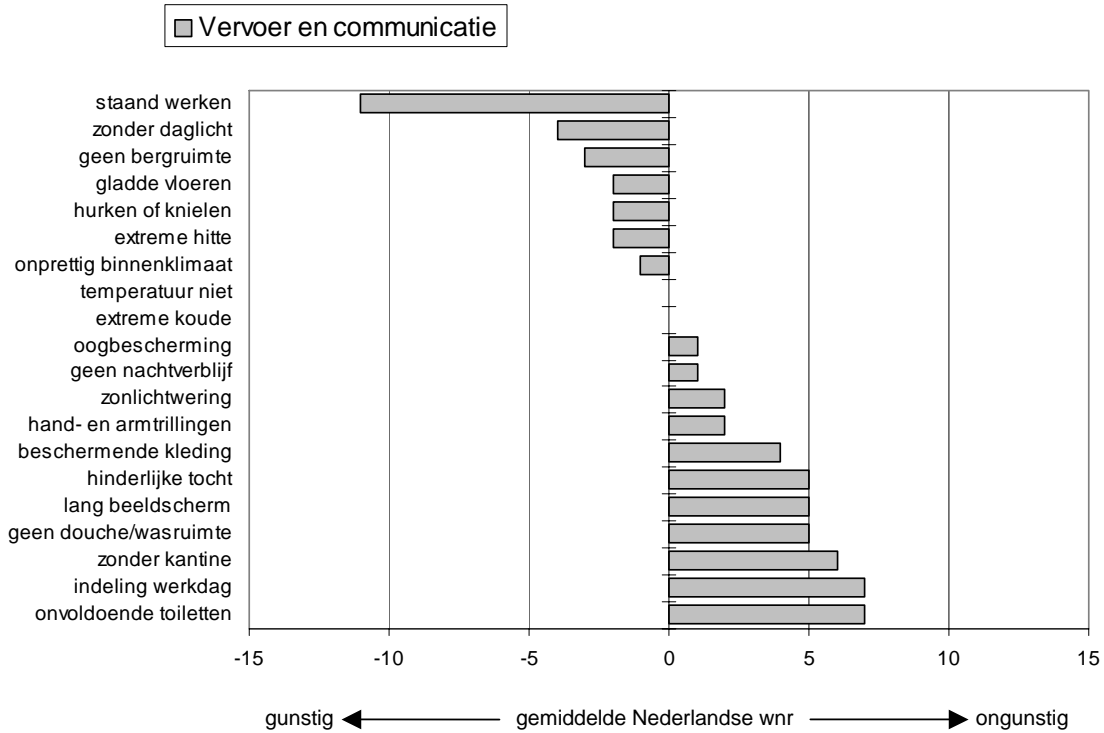
Het meest onderscheidend als het gaat om het vóórkomen van deze risico's is de uitsplitsing naar sector. Het blijkt dat de industrie het meest frequent een ongunstige hoge score heeft op deze risico's (14 van de 20 risico's; zie figuur 4 en bijlage 3), evenals de bouw (12 van de 20 risico's; zie figuur 5 en bijlage 3). Op enige afstand volgen 'vervoer en communicatie' (9 van de 20 risico's; figuur 6 en bijlage 3) en de gezondheids- en welzijnszorg (7 van de 20 risico's; figuur 7 en bijlage 3), de handel en de overige dienstverlening (beide 6 van de 20 risico's; bijlage 3).

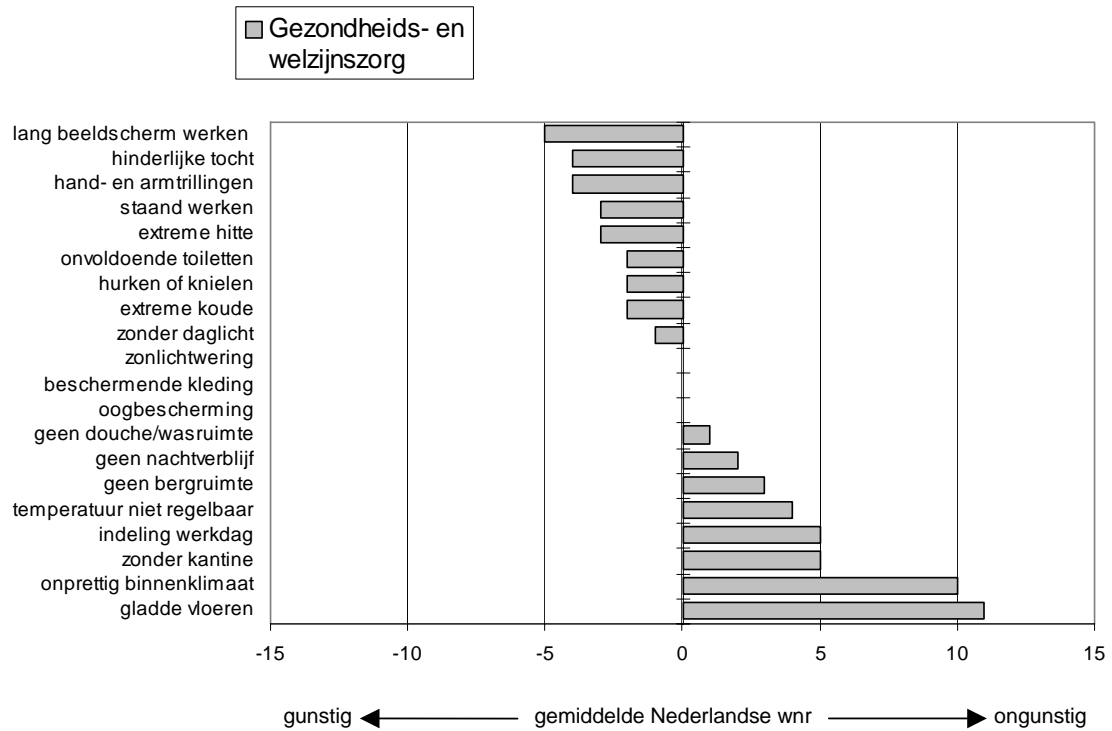
Figuur 4: Profiel van de industrie. De middenlijn is 'de gemiddelde Nederlandse werknemer'. Afwijkingen naar rechts tonen een ongunstiger en naar links een gunstiger sectorscore

Figuur 5: Profiel van de bouw. De middenlijn is 'de gemiddelde Nederlandse werknemer'. Afwijkingen naar rechts tonen een ongunstiger en naar links een gunstiger sectorscore

Figuur 6: Risicoprofiel van 'vervoer en communicatie'. De middenlijn is 'de gemiddelde Nederlandse werknemer'. Afwijkingen naar rechts tonen een ongunstiger en naar links een gunstiger sectorscore

Figuur 7: Risicoprofiel van de gezondheids- en welzijnszorg. De middenlijn is 'de gemiddelde Nederlandse werknemer'. Afwijkingen naar rechts tonen een ongunstiger en naar links een gunstiger sectorscore

4 Bekendheid met bepalingen in de Arbowet?

Van diegenen die zeggen dat ze worden geconfronteerd met een bepaald risico zegt gemiddeld circa 39% van de respondenten dat ze bekend zijn met het feit dat er regelgeving over dat risico in de Arbowet bestaat (range is 23,5% tot 74%; zie bijlage 4). Van hen die met dat risico zegt te zijn geconfronteerd meent gemiddeld zo'n 20% ook daadwerkelijk te weten wat er over dat risico in de Arbowet staat. Het meeste is men zich bewust van de regelgeving op het gebied van:

1. Beeldschermwerk (74% van hen die eraan blootstaat weet dat er regelgeving is, en maar liefst 37% zegt te weten wat erin staat).
2. Werken in een ruimte zonder daglicht (48,1% van hen die eraan blootstaat weet dat er regelgeving is, en 14,8% zegt te weten wat erin staat).
3. Uitvoeren van werkzaamheden bij extreme hitte (47,5% van hen die eraan bloot staat weet dat er regelgeving is, en 17,5% zegt ook te weten wat erin staat).
4. Werken met schadelijke hand- en armtrillingen (vb. als gevolg van werken met apparaten; 47% weet dat er regelgeving is, 17,6% zegt te weten wat erin staat).
5. Werken bij extreme koude (45,9% van hen die eraan blootstaat weet dat er regelgeving is, en 16,7% zegt te weten wat erin staat).

Aan de andere kant weet men vaak weinig over de regelingen op het gebied van:

- Zelf de werkdag naar eigen inzicht te kunnen indelen (slechts 23,5% van hen die zegt eraan bloot te staan weet dat er regelgeving over bestaat, en 5,9% zegt te weten wat daarin staat).
- Het recht om kleding en persoonlijke bezittingen veilig te kunnen opbergen op het werk (23,8% van die zeggen eraan bloot te staan weet dat er regelgeving over bestaat, en 9,5% zegt te weten wat erin staat).
- Werken op een werkplek waar men de temperatuur niet of onvoldoende zelf kan regelen (31,6% van hen die zegt eraan bloot te staan weet dat er regelgeving over bestaat, maar 10,5% zegt te weten wat erin staat).

Als we de uitsplitsing naar sector erbij halen dan zien we dat er met name in de bouw veel bewustzijn van deze regelgeving aanwezig is. Niet alleen geeft men hier vaak aan dat men weet dat er regelgeving is, maar ook wat daarin over het specifieke risico in staat (zo zegt bijvoorbeeld 31,3% van de werkenden in de bouw die wel eens aan extreme hitte blootstaat te weten wat hierover in de Arbowet wordt voorgeschreven; 36,2% die wel eens aan extreme koude blootstaat weet zelfs wat hierover in de Arbowet wordt voorgeschreven, en 30% van hen die wel eens werkt in afwezigheid van kantine, schaftruimte op of in de buurt van de werkplek zegt te weten wat hierover wordt voorgeschreven, en 26% van hen die wel eens meer dan 1 uur achtereen gehurkt of geknield moeten werken zegt te weten wat hierover wordt voorgeschreven). Daarnaast is er veel bewustzijn over de regelgeving aangaande diverse risico's in de industrie.

Op een aantal risico's is het bewustzijn vrij specifiek. Zo is in het onderwijs en de zorg onder diegenen die zeggen te maken te hebben met extreme hitte dat er ook een groot bewustzijn is voor het werken bij extreme hitte (46,5%, respectievelijk 52,6%)². Overigens zegt slechts 7%, respectievelijk 14,2% te weten wat er hierover wordt voorgeschreven. Van diegenen in de handel die meer dan 2 uur per dag staand moeten werken weet 26,4% dat er regelgeving over is, en zegt 11% te weten wat hierin staat. Van die-

² Het zal hier overigens vooral om hitte gaan waar men niet wekelijks aan bloot staat, zie ook bijlage 3).

genen in de financiële en zakelijke dienstverlening die zeggen met een beeldscherm te moeten werken zonder om de twee uur een korte pauze te kunnen nemen zegt 58,7%, respectievelijk 76,7% te weten dat er regelgeving over is, en 41,7% respectievelijk 44,2% zegt ook te weten wat er hierover in staat.

5 Heeft men zelf iets gedaan aan deze risico's?

Zoals ook in paragraaf 3 is aangekaart betekent de aanwezigheid van regelgeving in de Arbowet over de 'lage risico's' nog niet dat er ook geen blootstelling aan deze risico's is. Ook werknemers zelf kunnen iets aan de aanpak van deze risico's doen, al was het alleen de aanwezigheid van het risico aan de orde stellen. Dit blijkt soms toch lastig.

Gemiddeld 30% van diegenen die zeggen dat ze wel eens met een 'laag risico' te maken heeft gehad zegt er zelf ook iets aan te hebben gedaan (range 7,1% tot 50%; bijlage 5); in bijna 27% van de gevallen heeft men er niets aan gedaan, maar was het wel nodig geweest om er iets aan te doen (range 14,3% tot 44,4%)! De rest meent dat men er zelf niets aan heeft gedaan, maar dat dat ook niet nodig was.

Men heeft zelf vooral veel gedaan wanneer men:

1. Moest werken in extreme koude (50%).
2. Moest werken in extreme hitte (44%).
3. Langdurig achtereen achter een beeldscherm moest werken zonder een korte pauze te kunnen nemen (37%).

Men heeft daarentegen juist weinig zelf gedaan in het geval er geen doucheruimte of wasgelegenheid was (7,1%).

Men heeft zelf niets gedaan, maar vond dat er wel wat had moeten gebeuren in het geval er sprake was van:

1. Een onprettig binnenklimaat (47,1%).
2. De temperatuur op de werkplek niet zelf kunnen regelen (40,4%).
3. Moeten werken zonder in de gelegenheid te zijn het zonlicht onvoldoende te weren (37%).
4. Onvoldoende toiletten e.d. op of in de buurt van de werkplek (33,3%).
5. Geen gelegenheid om zijn/haar spullen veilig op te bergen (33,3%).
6. Hinderlijke tocht (32,6%).
7. Schadelijke hand-arm trillingen (29,4%).

Opvallend is dat van diegenen die wel eens met een bepaald 'laag' risico worden geconfronteerd, de blootstelling naar sector over het algemeen sterk varieert (bijlage 3), terwijl het percentage werkenden dat zegt er zelf iets aan te hebben gedaan minder varieert (vb. ten aanzien van blootstelling aan extreme hitte: 31% in de overige dienstverlening tot 50% in de zakelijke dienstverlening).

Het meest ernstig is die situatie waarin men met bepaalde risico's wordt geconfronteerd, daar niets aan heeft gedaan terwijl dat wel nodig is. Als we ons weer even beperken tot het risico 'werken in extreme hitte' blijkt zo'n situatie met name in de industrie en in de bouw, waar een frequente blootstelling is aan diverse risico's waaronder extreme hitte, respectievelijk voor 27,6% en 18,8% van de werkenden het geval. In een sector waarin absoluut gezien niet zo vaak extreme hitte voorkomt zoals de financiële dienstverlening, geldt daarentegen dat voor die werknemers die er wel mee geconfronteerd zijn, zij er zelf in 27,8% van de gevallen niets aan hebben gedaan, terwijl zij wel aangeven dat dat nodig was geweest (zie ook bijlage 5).

Met name in de bouw is er in 39,6% van de gevallen waarin er blootstelling was aan schadelijke arm-hand trillingen door henzelf niets aan gedaan, terwijl ze eigenlijk vinden dat er wel iets aan had moeten worden gedaan. Vergelijkbare hoge percentages worden op meerdere 'lage risico's' in de bouw gevonden.

In tabel 1 is een overzicht gemaakt van die sectoren waar meer dan 25% van de blootgestelden in een sector zegt dat zij zelf niets hebben gedaan aan een bepaald risico terwijl dat volgens hen eigenlijk wel noodzakelijk was geweest.

Tabel 1: Zelf niets hebben gedaan aan een betreffend risico, terwijl men vond dat er wel iets gedaan had moeten worden, uitgesplitst naar sector. Weergegeven zijn alleen die sectoren waarin > 25% van die werkenden die wel eens aan dat risico zijn blootgesteld niets hebben gedaan terwijl dat wel had gemoeten

Risico	Sectoren 'at risk'
Werkzaamheden uitvoeren bij extreme hitte	Industrie (27,6%) Onderwijs (27,9%)
Werkzaamheden uitvoeren in extreme koude	-
Schadelijke hand- en armtrillingen uitvoeren (vb. als gevolg van werken met apparaten)	Bouw (39,6%)
Bij het werken meer dan 1 uur achtereen moeten hurken of knielen	Bouw (28%)
Meer dan 2 uur aangesloten staand werk moeten verrichten	Industrie (25,5%) Overige dienstverlening (25%) (Handel - 24,5%)
Werk moeten doen in een ruimte zonder daglicht	Onderwijs (38,9%) Industrie (25%)
Werken in een ruimte met gladde vloeren	Industrie (30,8%) Overige dienstverlening (29,4%) Handel (28,6%) Bouw (25%)
Werken in afwezigheid van een kantine, pauze- of schaft-ruimte op of in de buurt van de werkplek	(Bouw - 24%)
In de nacht op het werk aanwezig moeten zijn terwijl er geen nachtverblijf aanwezig is	-
Moeten werken waarbij er geen gelegenheid op het werk is om kleding en persoonlijke bezittingen veilig op te bergen?	Bouw (30,2%)
Werken zonder dat er een doucheruimte of wasgelegenheid op het werk aanwezig is	(Overige dienstverlening - 24,2%)
Werken waarbij er geen of onvoldoende toiletten, urinoirs en wasbakken op of in de buurt van de werkplek aanwezig zijn	Bouw (28,9%)

Risico	Sectoren 'at risk'
Werken zonder of met onvoldoende mogelijkheid om uw werkdag naar eigen inzicht in te delen	Industrie (28,9%) Vervoer en communicatie (26,3%) (Overige dienstverlening - 23,5%) (Bouw - 22,5%)
Werken zonder of met onvoldoende bescherming van ogen en het gezichtsvermogen, terwijl dat naar uw inzicht wel nodig is	Overige dienstverlening (50% ³) Bouw (25%)
Langdurig met een beeldscherm moeten werken zonder om de twee uur een korte pauze te kunnen nemen of andere werkzaamheden te kunnen doen	Financiële instellingen (44,4%) Vervoer en communicatie (40%) Zakelijke dienstverlening (25,6%)
Werken op een werkplek waar u de temperatuur van uw werkplek niet of onvoldoende zelf kan regelen	Overal een 'probleem'; gemiddeld = 40,4 range = 31,3 (Bouw) tot 48,3% (onderwijs)
Werken met hinderlijke tocht	Bijna overal een 'probleem' Gemiddeld = 32,6% Range = 18,7 (Zakelijke dienstverlening) - 37% (industrie) Enige sector onder de -arbitraire 25% grens is de zakelijke dienstverlening
Buiten werken in weer en wind zonder dat u beschikt over beschermende kleding	-
Binnen werken in een onprettig binnenklimaat (te droge of te vochtige lucht)	Overal een 'probleem' Gemiddeld = 47% Range = 41,7% (zakelijke dienstverlening) - 56,5% (Overige bedrijven)
Werken zonder of met onvoldoende gelegenheid om het zonlicht te weren wanneer dat hinderlijk is	Onderwijs (53,8%) Overige dienstverlening (40,7%) Industrie (40%) Handel (38,5%) Vervoer en communicatie (25,6%)

³ De prevalentie hier is heel laag: 8%, maar incidenten zijn blijkbaar vrij ernstig.

6 Heeft de werkgever iets gedaan om deze risico's te voorkomen?

Volgens de werknemers die blootgesteld zijn aan een betreffend risico heeft gemiddeld 22,9% van de werkgevers iets gedaan om de risico's te verminderen (range 7,1 - 45,0; zie bijlage 6). In 31,5% (range 17,9% tot 49,0%) van de gevallen heeft de werkgever niets gedaan, maar had hij dit volgens de werknemer wel moeten doen. In de overige gevallen heeft de werkgever niets gedaan, maar was het ook niet nodig om er wat aan te doen. Werkgevers hebben vooral veel gedaan in geval van:

- Werken in extreme koude (45%).
- Werken in extreme hitte (38,5%).
- Buiten werken in weer en wind zonder dat men beschikt over beschermende kleding (33,3).
- Langdurig met een beeldscherm moeten werken zonder korte pauze te kunnen nemen (29,6).
- Werken met onvoldoende bescherming van ogen en gezichtsvermogen, terwijl dat zicht wel nodig is (28,6%).

De werkgever heeft juist weinig gedaan op het gebied van:

- Werken zonder doucheruimte of wasgelegenheid (7,1%).
- Werken zonder gelegenheid op het werk om bezittingen veilig op te bergen (9,5%).
- Moeten werken waarbij er geen gelegenheid is om 's nachts over te blijven (11,1%).
- Moeten werken met onvoldoende toiletten e.d. op of in de buurt van de werkplek (16,7%).

Daarnaast heeft de werkgever niets gedaan, maar was het volgens de werknemer wel nodig geweest in het geval van:

- Werken in een onprettig binnenklimaat (49%).
- Werkplek waar de temperatuur onvoldoende kan worden geregeld (45,6%).
- Werken met onvoldoende bescherming van ogen en gezichtsvermogen (42,9%).
- Werken waarbij geen of onvoldoende toiletten e.d. op of in de buurt van de werkplek aanwezig zijn (41,7%).
- Werken met hinderlijke tocht (39,1%).

Ook hier is sprake van een probleemsituatie wanneer werknemers met een risico zijn geconfronteerd en de werkgever er niets aan heeft gedaan, terwijl dat naar het oordeel van de werknemer wel nodig was geweest. Uitgesplitst naar sector geeft dat het volgende overzicht (zie tabel 2).

Tabel 2: Werkgever heeft niets aan een risico gedaan, terwijl men vond dat er wel iets gedaan had moeten worden, uitgesplitst naar sector. Weergegeven zijn alleen die sectoren waarin > 25% van die werkenden die wel eens aan dat risico zijn blootgesteld aangeven dat de werkgever niets heeft gedaan terwijl dat wel nodig was geweest

Risico	Sectoren 'at risk'
Werkzaamheden uitvoeren bij extreme hitte	Overall een probleem (gemid=33.3) Onderwijs (46,5%) Overige dvl (35,7%) Handel (34,4%) Vervoer en Communicatie (31,6%) Openbaar bestuur (31,4%) Bouw (29,1%) Onderwijs (27,9%) Industrie (26,2%) Gezondheids- en welzijnszorg (25%)
Werkzaamheden uitvoeren in extreme koude	-
Schadelijke hand- en armtrillingen uitvoeren (vb. als gevolg van werken met apparaten)	Vervoer en communicatie 50% Overige dvl. (33,7%) Industrie (33,3%) Bouw (30,8%)
Bij het werken meer dan 1 uur achtereen moeten hurken of knielen	Overige dvl (41,3%) Industrie (36,4%)
Meer dan 2 uur aangesloten staand werk moeten verrichten	Industrie (36,4%) Handel (32,8%) Overige dienstverlening (28%) Overige bedrijven (28,6%)
Werk moeten doen in een ruimte zonder daglicht	Onderwijs (38,7%) Industrie (32,0%) Handel (30%) Gezondheid en welzijn (30%) Overige bedrijven (26,0%)
Werken in een ruimte met gladde vloeren	Industrie (30,5%) Handel (36%) Onderwijs (36%) Bouw (25%)
Werken in afwezigheid van een kantine, pauze- of schaftruimte op of in de buurt van de werkplek	Bouw (28%) Gezondheids- en welzijnszorg (31,8%)
In de nacht op het werk aanwezig moeten zijn terwijl er geen nachtverblijf aanwezig is	-

Risico	Sectoren 'at risk'
Moeten werken waarbij er geen gelegenheid op het werk is om kleding en persoonlijke bezittingen veilig op te bergen?	Bouw (30,2%)
Werken zonder dat er een doucheruimte of wasgelegenheid op het werk aanwezig is	(Overige dienstverlening - 24,2%) (Bouw - 19,6%)
Werken waarbij er geen of onvoldoende toiletten, urinoirs en wasbakken op of in de buurt van de werkplek aanwezig zijn	Bouw (28,9%)
Werken zonder of met onvoldoende mogelijkheid om uw werkdag naar eigen inzicht in te delen	Industrie (28,9%) Vervoer en communicatie (26,3%) (Overige dienstverlening - 23,5%) (Bouw - 22,5%)
Werken zonder of met onvoldoende bescherming van ogen en het gezichtsvermogen, terwijl dat naar uw inzicht wel nodig is	Overige dienstverlening (50% ⁴) Bouw (25%)
Langdurig met een beeldscherm moeten werken zonder om de twee uur een korte pauze te kunnen nemen of andere werkzaamheden te kunnen doen	Financiële instellingen (44,4%) Vervoer en communicatie (40%) Zakelijke dienstverlening (25,6%)
Werken op een werkplek waar u de temperatuur van uw werkplek niet of onvoldoende zelf kan regelen	Overal een 'probleem'; gemiddeld = 40,4 range = 31,3 (Bouw) tot 48,3% (onderwijs)
Werken met hinderlijke tocht	Bijna overal een 'probleem' Gemiddeld = 32,6% Range = 18,7 (Zakelijke dienstverlening) - 37% (industrie) Enige sector onder de -arbitraire 25% grens is de zakelijke dvl.
Buiten werken in weer en wind zonder dat u beschikt over beschermende kleding	-
Binnen werken in een onprettig binnenklimaat (te droge of te vochtige lucht)	Overal een 'probleem' Gemiddeld = 47% Range = 41,7% (zakelijke dvl.) - 56.5% (Overige bedrijven)

⁴ De prevalentie hier is heel laag: 8%, maar incidenten zijn waarschijnlijk vrij ernstig.

Risico	Sectoren 'at risk'
Werken zonder of met onvoldoende gelegenheid om het zonlicht te weren wanneer dat hinderlijk is	Onderwijs (53,8%) Overige dvl. (40,7%) Industrie (40%) Handel (38,5%) Vervoer en communicatie (25,6%)

7 Het belang van bescherming tegen deze risico's

Voor diegenen die met dit soort 'lage' risico's te maken hebben wordt de regelgeving in het algemeen als belangrijk ervaren. Gemiddeld vindt 71,7% (range 46,5 tot 81,3%) van de werkenden die met dit type risico te maken hebben de huidige regelgeving waarin aangegeven staat dat werkgevers maatregelen moeten treffen om die risico's zoveel mogelijk te reduceren ook belangrijk (bijlage 7). De meeste werknemers vinden de volgende risico's (top 5) belangrijk:

1. Werken in een onprettig binnenklimaat (86,3%).
2. Werken in extreme hitte (84,6%).
3. Werken in extreme koude (83,3%).
4. Schadelijke hand- en armrillingen uit moeten voeren (82,7%).
5. Werken in een ruimte met gladde vloeren (81,5%).
5. Langdurig met een beeldscherm moeten werken zonder korte pauze na 2 uur werk (81,5%).

Het rijtje van hieronder opgenomen risico's vindt werkenden het minst belangrijk (weer gegeven is het percentage dat zegt dat dit risico 'belangrijk' is):

1. Werken zonder dat er een doucheruimte of wasgelegenheid op het werk aanwezig is (46,7%).
2. In de nacht aanwezig moeten zijn terwijl er geen nachtverblijf aanwezig is (55,9%).
3. Bij het werken meer dan 1 uur hurken of knielen (58,8%).
4. Werken zonder of met onvoldoende mogelijkheid de werkdag naar eigen inzicht in te delen (58,8%).
5. Werken in afwezigheid van kantines e.d. op of in de buurt van de werkplek (59,1%).

Opvallend is dat meer mensen de bescherming tegen deze risico's als 'belangrijk', dan als 'niet belangrijk' beoordelen. Dit geldt voor *alle* risico's, met uitzondering van het 'moeten werken zonder dat er een doucheruimte of wasgelegenheid op het werk aanwezig is'.

De als 'belangrijk' gekwalificeerde risico's komen vooral frequent voor in sectoren als de industrie en de overige dienstverlening (5 van de 6), de bouw, financiële instellingen, de gezondheids- en welzijnszorg en 'overige bedrijven' (2 van de 6; zie bijlage 3). Slechts één van deze belangrijke risico's is aanwezig in de zakelijke dienstverlening en in het openbaar bestuur/de overheid. De belangrijkste risico's uit de top 5 zijn geheel afwezig in het onderwijs.

8 Zal schrappen en niet handhaven van de 'lage risico's' de komende 10 jaar negatieve gevolgen hebben?

Op de vraag of men negatieve gevolgen verwacht van het schrappen en niet handhaven van de regelgeving over de genoemde (lage) risico's uit de Arboret antwoordt gemiddeld 15,2% (range 10-24%) van de werkenden die wel eens met dit soort risico's te maken heeft dat schrappen van één van deze maatregelen negatieve gevolgen zal hebben (bijlage 8).

Het gaat vooral om risico's als:

- Werken in een onprettig binnenklimaat (24%).
- Werken op een plek waar de temperatuur niet of onvoldoende kan worden geregeld (24%).
- Langdurig met beeldscherm moeten werken zonder om de 2 uur een korte pauze te kunnen nemen (20%).
- Werken met hinderlijke tocht (24%).
- Werken zonder voldoende mogelijkheid om werkdag zelf in te delen (18%).
- Werken met onvoldoende gelegenheid om het zonlicht te weren (18%).

Regels waarvan men bij schrappen en niet handhaven maar weinig negatieve gevolgen van verwacht zijn de volgende (het percentage geeft aan welk deel van de blootgestelden wel negatieve gevolgen verwacht):

- In de nacht op het werk aanwezig moeten zijn zonder dat er een nachtverblijf aanwezig is (gewone ploegendienst?) (10%).
- Werken zonder dat er een doucheruimte of wasgelegenheid op het werk aanwezig is (10%).
- Meer dan 1 uur achtereen moeten hurken of knielen (11%).
- Buiten werken in weer en wind, zonder dat men over beschermende kleding beschikt (11%).
- Schadelijke hand-arm trillingen uit moeten voeren (12%).

Wanneer we zowel kijken naar de vraag of risico's wekelijks vóórkomen en of er negatieve gevolgen van dat risico op de gezondheid worden verwacht op een termijn van zo'n 10 jaar zijn de volgende sectoren op termijn risicosectoren:

- Industrie en vervoer en communicatie (4 van de 6 genoemde risico's met negatieve gevolgen op termijn).
- Bouw, handel en de gezondheids- en welzijnszorg (3 van de 6 genoemde risico's met negatieve gevolgen op termijn).
- Financiële instellingen en overige dienstverlening (2 van de 5 genoemde risico's met negatieve gevolgen op termijn).
- Zakelijke dienstverlening, onderwijs, openbaar bestuur/overheid en 'overige bedrijven' (1 van de 6 genoemde risico's met negatieve gevolgen op termijn).

Wanneer dus aangenomen wordt dat de nu veel vóórkomende risico's aanhouden, en de zogenaamde 'lage risico's' worden geschrapt en niet meer gehandhaafd, moet 'de handel' wellicht ook als een risicosector worden beschouwd.

9 Werkgever te overtuigen van aanpak van 'lage risico's'?

Van diegenen die wel eens worden geconfronteerd met de in dit onderzoek geïnventariseerde, zogenaamde 'lage risico's', denkt gemiddeld 41,7% (range 30,4% tot 62,5%) van de werknemers dat ze hun werkgever wel kunnen overtuigen dat deze risico's moeten worden aangepakt. Risico's waarbij deze werknemers hun werkgever relatief gemakkelijk kunnen overtuigen om ze aan te pakken zijn (zie bijlage 9):

- Onvoldoende bescherming van ogen en het gezichtsvermogen, terwijl dit wel nodig is (62,5%).
- Onvoldoende toiletten e.d. op of in de buurt van de werkplek (50%).
- Langdurig met beeldscherm moeten werken zonder om de 2 uur een korte pauze te kunnen nemen (50%).
- Buiten werken zonder beschermende kleding (50%).
- Werken in een ruimte met gladde vloeren (46,1%).

Juist weinig overtuigingskracht meent men te hebben bij:

- Werken waarbij geen gelegenheid is om kleding e.d. veilig op te bergen (30,8%).
- Werken op een werkplek waar de temperatuur niet of onvoldoende zelf kan worden geregeld (30,4%).
- Werken met onvoldoende mogelijkheid om de werkdag zelf in te delen (33,3%).
- Werken in onprettig binnenklimaat (33,3%).
- Meer dan 2 uur aangesloten staand werk moeten verrichten (33,0%).
- Werken met hinderlijke tocht (35%).

Bij dit laatste rijtje moet worden opgemerkt dat de laatste vijf risico's in het algemeen niet als onbelangrijk worden ervaren (zie o.a. paragraaf 7; bijlage 7).

10 Conclusies

In dit rapport wordt een onderzoek beschreven naar het vóórkomen van een aantal risico's waarover weinig tot geen informatie voorhanden is op basis van de huidige statistieken over arbeidsomstandigheden, maar waarvan de overheid aanvankelijk had aangegeven dat de regelingen hierover wel uit de Arbowet geschrapt konden worden, en de Arbeidsinspectie niet meer op deze risico's zou hoeven te handhaven. Dit onderzoek laat het volgende zien:

- Met onderstaande, zogenaamde 'lage risico's' zegt een vijfde of meer van de Nederlandse beroepsbevolking minstens een enkele keer of meerdere keren per week te worden geconfronteerd:
 - meer dan 2 uur staand werk verrichten;
 - werken zonder douche/wasruimte op of in de buurt van de werkplek;
 - de temperatuur slecht kunnen regelen; en
 - werken in een onprettig binnenklimaat.
- Daarnaast wordt 10-20 % van de Nederlandse beroepsbevolking een enkele keer of meerdere keren per week met de volgende risico's geconfronteerd:
 - werken in hinderlijke tocht;
 - werken zonder de eigen spullen veilig op te kunnen bergen;
 - werken zonder het werk naar eigen inzicht in te kunnen delen;
 - werken in een ruimte met gladde vloeren;
 - werken zonder kantine in of in de buurt van de werkplek; en
 - langer dan 2 uur aaneengesloten achter het beeldscherm moeten werken zonder te kunnen pauzeren.
- Relatief veel van de zogenaamde 'lage risico's'⁵ komen voor in de industrie, de bouw, vervoer en communicatie en de gezondheids- en welzijnzorgzorg.
- Bijna 40% van diegenen die wel eens met een zogenaamd 'laag' risico wordt geconfronteerd weet dat er regelgeving over dit risico bestaat, en 20% zegt ook te weten wat erin staat. Er zijn grote verschillen tussen sectoren: met name in de bouw zegt men vaak te weten wat er over dat risico in de Arbowet staat. Daarnaast is de kennis toch ook enigszins specifiek voor het risico dat men in zijn eigen werk tegenkomt. Risico's waarvan veel mensen weten dat er regelgeving over bestaat zijn:
 - beeldschermwerk;
 - werken in een ruimte zonder daglicht;
 - uitvoeren van werk bij extreme hitte;
 - werken met schadelijke hand- en armtrillingen; en
 - uitvoeren van werk bij extreme koude.
- Ruim 30% van die werkenden die zegt wel eens met een risico te maken te hebben gehad zegt er zelf ook daadwerkelijk iets aan te hebben gedaan om de situatie te verbeteren. Bijna 27% zegt er niets aan te hebben gedaan, maar dat het wel nodig was geweest. Men heeft vooral veel gedaan als men moest werken in extreme hitte of koude en wanneer men langdurig achtereen achter het beeldscherm moest werken zonder om de 2 uur een korte pauze te kunnen nemen. Zij die zeiden niets te hebben gedaan, maar dat er eigenlijk wel wat had moeten gebeuren hadden het over zaken als:
 - een onprettig binnenklimaat;
 - de temperatuur op de werkplek zelf kunnen regelen;

⁵ Het gaat hier om de lage risico's zoals staatssecretaris Van Hoof in zijn adviesaanvraag aan de SER als 'lage risico's' had omschreven (n=17).

- in de gelegenheid zijn zonlicht te weren;
- voldoende toiletten e.d. op of in de buurt van de werkplek hebben;
- gelegenheid hebben zijn of haar spullen veilig op kunnen bergen op het werk;
- hinderlijke tocht; en
- schadelijke hand- en armtrillingen.
- Van de werknemers die wel eens aan 'lage risico's' zijn blootgesteld zegt gemiddeld zo'n 23% dat de werkgever inderdaad iets heeft gedaan aan dat risico. Het meest vaak is er wat gebeurd aan extreme hitte of koude op het werk, aan het verstrekken van beschermende kleding (tegen weer en wind), langdurige beeldschermarbeid en het werken met onvoldoende bescherming van ogen en het gezichtsvermogen. Dit zijn ook precies de risico's die door werknemers worden genoemd als die risico's waar ze de werkgever ook relatief gemakkelijk van kunnen overtuigen om er iets aan te doen wanneer deze risico's uit de Arboret zouden verdwijnen en er niet meer door de Arbeidsinspectie op zal worden gehandhaafd.
- Risico's waarvan werknemers aangeven dat werkgevers er veel moeilijker van zijn te overtuigen dat de aanpak ervan belangrijk is zijn:
 - onvoldoende gelegenheid om zijn of haar spullen veilig op te bergen;
 - zelf de temperatuur niet of onvoldoende kunnen regelen op de werkplek;
 - meer dan 2 uur aaneengesloten staand werk moeten verrichten;
 - werken in onprettig binnenklimaat;
 - werken met hinderlijke tocht.

Dit zijn tevens zo ongeveer de risico's waar de werkgever ook in het verleden niets tot niet veel aan heeft gedaan, maar waarbij dat wel nodig werd gevonden. Bij dat laatste lijstje werd ook nog genoemd dat er voldoende toiletten e.d. op of in de buurt van de werkplek hadden moeten zijn.

- Gemiddeld vond bijna 72% van de werkenden dat het hier om belangrijke risico's gaat. De meesten vonden de volgende risico's belangrijk:
 - onprettig binnenklimaat;
 - werken in extreme hitte;
 - werken in extreme koude;
 - schadelijke hand- en armtrillingen;
 - werken in een ruimte met gladde vloeren;
 - langdurig met een beeldscherm moeten werken zonder korte pauzes te kunnen nemen na 2 uur werk.
- De als minst belangrijk gekwalificeerde risico's werden toch door bijna 47% belangrijk gevonden. Het gaat dan om risico's als:
 - werken zonder dat er een doucheruimte of wasgelegenheid op het werk aanwezig is;
 - in de nacht aanwezig moeten zijn terwijl er geen nachtverblijf aanwezig is;
 - meer dan 1 uur tijdens het werk moeten hurken of knielen;
 - werk waarbij onvoldoende mogelijkheid is om de werkdag naar eigen inzicht in te delen; en
 - werken in afwezigheid van kantines e.d. op of in de buurt van de werkplek.
- Veel van de als belangrijk gekwalificeerde risico's komen voor in de sectoren waar in aantal al veel van deze risico's voorkomen.
- Veel van de als belangrijk gekwalificeerde risico's worden ook genoemd als risico's die mogelijk op termijn (in de vraagstelling is gekozen voor een termijn van 10 jaar) negatieve gevolgen kunnen hebben wanneer ze daadwerkelijk uit de Arboret worden geschrapt en er door de Arbeidsinspectie niet meer op wordt gehandhaafd. Risico's die volgens de werknemers nog aanvullend worden genoemd als zijnde risico's met op termijn negatieve gevolgen zijn 'werken met hinderlijke tocht' en 'werken zonder voldoende mogelijkheid de werkdag zelf in te delen'. De-

ze twee risico's waren eerder ook aangeduid als zijnde risico's waar de werkgever ook relatief moeilijk van kan worden overtuigd er iets aan te moeten doen.

Literatuur

Baldal, M. & Prins, J. Arbo-onderzoek via de digitale snelweg. Januari 2003.
(www.skbvs.nl)

Kleijngeld, A. & Samuels, J. Kwaliteit van online onderzoek, Research International, PanelClix, 2004.

Leece, P., Bhandan, M., Sprague, S., Swiontkowski, M.F., Schemtitz, E.H., Tornetta, P., Devereux, P.J. & Guyatt, G.H. Internet versus mailed questionnaires: a randomized comparison (2), J Med Internet Res 2004;6(3):e30. (<http://www.jmir.org/2004/3/e30/>)

Ritter, P., Lorig, K., Laurent, D. & Matthews, K. Internet versus mailed questionnaires: a randomized comparison. J Med Internet Res 2004;6(3):e29.
(<http://www.jmir.org/2004/3/e29/>)

Overzicht Bijlagen

Bijlage 1: Verantwoording van de weging

Bijlage 2: De ruwe tabel met prevalenties van lage risico's

Bijlage 3: Uitsplitsing en profielen naar sector

Bijlage 4: Kennis over bepalingen in de Arbowet

Bijlage 5: Zelf iets gedaan aan de 'lage risico's'?

Bijlage 6: Heeft werkgever iets gedaan aan de 'lage risico's'?

Bijlage 7: Belang van regelgeving inzake deze 'lage risico's'

Bijlage 8: Verwachting van negatieve gevolgen van schrappen en niet meer handhaven van regels over deze risico's uit de Arbowet

Bijlage 9: werkgever te overtuigen van aanpak 'lage risico's'?

Bijlage 1: Verantwoording van de weging

In de eerste tabel is de ongewogen verdeling naar opleiding en sector van het huidige bestand weergegeven.

	Opleiding Hoogst voltooide opleiding								Totaal
	101 Basis- school	102 MAVO	103 HAVO	104 VWO	05 VBO	07 MBO	08 HBO	109 Univer- siteit/WO	
Industrie	2 0,5% 9,5%	68 16,1% 23,0%	21 5,0% 11,9%	9 2,1% 10,3%	13 3,1% 28,9%	171 40,5% 21,9%	114 27,0% 14,8%	24 5,7% 8,1%	422 100,0% 17,1%
Bouwnijver- heid	6 5,2% 28,6%	24 20,9% 8,1%	5 4,3% 2,8%	4 3,5% 4,6%	8 7,0% 17,8%	45 39,1% 5,8%	18 15,7% 2,3%	5 4,3% 1,7%	115 100,0% 4,7%
Handel	4 1,3% 19,0%	44 14,6% 14,9%	37 12,3% 21,0%	19 6,3% 21,8%	7 2,3% 15,6%	117 38,7% 15,0%	67 22,2% 8,7%	7 2,3% 2,4%	302 100,0% 12,2%
Vervoer en communicatie	1 0,7% 4,8%	40 28,0% 13,5%	14 9,8% 8,0%	6 4,2% 6,9%	3 2,1% 6,7%	40 28,0% 5,1%	31 21,7% 4,0%	8 5,6% 2,7%	143 100,0% 5,8%
Financiële instellingen	0 0,0% 0,0%	9 8,7% 3,0%	12 11,7% 6,8%	4 3,9% 4,6%	0 0,0% 0,0%	31 30,1% 4,0%	29 28,2% 3,8%	18 17,5% 6,1%	103 100,0% 4,2%
Zakelijke dienstverlening	0 0,0% 0,0%	5 1,8% 1,7%	19 6,9% 10,8%	17 6,2% 19,5%	1 0,4% 2,2%	62 22,5% 7,9%	94 34,2% 12,2%	77 28,0% 26,1%	275 100,0% 11,1%
Onderwijs	0 0,0% 0,0%	3 1,7% 1,0%	4 2,2% 2,3%	2 1,1% 2,3%	1 0,6% 2,2%	18 9,9% 2,3%	121 66,9% 15,7%	32 17,7% 10,8%	181 100,0% 7,3%
Gezondheids- en welzijnzorg	0 0,0% 0,0%	21 6,7% 7,1%	21 6,7% 11,9%	4 1,3% 4,6%	4 1,3% 8,9%	105 33,3% 13,4%	118 37,5% 15,3%	42 13,3% 14,2%	315 100,0% 12,7%
Overige dienstverlening	1 0,4% 4,8%	34 14,6% 11,5%	20 8,6% 11,4%	9 3,9% 10,3%	4 1,7% 8,9%	77 33,0% 9,8%	66 28,3% 8,6%	22 9,4% 7,5%	233 100,0% 9,4%
0 Openbaar bestuur/ verheid	2 1,0% 9,5%	21 10,8% 7,1%	7 3,6% 4,0%	10 5,1% 11,5%	0 0,0% 0,0%	48 24,6% 6,1%	66 33,8% 8,6%	41 21,0% 13,9%	195 100,0% 7,9%
1 Overige bedrijven	5 2,6% 23,8%	27 14,3% 9,1%	16 8,5% 9,1%	3 1,6% 3,4%	4 2,1% 8,9%	68 36,0% 8,7%	47 24,9% 6,1%	19 10,1% 6,4%	189 100,0% 7,6%
Totaal	21 0,8% 100,0%	296 12,0% 100,0%	176 7,1% 100,0%	87 3,5% 100,0%	45 1,8% 100,0%	782 31,6% 100,0%	771 31,2% 100,0%	295 11,9% 100,0%	2473 100,0% 100,0%

In deze tweede tabel staat de verdeling naar opleiding en sector weergegeven van de Nederlandse beroepsbevolking op basis van de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden (NEA). Dit bestand is als referentiebestand gebruikt waarop de weging is gebaseerd.

v04n 4 Bedrijfstak * v01c 1.3 Wat is de hoogste opleiding die u heeft voltooid? Crosstabulation

	v01c 1.3 Wat is de hoogste opleiding die u heeft voltooid?								Totaal
	1 Geen opleiding gevolgd/afgemaakt	2 Basis- onderwijs	3 MAVO	4 Voor- berei- dend/ lager beroeps- onderwijs	5 HA- /O/VWO	6 Mid- delbaar beroeps- onderwijs	7 Hoger beroeps- onderwijs	Weten- schappe- lijk on- derwijs	
Industrie	41 2,7% 17,4%	125 8,2% 19,0%	114 7,5% 11,5%	284 18,7% 24,2%	97 6,4% 8,7%	589 38,7% 18,5%	191 12,6% 10,7%	80 5,3% 9,4%	1521 100,0% 15,2%
Bouwnijverheid	25 4,4% 10,6%	47 8,3% 7,1%	37 6,5% 3,7%	170 29,9% 14,5%	15 2,6% 1,4%	211 37,1% 6,6%	54 9,5% 3,0%	10 1,8% 1,2%	569 100,0% 5,7%
Handel	59 3,8% 25,1%	111 7,1% 16,8%	266 17,0% 26,8%	236 15,0% 20,1%	224 14,3% 20,2%	535 34,1% 16,8%	117 7,5% 6,6%	21 1,3% 2,5%	1569 100,0% 15,7%
Vervoer en Commu- nicatie	13 2,2% 5,5%	56 9,6% 8,5%	88 15,1% 8,9%	118 20,2% 10,1%	75 12,8% 6,8%	159 27,2% 5,0%	54 9,2% 3,0%	21 3,6% 2,5%	584 100,0% 5,8%
Financiële instellingen	2 ,3% ,9%	11 1,7% 1,7%	73 11,5% 7,4%	27 4,2% 2,3%	152 23,9% 13,7%	188 29,5% 5,9%	124 19,5% 7,0%	60 9,4% 7,1%	637 100,0% 6,4%
Zakelijke dienstverle- ning	6 ,6% 2,6%	23 2,1% 3,5%	79 7,3% 8,0%	37 3,4% 3,2%	141 13,0% 12,7%	260 23,9% 8,2%	292 26,9% 16,4%	249 22,9% 29,3%	1087 100,0% 10,9%
Onderwijs	10 2,0% 4,3%	12 2,3% 1,8%	9 1,8% ,9%	6 1,2% ,5%	34 6,7% 3,1%	46 9,0% 1,4%	305 59,7% 17,1%	89 17,4% 10,5%	511 100,0% 5,1%
Gezondheids- en Welzijnszorg	13 ,9% 5,5%	52 3,5% 7,9%	143 9,8% 14,4%	96 6,5% 8,2%	111 7,6% 10,0%	588 40,1% 18,4%	354 24,1% 19,9%	109 7,4% 12,8%	1466 100,0% 14,7%
Openbaar be- stuur/Overheid	16 1,8% 6,8%	42 4,7% 6,4%	80 8,9% 8,1%	67 7,5% 5,7%	102 11,3% 9,2%	261 29,0% 8,2%	176 19,6% 9,9%	155 17,2% 18,2%	899 100,0% 9,0%
0 Overige dienstverle- ning	11 3,1% 4,7%	37 10,3% 5,6%	31 8,6% 3,1%	48 13,4% 4,1%	46 12,8% 4,1%	80 22,3% 2,5%	69 19,2% 3,9%	37 10,3% 4,3%	359 100,0% 3,6%
1 Landbouw, bosbouw en visserij	12 3,9% 5,1%	77 24,9% 11,7%	17 5,5% 1,7%	39 12,6% 3,3%	7 2,3% ,6%	136 44,0% 4,3%	11 3,6% ,6%	10 3,2% 1,2%	309 100,0% 3,1%
2 Energie- en water- leidingbedrijven	0 ,0% ,0%	0 ,0% ,0%	4 6,8% ,4%	8 13,6% ,7%	3 5,1% ,3%	26 44,1% ,8%	15 25,4% ,8%	3 5,1% ,4%	59 100,0% ,6%
3 Horeca	27 6,5%	66 15,8%	51 12,2%	38 9,1%	103 24,6%	108 25,8%	18 4,3%	7 1,7%	418 100,0%

	v01c 1.3 Wat is de hoogste opleiding die u heeft voltooid?								Totaal
	1 Geen opleiding ge- olgd/afg- emaakt	2 Basis- onderwijs	3 MAVO	4 Voor- berei- dend/ lager beroeps- onderwijs	5 HA- 'O/VWO	6 Mid- delbaar beroeps- onderwijs	7 Hoger beroeps- onderwijs	Weten- chappe- lijk on- derwijs	
	11,5%	10,0%	5,1%	3,2%	9,3%	3,4%	1,0%	,8%	4,2%
Totaal	235 2,4% 100,0%	659 6,6% 100,0%	992 9,9% 100,0%	1174 11,8% 100,0%	1110 11,1% 100,0%	3187 31,9% 100,0%	1780 17,8% 100,0%	851 8,5% 100,0%	9988 100,0% 100,0%

Bijlage 2 De ruwe tabel met prevalenties van lage risico's

Tabel 1a: Voorkomen lage risico's voor de totale populatie en uitgesplitst naar geslacht en leeftijdsklasse (%)

		Geslacht		Leeftijdsklasse			Totaal
		0 Vrouw	1 Man	1 15-34 jaar	2 35-50 jaar	3 >50 jaar	
		N=1138	N=1330	N=821	N=1192	N=455	N=2468
		% =100	100	100	100	100	100
Werkzaamheden uitvoeren bij extreme hitte.	1 Nooit	65	56	63	60	57	61
	2 Enkele keer per jaar	30	35	31	32	35	33
	3 Enkele keer per maand	2	4	2	4	3	3
	4 Enkele keer per week	1	1	1	1	2	1
	5 Vaker per week	1	4	2	3	3	3
Werkzaamheden uitvoeren in extreme koude.	0	0	0	0	0	0	0
	1 Nooit	84	68	78	76	72	76
	2 Enkele keer per jaar	13	26	19	19	25	20
	3 Enkele keer per maand	1	3	1	3	3	2
	4 Enkele keer per week	0	1	1	1	1	1
5 Vaker per week	1	2	1	2	1	1	
Schadelijke hand- en armtril- lingen uitvoeren (vb. als ge- volg van werken met appara- ten).	1 Nooit	94	74	86	83	79	83
	2 Enkele keer per jaar	2	11	6	6	8	7
	3 Enkele keer per maand	1	6	3	4	5	4
	4 Enkele keer per week	1	4	2	2	3	2
	5 Vaker per week	2	5	3	4	6	4
Bij het werken meer dan 1 uur achtereen moeten hurken of knielen.	1 Nooit	94	78	87	86	81	85
	2 Enkele keer per jaar	4	10	7	7	9	7
	3 Enkele keer per maand	1	5	2	3	4	3
	4 Enkele keer per week	1	4	3	2	3	2
	5 Vaker per week	1	4	2	2	3	2
Meer dan 2 uur aangesloten staand werk moeten verrich- ten.	1 Nooit	71	51	61	61	58	60
	2 Enkele keer per jaar	6	12	8	10	10	9
	3 Enkele keer per maand	5	7	6	6	6	6
	4 Enkele keer per week	4	9	6	6	8	6
	5 Vaker per week	15	22	20	17	19	18
Werk moeten doen in een ruimte zonder daglicht.	1 Nooit	81	66	74	73	72	73
	2 Enkele keer per jaar	6	13	11	9	9	10
	3 Enkele keer per maand	3	5	3	4	5	4
	4 Enkele keer per week	3	6	4	5	4	4
	5 Vaker per week	7	10	8	9	9	9
Werken in een ruimte met gladde vloeren.	1 Nooit	79	67	74	71	74	73
	2 Enkele keer per jaar	5	15	10	11	10	10
	3 Enkele keer per maand	3	5	3	5	4	4
	4 Enkele keer per week	2	5	3	4	3	4

		Geslacht		Leeftijdsklasse			Totaal
		0	1	1	2	3	
		Vrouw	Man	15-34 jaar	35-50 jaar	>50 jaar	
		N=1138	N=1330	N=821	N=1192	N=455	N=2468
	5 Vaker per week	11	8	10	9	9	9
Werken in afwezigheid van een kantine, pauze- of schaft-ruimte op of in de buurt van de werkplek.	1 Nooit	85	73	77	79	76	78
	2 Enkele keer per jaar	4	10	8	7	9	7
	3 Enkele keer per maand	1	4	2	3	3	3
	4 Enkele keer per week	1	3	2	2	3	2
	5 Vaker per week	9	10	10	9	9	10
In de nacht op het werk aanwezig moeten zijn terwijl er geen nachtverblijf aanwezig is.	1 Nooit	96	87	94	90	89	91
	2 Enkele keer per jaar	2	6	3	4	5	4
	3 Enkele keer per maand	1	3	2	1	3	2
	4 Enkele keer per week	0	1	0	1	1	1
	5 Vaker per week	1	3	1	3	2	2
Moeten werken waarbij er geen gelegenheid op het werk is om kleding en persoonlijke bezittingen veilig op te bergen?	1 Nooit	80	78	76	80	80	79
	2 Enkele keer per jaar	3	6	5	5	5	5
	3 Enkele keer per maand	1	3	2	1	3	2
	4 Enkele keer per week	2	2	1	2	2	2
	5 Vaker per week	14	12	16	12	10	13
Werken zonder dat er een doucheruimte of wasgelegenheid op het werk aanwezig is.	0	0	0	0	0	0	0
	1 Nooit	76	69	70	73	73	72
	2 Enkele keer per jaar	1	5	3	4	5	4
	3 Enkele keer per maand	1	4	2	2	2	2
	4 Enkele keer per week	2	2	2	2	2	2
5 Vaker per week	21	20	22	19	18	20	
Werken waarbij er geen of onvoldoende toiletten, urinoirs en wasbakken op of in de buurt van de werkplek aanwezig zijn.	1 Nooit	94	83	90	88	86	88
	2 Enkele keer per jaar	2	7	4	5	5	5
	3 Enkele keer per maand	1	3	1	2	3	2
	4 Enkele keer per week	0	2	1	1	1	1
	5 Vaker per week	3	5	3	4	4	4
Werken zonder of met onvoldoende mogelijkheid om uw werkdag naar eigen inzicht in te delen.	1 Nooit	71	61	69	64	64	66
	2 Enkele keer per jaar	11	13	11	13	13	12
	3 Enkele keer per maand	7	9	8	8	7	8
	4 Enkele keer per week	4	4	4	5	4	4
	5 Vaker per week	7	12	8	10	12	10
Werken zonder of met onvoldoende bescherming van ogen en het gezichtsvermogen, terwijl dat naar uw inzicht wel nodig is.	1 Nooit	96	91	94	93	94	93
	2 Enkele keer per jaar	2	5	3	4	4	4
	3 Enkele keer per maand	1	2	1	1	1	1
	4 Enkele keer per week	0	1	0	1	0	0
	5 Vaker per week	1	1	1	1	1	1
Langdurig met een beeld-	1 Nooit	71	75	73	73	74	73

		Geslacht		Leeftijdsklasse			Totaal
		0	1	1	2	3	
		Vrouw	Man	15-34 jaar	35-50 jaar	>50 jaar	
		N=1138	N=1330	N=821	N=1192	N=455	N=2468
scherm moeten werken zonder om de twee uur een korte pauze te kunnen nemen of andere werkzaamheden te kunnen doen.	2 Enkele keer per jaar	9	10	9	10	11	10
	3 Enkele keer per maand	8	6	8	6	4	6
	4 Enkele keer per week	5	4	4	4	4	4
	5 Vaker per week	7	6	6	7	7	7
	1 Nooit	44	41	43	42	43	43
Werken op een werkplek waar u de temperatuur van uw werkplek niet of onvoldoende zelf kan regelen.	2 Enkele keer per jaar	13	13	11	14	14	13
	3 Enkele keer per maand	8	10	8	10	8	9
	4 Enkele keer per week	7	7	8	6	7	7
	5 Vaker per week	28	29	29	28	28	28
	1 Nooit	61	48	58	53	51	54
Werken met hinderlijke tocht.	2 Enkele keer per jaar	17	18	17	17	17	17
	3 Enkele keer per maand	9	14	9	14	12	12
	4 Enkele keer per week	5	7	7	6	6	6
	5 Vaker per week	7	13	8	10	14	10
	0	0	0	0	0	0	0
Buiten werken in weer en wind zonder dat u beschikt over beschermende kleding.	1 Nooit	97	87	92	91	89	91
	2 Enkele keer per jaar	2	7	4	4	6	4
	3 Enkele keer per maand	1	3	2	2	2	2
	4 Enkele keer per week	0	1	1	1	1	1
	5 Vaker per week	0	2	1	1	2	1
Binnen werken in een onprettig binnenklimaat (te droge of te vochtige lucht).	1 Nooit	49	50	49	49	52	49
	2 Enkele keer per jaar	15	17	16	16	16	16
	3 Enkele keer per maand	8	12	8	11	12	10
	4 Enkele keer per week	7	7	7	7	7	7
	5 Vaker per week	20	14	20	17	14	17
Werken zonder of met onvoldoende gelegenheid om het zonlicht te wenen wanneer dat hinderlijk is.	1 Nooit	76	69	73	73	71	73
	2 Enkele keer per jaar	11	17	13	14	16	14
	3 Enkele keer per maand	6	6	6	6	6	6
	4 Enkele keer per week	2	4	3	3	3	3
	5 Vaker per week	5	4	5	4	5	5

Bijlage 3: Uitsplitsing en profielen naar sector

In onderstaande tabel is de blootstelling naar sector weergegeven (in de eerste regel staat het aantal respondenten; alle andere getallen zijn percentages).

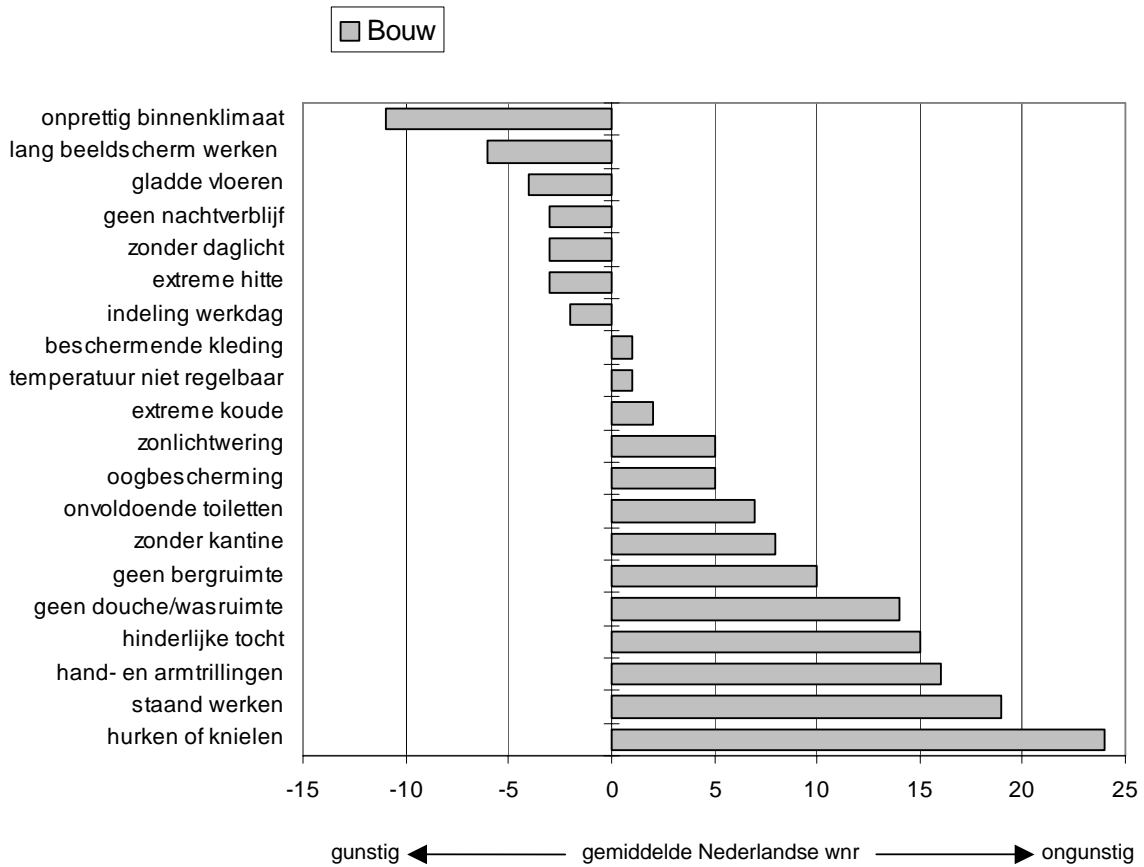
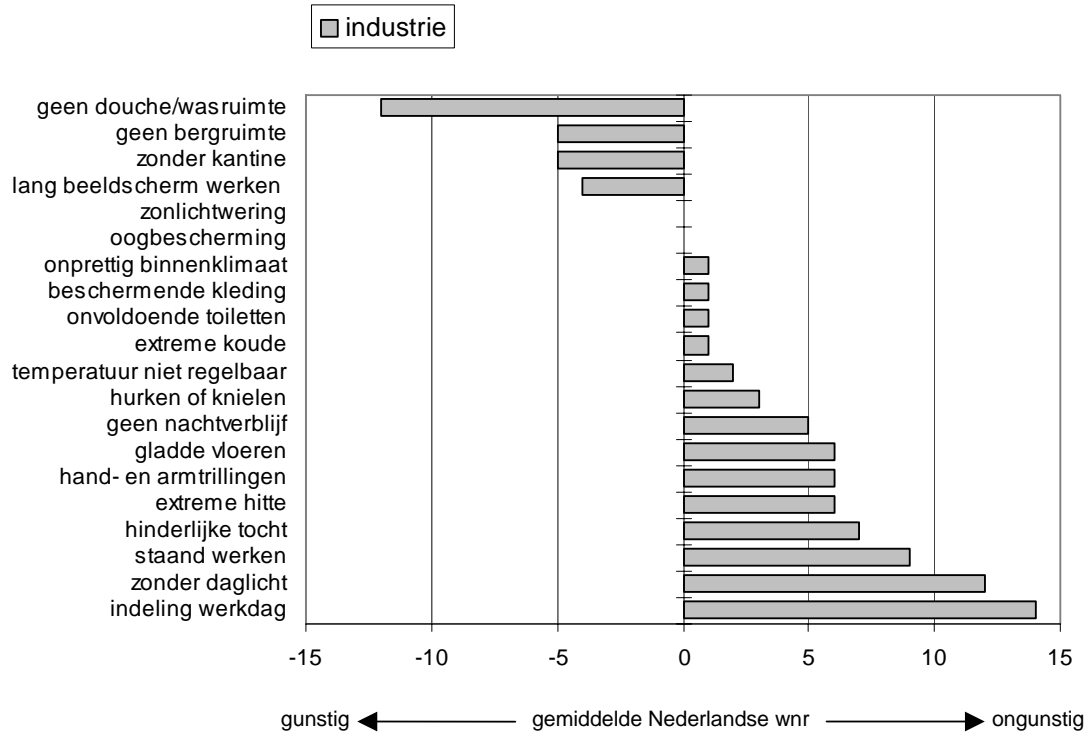
		Hoofdbranche											Totaal
		1 Industrie	2 Bouwnijverheid	3 Handel	4 Vervoer en communicatie	5 Financiële instellingen	6 Zakelijke dienstverlening	7 Onderwijs	8 Gezondheids- en welzijnszorg	9 Overige dienstverlening	10 Openbaar bestuur / overheid	11 Overige bedrijven	
		422	115	302	143	103	275	181	315	233	195	189	2473
extreme hitte	1 Nooit	57	55	69	57	84	75	60	63	61	70	63	64
	2 Enkele keer per jaar	31	41	28	36	14	24	36	35	31	24	30	30
	3 Enkele keer per maand	3	3	3	5	0	1	3	1	3	4	3	3
	4 Enkele keer per week	3	1	0	1	1	0	1	0	1	1	2	1
	5 Vaker per week	6	1	1	1	1	0	0	1	3	3	2	2
extreme koude	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
	1 Nooit	71	57	76	69	93	89	90	90	79	76	81	80
	2 Enkele keer per jaar	23	37	21	27	6	10	9	10	16	18	16	17
	3 Enkele keer per maand	4	3	1	3	1	0	1	1	2	4	1	2
	4 Enkele keer per week	1	1	1	1	0	0	0	0	2	1	1	1
5 Vaker per week	1	2	1	1	0	1	0	0	0	1	2	1	
Schadelijke handen armtrillingen uitvoeren (vb. als gevolg van werken met apparaten).	1 Nooit	76	59	90	88	93	96	97	91	84	90	89	87
	2 Enkele keer per jaar	10	10	7	4	3	3	1	4	6	6	4	6
	3 Enkele keer per maand	5	13	1	1	1	1	0	2	4	2	5	3
	4 Enkele keer per week	4	10	1	1	1	0	1	0	3	2	1	2
	5 Vaker per week	5	8	2	6	2	1	1	2	3	1	2	3
Bij het werken meer dan 1 uur achtereenvolgens moeten hurken of knielen.	1 Nooit	80	57	89	95	98	95	95	91	85	91	87	88
	2 Enkele keer per jaar	10	14	6	2	2	5	3	6	8	6	6	6
	3 Enkele keer per maand	4	9	2	1	0	0	1	1	3	2	3	2
	4 Enkele keer per week	3	8	3	1	0	0	0	1	2	1	3	2
	5 Vaker per week	3	12	0	1	0	0	1	1	1	1	1	2
Meer dan 2 uur aangesloten staand werk moeten verrichten.	1 Nooit	55	48	50	80	89	85	64	65	52	79	67	65
	2 Enkele keer per jaar	12	10	8	4	8	9	12	8	9	8	11	9
	3 Enkele keer per maand	6	8	5	4	1	3	8	7	6	5	8	6
	4 Enkele keer per week	7	10	8	3	2	3	6	5	9	3	5	6
	5 Vaker per week	19	25	29	9	0	1	10	15	24	5	10	15

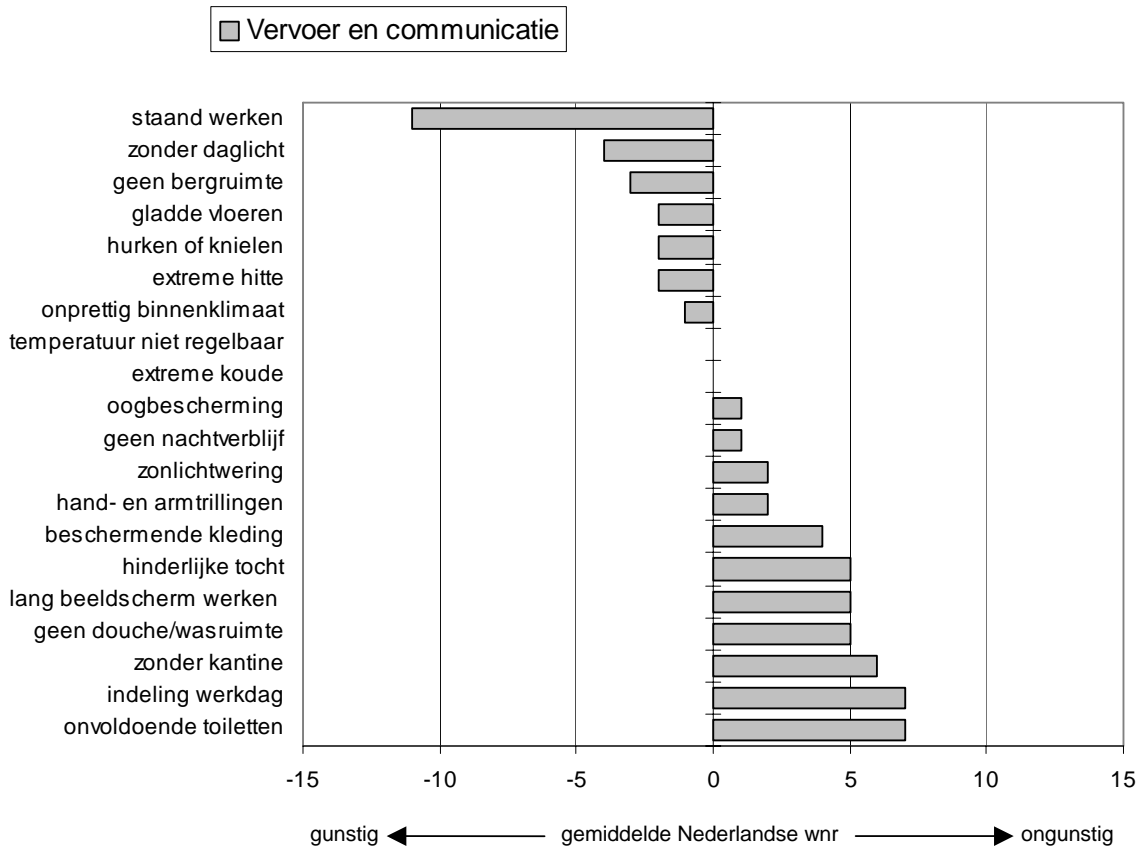
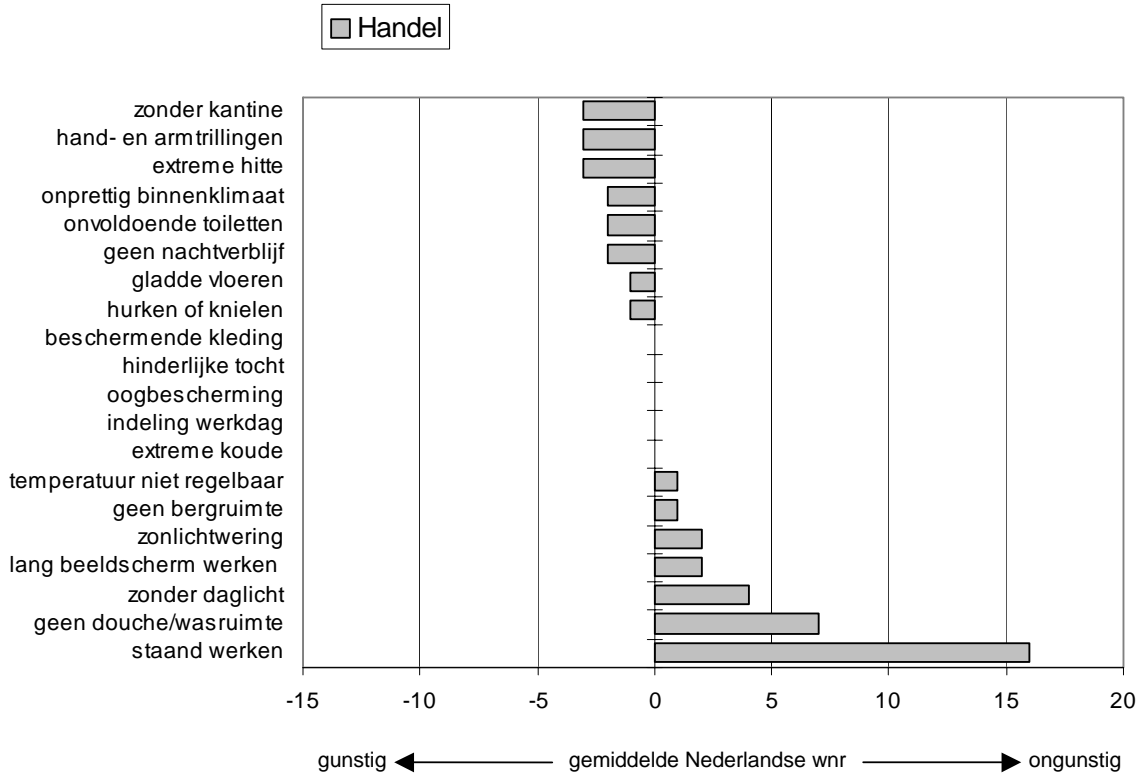
		Hoofdbranche											
		1 Industrie	2 Bouwnijverheid	3 Handel	4 Vervoer en communicatie	5 Financiële instellingen	6 Zakelijke dienstverlening	7 Onderwijs	8 Gezondheids- en welzijnzorg	9 Overige dienstverlening	10 Openbaar bestuur / overheid	11 Overige bedrijven	Totaal
		422	115	302	143	103	275	181	315	233	195	189	2473
Werk moeten doen in een ruimte zonder daglicht.	1 Nooit	63	61	70	83	90	79	83	74	72	78	79	74
	2 Enkele keer per jaar	11	23	10	5	6	13	7	8	10	11	9	10
	3 Enkele keer per maand	5	7	3	3	0	4	3	5	5	6	4	4
	4 Enkele keer per week	8	2	4	3	3	1	4	3	5	3	4	4
	5 Vaker per week	14	7	12	6	1	2	3	10	8	2	3	8
Werken in een ruimte met gladde vloeren.	1 Nooit	66	66	79	79	94	88	77	63	70	83	79	75
	2 Enkele keer per jaar	13	21	8	8	3	7	8	9	11	9	8	10
	3 Enkele keer per maand	5	5	2	3	0	2	4	5	4	5	5	4
	4 Enkele keer per week	5	5	2	4	0	1	5	6	4	2	2	3
	5 Vaker per week	11	3	10	6	3	1	7	17	11	2	5	8
Afwezigheid van een kantine, pauze- of schaftruimte op of in de buurt van de werkplek.	1 Nooit	84	53	84	73	89	74	92	77	78	78	74	79
	2 Enkele keer per jaar	7	23	6	3	1	12	3	4	7	10	8	7
	3 Enkele keer per maand	2	3	1	7	1	3	1	2	3	2	3	2
	4 Enkele keer per week	1	6	1	3	0	2	1	2	2	2	4	2
	5 Vaker per week	5	14	9	13	9	9	4	15	10	8	11	9
In de nacht op het werk aanwezig moeten zijn terwijl er geen nachtverblijf aanwezig is.	1 Nooit	84	89	98	90	99	94	99	90	89	91	93	92
	2 Enkele keer per jaar	5	8	2	3	1	5	1	3	7	4	4	4
	3 Enkele keer per maand	3	3	0	3	0	1	0	3	2	3	2	2
	4 Enkele keer per week	2	1	0	2	0	0	0	2	0	1	0	1
	5 Vaker per week	5	0	1	1	0	0	0	3	2	1	2	2
Geen gelegenheid op het werk om kleding en persoonlijke bezittingen veilig op te bergen	1 Nooit	84	60	79	82	86	79	69	79	76	86	78	79
	2 Enkele keer per jaar	5	13	3	3	3	7	6	2	8	4	5	5
	3 Enkele keer per maand	2	3	1	2	2	2	2	1	3	0	2	2
	4 Enkele keer per week	2	3	0	2	0	1	3	2	1	0	4	2
	5 Vaker per week	7	20	16	10	9	11	20	17	12	11	12	13
Geen doucheruimte of wasgelegenheid op het werk aanwezig is.	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
	1 Nooit	84	52	67	71	77	69	67	73	65	78	74	72
	2 Enkele keer per jaar	4	6	2	3	1	4	4	2	5	5	5	4
	3 Enkele keer per maand	2	8	1	1	1	3	0	2	4	1	3	2
	4 Enkele keer per week	2	4	0	3	1	3	2	2	3	1	2	2
5 Vaker per week	8	30	30	21	20	22	27	22	23	16	16	20	

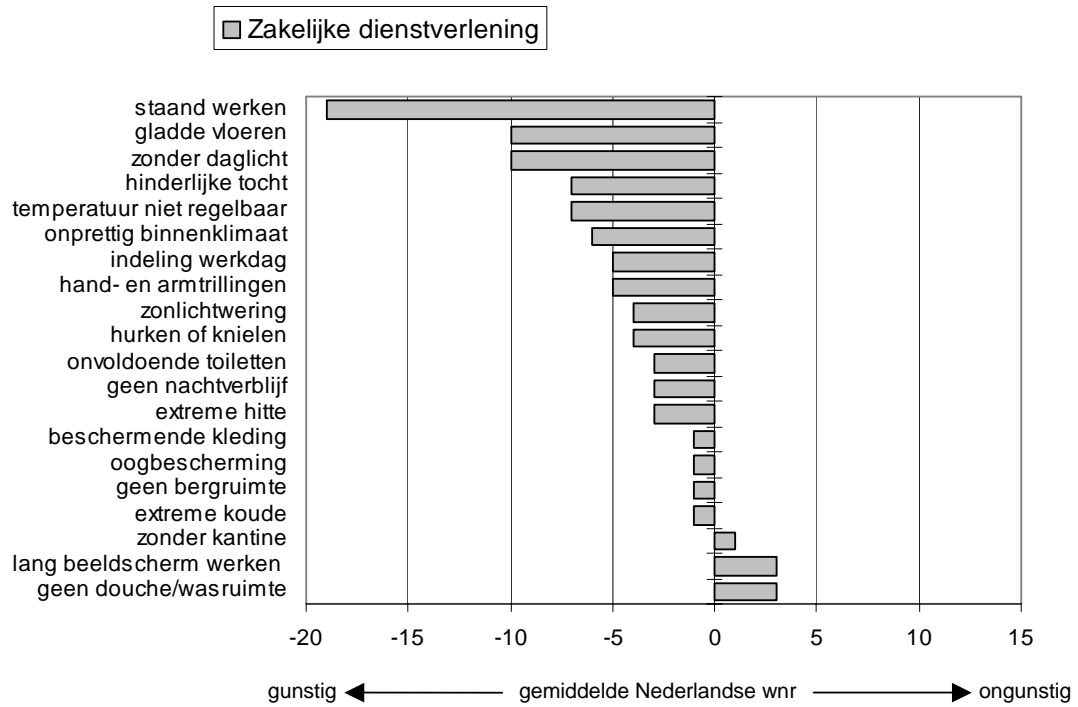
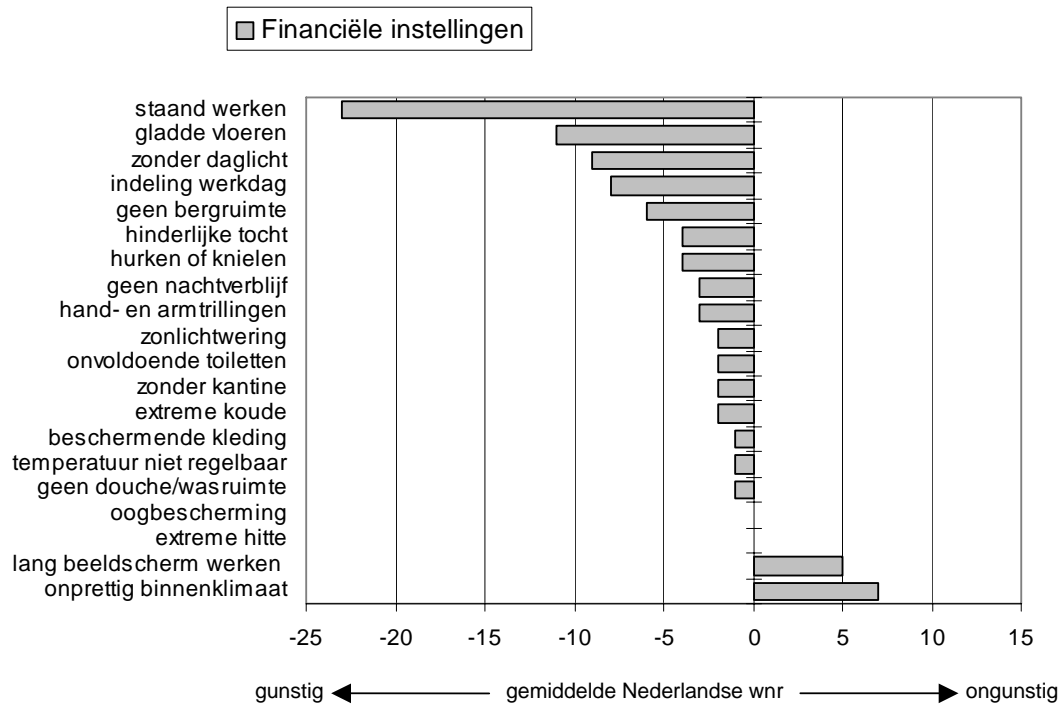
		Hoofdbranche											
		1 Industrie	2 Bouwnijverheid	3 Handel	4 Vervoer en communicatie	5 Financiële instellingen	6 Zakelijke dienstverlening	7 Onderwijs	8 Gezondheids- en welzijnszorg	9 Overige dienstverlening	10 Openbaar bestuur / overheid	11 Overige bedrijven	Totaal
		422	115	302	143	103	275	181	315	233	195	189	2473
geen of onvoldoende toiletten, urinoirs en wasbakken op of in de buurt van de werkplek	1 Nooit	89	65	93	83	96	93	88	95	91	90	88	90
	2 Enkele keer per jaar	5	19	3	4	1	5	2	2	3	6	6	4
	3 Enkele keer per maand	2	5	1	3	0	0	1	1	2	3	1	2
	4 Enkele keer per week	1	3	0	1	0	1	2	0	1	0	1	1
	5 Vaker per week	3	7	2	8	3	1	7	2	3	1	5	3
onvoldoende mogelijkheid om uw werkdag naar eigen inzicht in te delen.	1 Nooit	64	60	69	64	75	69	59	64	64	68	68	66
	2 Enkele keer per jaar	13	21	9	8	14	15	12	11	14	17	12	13
	3 Enkele keer per maand	8	9	8	8	5	8	12	7	10	8	11	8
	4 Enkele keer per week	4	4	5	2	4	3	5	7	4	2	4	4
	5 Vaker per week	11	6	9	17	3	5	12	11	9	5	6	9
onvoldoende bescherming van ogen en het gezichtsvermogen	1 Nooit	94	83	95	94	97	97	98	95	92	92	94	94
	2 Enkele keer per jaar	5	10	3	4	1	1	2	4	3	5	3	4
	3 Enkele keer per maand	1	3	1	0	1	1	0	1	3	2	2	1
	4 Enkele keer per week	1	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0
	5 Vaker per week	0	3	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1
Langdurig met een beeldscherm moeten werken zonder om de twee uur een korte pauze te kunnen	1 Nooit	73	75	70	73	64	57	80	80	70	65	71	71
	2 Enkele keer per jaar	11	10	10	6	11	16	8	10	8	14	8	10
	3 Enkele keer per maand	7	7	5	4	9	12	6	4	9	9	9	7
	4 Enkele keer per week	3	3	7	6	6	8	3	3	5	5	4	5
	5 Vaker per week	5	4	9	11	11	7	4	4	7	7	8	7
een werkplek waar u de temperatuur van uw werkplek niet of onvoldoende zelf kan regelen.	1 Nooit	41	40	47	45	44	45	42	40	33	47	47	43
	2 Enkele keer per jaar	13	18	11	13	16	17	15	12	13	14	15	14
	3 Enkele keer per maand	11	9	6	8	9	9	10	9	12	10	7	9
	4 Enkele keer per week	7	4	7	7	4	8	13	8	9	9	4	7
	5 Vaker per week	28	29	29	27	28	21	20	31	33	21	26	27
Werken met hinderlijke tocht.	1 Nooit	49	37	55	52	67	65	72	65	52	61	62	58
	2 Enkele keer per jaar	19	22	17	16	14	20	13	15	21	14	16	17
	3 Enkele keer per maand	12	17	13	11	8	7	9	9	14	12	8	11
	4 Enkele keer per week	10	10	6	4	5	5	4	6	5	3	3	6
	5 Vaker per week	10	16	10	17	7	4	2	6	9	10	11	9

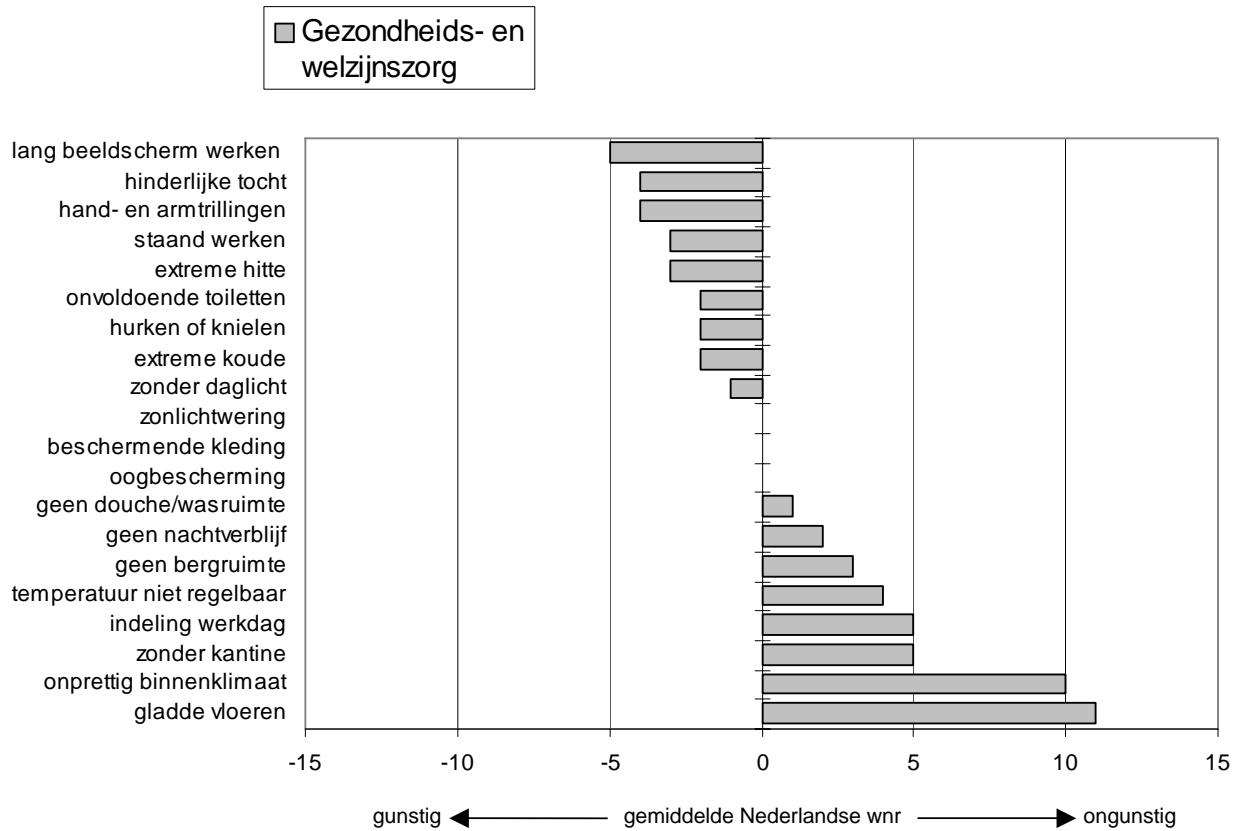
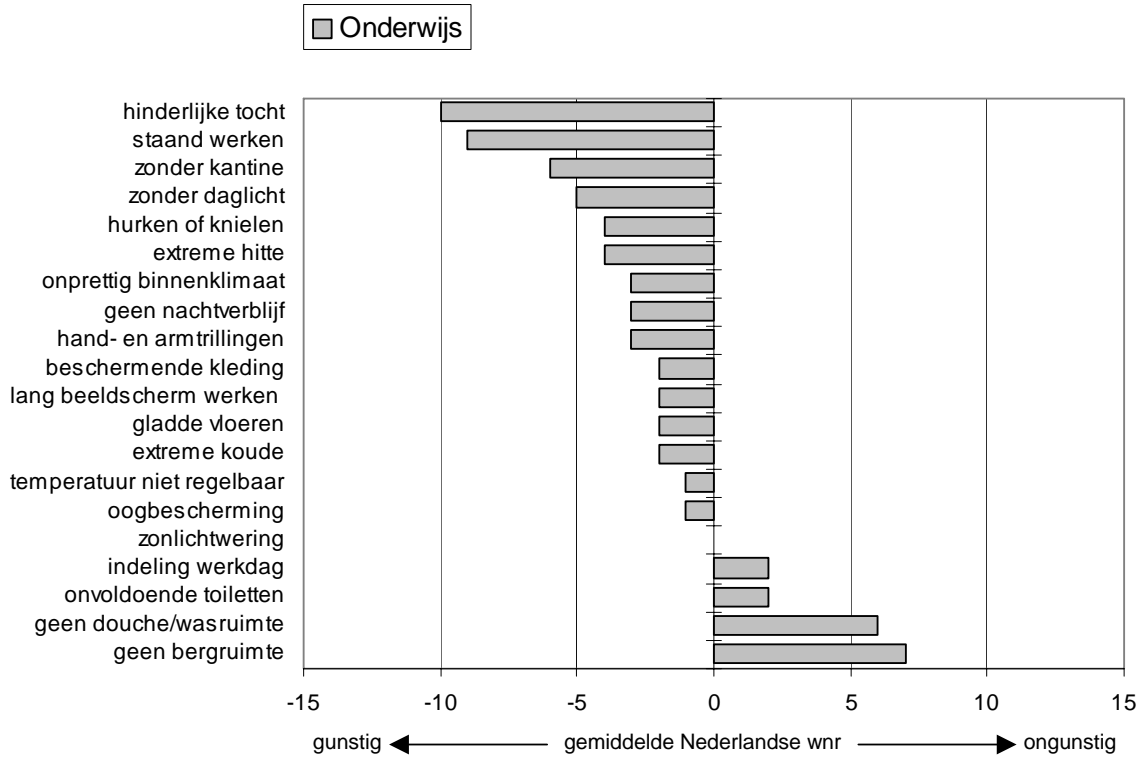
		Hoofdbranche											
		1 Industrie	2 Bouwnijverheid	3 Handel	4 Vervoer en communicatie	5 Financiële instellingen	6 Zakelijke dienstverlening	7 Onderwijs	8 Gezondheids- en welzijnszorg	9 Overige dienstverlening	10 Openbaar bestuur / overheid	11 Overige bedrijven	Totaal
		422	115	302	143	103	275	181	315	233	195	189	2473
Buiten werken in weer en wind zonder dat u beschikt over beschermende kleding.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	1 Nooit	91	80	93	88	97	97	97	97	90	93	92	93
	2 Enkele keer per jaar	6	10	3	5	2	1	2	1	5	3	7	4
	3 Enkele keer per maand	1	8	2	2	0	1	1	1	3	3	1	2
	4 Enkele keer per week	1	0	1	2	0	1	0	0	1	1	1	1
5 Vaker per week	1	2	1	3	1	0	0	1	1	1	1	1	
Binnen werken in een onprettig binnenklimaat (te droge of te vochtige lucht).	1 Nooit	49	54	52	51	41	50	51	40	43	48	56	48
	2 Enkele keer per jaar	17	20	14	14	14	21	15	16	16	20	13	16
	3 Enkele keer per maand	11	11	11	10	17	11	11	10	11	13	8	11
	4 Enkele keer per week	8	5	6	10	9	6	12	10	9	4	5	8
	5 Vaker per week	15	10	18	15	20	13	10	24	20	15	18	17
Onvoldoende gelegenheid om het zonlicht te wren wanneer dat hinderlijk is.	1 Nooit	72	61	75	73	83	71	72	76	70	77	75	73
	2 Enkele keer per jaar	15	19	10	12	10	17	13	10	15	13	14	14
	3 Enkele keer per maand	6	9	6	6	2	8	7	5	7	5	5	6
	4 Enkele keer per week	4	5	4	5	0	1	4	3	2	2	2	3
	5 Vaker per week	3	6	6	3	5	3	4	6	5	3	4	4

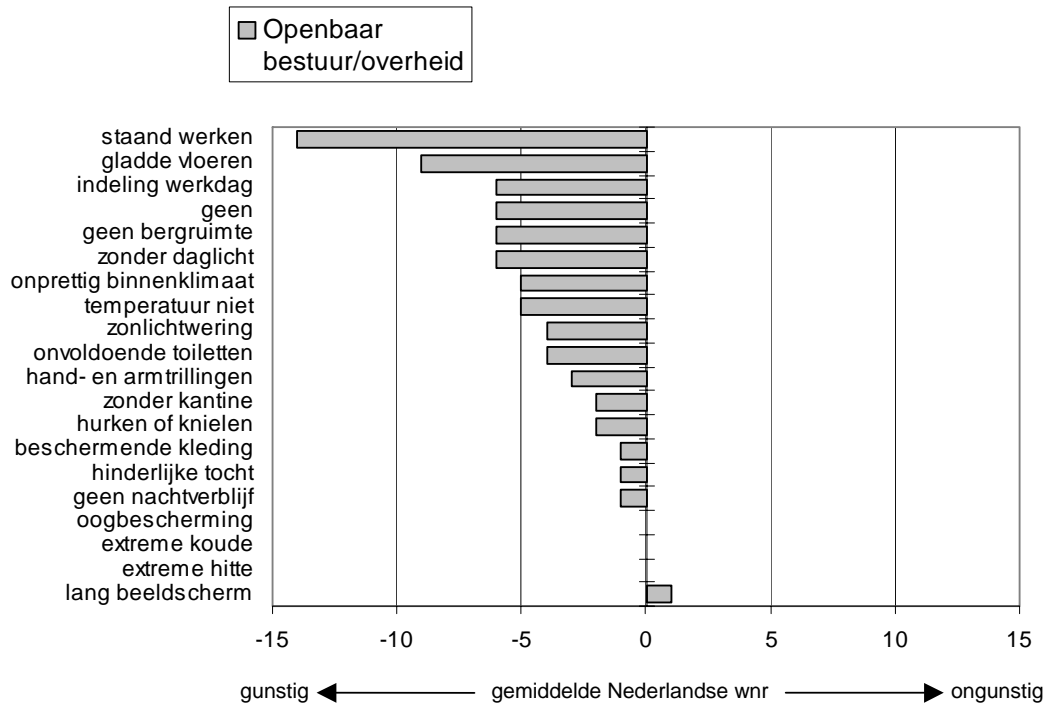
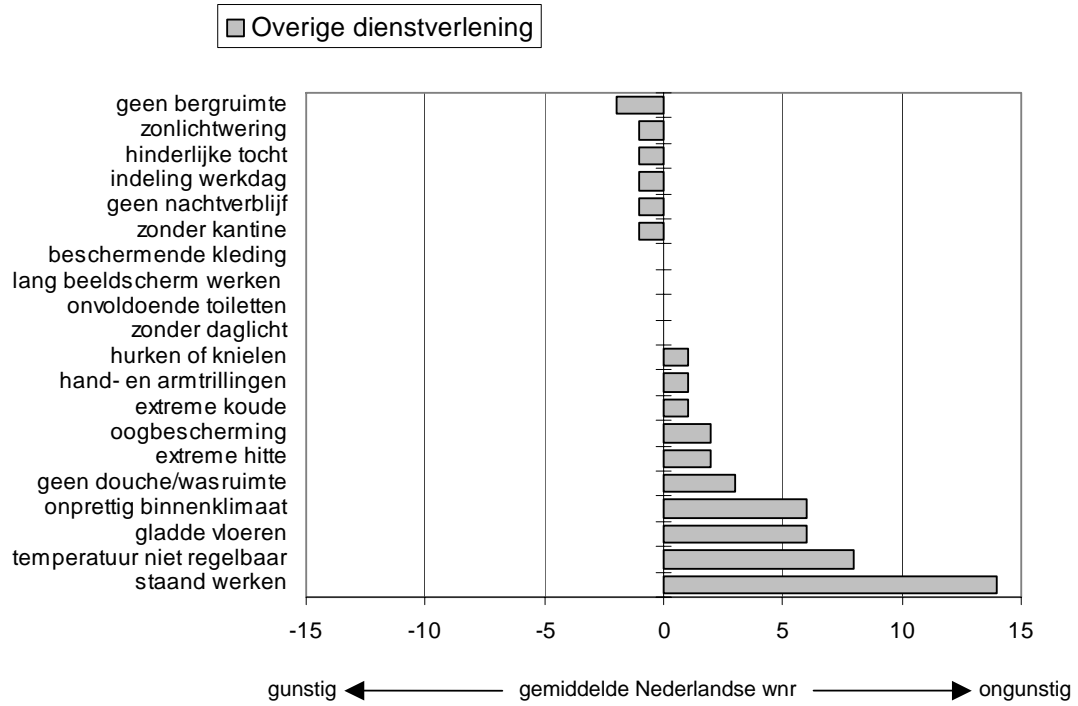
In onderstaande figuren is de afwijking ten opzichte van een referentiegroep, de gemiddelde Nederlandse werknemer, weergegeven. Deze 'gemiddelde Nederlandse werknemer' is weergegeven als de middellijn. Een afwijking naar rechts (in procenten) geeft een ongunstige afwijking weer (het risico komt vaker voor), een afwijking naar links (in procenten) een gunstige (risico komt minder vaak voor).

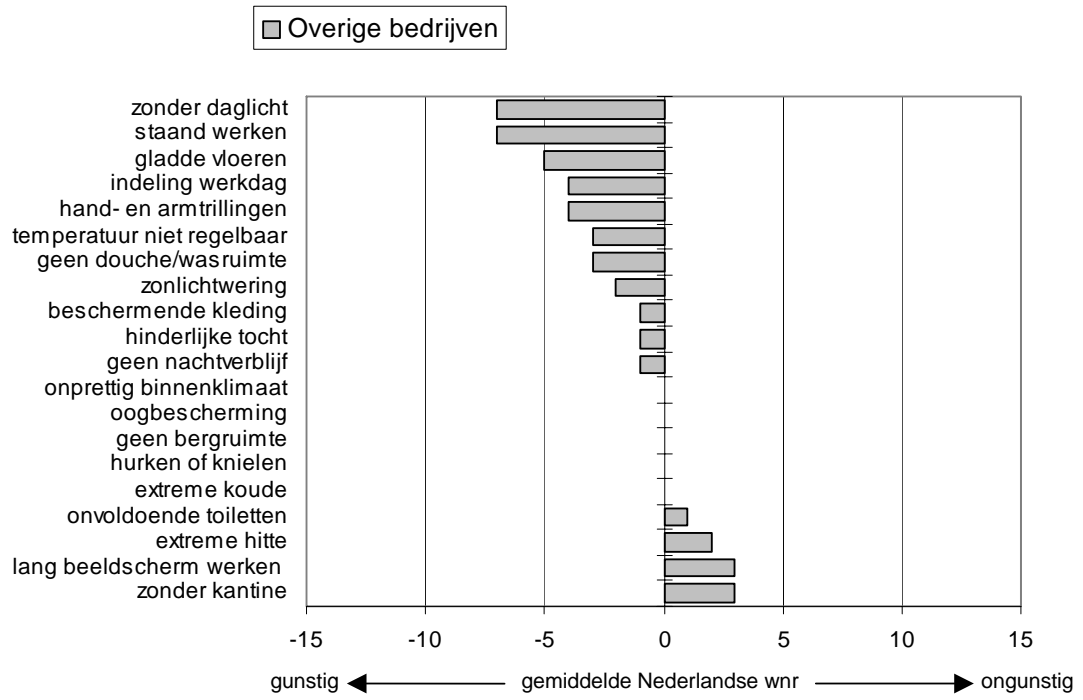

Bijlage 4 Kennis over bepalingen in de Arbowet

Kennis over bepalingen in de Arbowet inzake lage risico's (alleen de eerste regel staan aantallen, alle andere getallen zijn percentages)

		Totaal
1		N = 2468
Bepalingen Arbowet: Werkzaamheden uitvoeren bij extreme hitte.	0	60
	1 Nee	21
	2 Ja	12
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	7
Bepalingen Arbowet: Werkzaamheden uitvoeren in extreme koude.	0	76
	1 Nee	13
	2 Ja	7
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	4
Bepalingen Arbowet: Schadelijke hand- en armtrillingen uitvoeren (vb. als gevolg van werken met apparaten).	0	83
	1 Nee	9
	2 Ja	5
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	3
Bepalingen Arbowet: Bij het werken meer dan 1 uur achtereen moeten hurken of knielen.	0	85
	1 Nee	9
	2 Ja	3
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	2
Bepalingen Arbowet: Meer dan 2 uur aangesloten staand werk moeten verrichten.	0	60
	1 Nee	25
	2 Ja	9
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	5
Bepalingen Arbowet: Werk moeten doen in een ruimte zonder daglicht.	0	73
	1 Nee	14
	2 Ja	9
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	4
Bepalingen Arbowet: Werken in een ruimte met gladde vloeren.	0	73
	1 Nee	15

		Totaal
1		N = 2468
	2 Ja	8
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	4
Bepalingen Arbowet: Werken in afwezigheid van een kantine, pauze- of schaftruimte op of in de buurt van de werkplek.	0	78
	1 Nee	13
	2 Ja	5
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	4
Bepalingen Arbowet: In de nacht op het werk aanwezig moeten zijn terwijl er geen nachtverblijf aanwezig is.	0	91
	1 Nee	6
	2 Ja	2
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	1
Bepalingen Arbowet: geen gelegenheid op het werk is om kleding en persoonlijke bezittingen veilig op te bergen?	0	79
	1 Nee	16
	2 Ja	3
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	2
Bepalingen Arbowet: Werken zonder dat er een doucheruimte of wasgelegenheid op het werk aanwezig is.	0	72
	1 Nee	19
	2 Ja	6
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	3
Bepalingen Arbowet: geen of onvoldoende toiletten, urinoirs en wasbakken op of in de buurt van de werkplek.	0	88
	1 Nee	7
	2 Ja	3
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	2
Bepalingen Arbowet: Werken zonder of met onvoldoende mogelijkheid om uw werkdag naar eigen inzicht in te delen.	0	66
	1 Nee	26
	2 Ja	6
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	2
Bepalingen Arbowet: Werken zonder of met onvoldoende bescherming van ogen en het gezichtsvermogen, terwijl dat naar uw inzicht wel nodig is.	0	93
	1 Nee	3
	2 Ja	2
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	1

		Totaal
1		N = 2468
Bepalingen Arbowet: Langdurig met een beeldscherm moeten werken zonder om de twee uur een korte pauze te kunnen nemen.	0	73
	1 Nee	7
	2 Ja	10
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	10
Bepalingen Arbowet: Werken op een werkplek waar u de temperatuur van uw werkplek niet of onvoldoende zelf kan regelen.	0	43
	1 Nee	39
	2 Ja	12
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	6
Bepalingen Arbowet: Werken met hinderlijke tocht.	0	54
	1 Nee	31
	2 Ja	10
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	5
Bepalingen Arbowet: Buiten werken in weer en wind zonder dat u beschikt over beschermende kleding.	0	91
	1 Nee	5
	2 Ja	2
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	1
Bepalingen Arbowet: Binnen werken in een onprettig binnenklimaat (te droge of te vochtige lucht).	0	49
	1 Nee	33
	2 Ja	14
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	5
Bepalingen Arbowet: Werken zonder of met onvoldoende gelegenheid om het zonlicht te weren wanneer dat hinderlijk is.	0	72
	1 Nee	18
	2 Ja	6
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	3

Kennis over bepalingen in de Arbowet inzake lage risico's naar sector (m.u.v. de eerste regel betreffen alle getallen in de tabel percentages; alle antwoorden per vraag = 100%)

	Sector											Totaal	
	1 Industrie	2 Bouwnijverheid	3 Handel	4 Vervoer en communicatie	5 Financiële instellingen	6 Zakelijke dienstverlening	7 Onderwijs	8 Gezondheids- en welzijnzorg	9 Overige dienstverlening	10 Openbaar bestuur / overheid	11 Overige bedrijven		
1	463	143	337	174	97	218	120	288	246	176	205	2468	
Bepalingen Arbowet: Werkzaamheden uitvoeren bij extreme hitte.	0	53	52	68	51	82	72	57	62	58	65	57	60
1 Nee	22	22	22	32	10	12	23	18	26	17	21	21	21
2 Ja	17	11	7	9	5	10	17	14	10	11	13	12	12
3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	8	15	3	8	3	6	3	6	5	7	9	7	7
Bepalingen Arbowet: Werkzaamheden uitvoeren in extreme koude.	0	67	53	74	65	92	88	88	89	78	72	78	76
1 Nee	17	20	18	22	5	4	9	5	13	16	12	13	13
2 Ja	11	10	6	8	2	5	3	4	7	7	7	7	7
3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	5	17	2	6	1	3	0	2	2	5	4	4	4
Bepalingen Arbowet: Schadelijke hand- en armtrillingen uitvoeren (vb. als gevolg van werken met apparaten).	0	73	52	88	86	92	95	96	90	82	86	87	83
1 Nee	16	25	9	8	5	1	3	5	8	5	4	4	9
2 Ja	10	11	3	3	0	1	0	3	7	4	4	4	5
3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	2	12	0	4	2	2	0	3	3	4	5	3	3
Bepalingen Arbowet: Bij het werken meer dan 1 uur achtereen moeten hurken of knielen.	0	78	50	88	96	98	93	93	90	83	89	86	85
1 Nee	15	23	10	4	1	4	5	5	13	4	5	5	9
2 Ja	6	14	1	0	0	1	0	3	2	6	5	3	3
3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	1	13	1	1	1	2	2	3	2	1	3	2	2
Bepalingen Arbowet: Meer dan 2 uur aangesloten staand werk moeten verrichten.	0	49	41	47	77	90	83	65	63	48	75	65	60
1 Nee	32	35	39	15	6	9	23	22	38	14	19	25	25
2 Ja	13	14	8	5	2	5	11	11	8	7	10	9	9
3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	7	10	6	3	2	3	1	4	6	4	6	5	5
Bepalingen Arbowet: Werk moeten doen in een ruimte zonder daglicht.	0	60	56	70	84	93	79	82	77	75	77	80	73
1 Nee	21	22	19	11	5	6	9	9	15	9	9	9	14
2 Ja	13	15	8	4	1	11	7	10	7	9	5	9	9

		Sector											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	Totaal
		Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Vervoer en communicatie	Financiële instellingen	Zakelijke dienstverlening	Onderwijs	Gezondheids- en welzijnszorg	Overige dienstverlening	Openbaar bestuur / overheid	Overige bedrijven	
1		463	143	337	174	97	218	120	288	246	176	205	2468
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	6	7	3	1	1	5	1	4	3	5	5	4
Bepalingen Arbowet: Werken in een ruimte met gladde vloeren.	0	61	64	79	75	95	87	76	63	66	80	79	73
	1 Nee	23	15	14	16	5	7	14	20	19	11	10	15
	2 Ja	10	13	6	4	0	4	6	14	9	6	6	8
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	5	8	2	4	0	2	4	4	6	4	6	4
Bepalingen Arbowet: Werken in afwezigheid van een kantine, pauze- of schaftruimte op of in de buurt van de werkplek.	0	84	50	84	71	88	71	90	78	79	78	77	78
	1 Nee	12	23	10	17	5	17	6	14	12	13	14	13
	2 Ja	3	15	4	5	4	6	3	5	6	6	6	5
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	2	12	2	8	3	6	1	4	3	3	3	4
Bepalingen Arbowet: In de nacht op het werk aanwezig moeten zijn terwijl er geen nachtverblijf aanwezig is.	0	84	90	98	90	99	93	99	90	91	90	91	91
	1 Nee	13	4	1	5	0	6	0	7	5	4	5	6
	2 Ja	1	3	1	2	0	1	0	2	3	3	3	2
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	1	3	0	3	1	1	1	1	1	2	2	1
Bepalingen Arbowet: geen gelegenheid op het werk is om kleding en persoonlijke bezittingen veilig op te bergen?	0	84	57	80	83	87	76	70	79	77	87	78	79
	1 Nee	12	27	17	13	8	18	27	16	19	12	17	16
	2 Ja	3	8	2	1	3	3	2	2	3	1	3	3
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	1	8	0	4	1	2	0	3	1	1	2	2
Bepalingen Arbowet: Werken zonder dat er een doucheruimte of wasgelegenheid op het werk aanwezig is.	0	84	49	68	67	78	67	68	74	67	77	74	72
	1 Nee	9	29	27	24	15	23	26	16	25	15	15	19
	2 Ja	5	12	4	4	4	7	5	7	5	4	7	6
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	2	10	1	6	3	3	1	3	2	3	4	3
Bepalingen Arbowet: geen of onvoldoende toiletten, urinoirs en wasbakken op of in de buurt van de werk-	0	87	62	93	79	97	93	89	94	90	90	87	88
	1 Nee	8	18	5	16	1	2	7	4	6	5	5	7

		Sector											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	Totaal
		Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Vervoer en communicatie	Financiële instellingen	Zakelijke dienstverlening	Onderwijs	Gezondheids- en welzijnszorg	Overige dienstverlening	Openbaar bestuur / overheid	Overige bedrijven	
1		463	143	337	174	97	218	120	288	246	176	205	2468
plek.	2 Ja	3	12	1	1	0	3	1	1	2	3	5	3
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	2	8	1	4	2	2	2	1	2	2	3	2
Bepalingen Arbowet: Werken zonder of met onvoldoende mogelijkheid om uw werkdag naar eigen inzicht in te delen.	0	62	60	69	62	77	69	60	66	66	68	67	66
	1 Nee	29	32	25	30	17	22	33	24	29	23	23	26
	2 Ja	7	5	5	3	6	6	5	6	4	6	6	6
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	2	4	1	5	0	3	1	4	1	3	3	2
Bepalingen Arbowet: Werken zonder of met onvoldoende bescherming van ogen en het gezichtsvermogen, terwijl dat naar uw inzicht wel nodig is.	0	93	80	95	94	96	98	98	95	91	92	94	93
	1 Nee	4	5	2	4	3	0	1	2	6	2	2	3
	2 Ja	2	8	2	1	1	2	1	2	3	4	1	2
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	1	7	1	1	0	1	0	1	0	1	2	1
Bepalingen Arbowet: Langdurig met een beeldscherm moeten werken zonder om de twee uur een korte pauze te kunnen nemen.	0	77	81	73	75	64	57	78	80	74	65	70	73
	1 Nee	5	8	10	8	9	10	5	5	8	10	7	7
	2 Ja	11	5	10	10	12	14	10	7	9	13	10	10
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	7	6	7	7	15	19	6	8	9	12	13	10
Bepalingen Arbowet: Werken op een werkplek waar u de temperatuur van uw werkplek niet of onvoldoende zelf kan regelen.	0	40	38	49	47	46	44	42	40	34	46	46	43
	1 Nee	43	44	38	36	37	33	40	36	49	28	37	39
	2 Ja	11	12	10	10	11	15	15	15	12	17	9	12
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	6	6	2	7	6	8	4	9	6	8	8	6
Bepalingen Arbowet: Werken met hinderlijke tocht.	0	46	31	53	48	68	63	71	65	51	57	58	54
	1 Nee	39	43	36	34	23	25	24	18	36	26	26	31
	2 Ja	10	16	10	10	7	7	4	13	9	10	8	10
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	4	11	2	7	1	5	1	5	4	7	8	5
Bepalingen Arbowet: Buiten werken in weer en wind zonder dat u beschikt over beschermende kleding.	0	89	76	92	87	97	96	97	96	90	93	90	91
	1 Nee	6	9	6	12	2	2	1	3	6	4	4	5

		Sector											
		1 Industrie	2 Bouwnijverheid	3 Handel	4 Vervoer en communicatie	5 Financiële instellingen	6 Zakelijke dienstverlening	7 Onderwijs	8 Gezondheids- en welzijnszorg	9 Overige dienstverlening	10 Openbaar bestuur / overheid	11 Overige bedrijven	Totaal
1		463	143	337	174	97	218	120	288	246	176	205	2468
	2 Ja	3	8	1	1	0	0	1	0	4	2	2	2
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	1	7	1	1	1	1	1	1	0	1	3	1
Bepalingen Arbowet: Binnen werken in een onprettig binnenklimaat (te droge of te vochtige lucht).	0	48	54	55	54	42	49	51	42	44	51	54	49
	1 Nee	36	30	32	32	35	32	36	31	39	23	32	33
	2 Ja	14	10	11	8	17	15	10	23	11	18	9	14
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	3	6	3	6	6	4	2	5	6	9	5	5
Bepalingen Arbowet: Werken zonder of met onvoldoende gelegenheid om het zonlicht te weren wanneer dat hinderlijk is.	0	70	59	74	71	80	71	73	77	72	78	73	72
	1 Nee	22	29	20	20	12	18	19	14	17	10	15	18
	2 Ja	6	8	5	5	6	8	8	5	7	9	6	6
	3 Ja en ik weet wat ze voorschrijven	2	4	1	4	2	3	0	4	3	3	6	3

Bijlage 5: Zelf iets gedaan aan de 'lage risico's'?

Zelf iets gedaan aan de 'lage risico's' (m.u.v. eerste regel zijn alle getallen in de tabel percentages; de antwoorden per vraag tellen op tot 100%)

		Totaal
1		N = 2468
Zelf iets gedaan: Werkzaamheden uitvoeren bij extreme hitte.	0	61
	1 Nee, maar niet nodig	14
	2 Nee, maar wel nodig	9
	3 Ja	17
Zelf iets gedaan: Werkzaamheden uitvoeren in extreme koude.	0	76
	1 Nee, maar niet nodig	8
	2 Nee, maar wel nodig	4
	3 Ja	12
Zelf iets gedaan: Schadelijke hand- en armtrillingen uitvoeren (vb. als gevolg van werken met apparaten).	0	83
	1 Nee, maar niet nodig	8
	2 Nee, maar wel nodig	5
	3 Ja	4
Zelf iets gedaan: Bij het werken meer dan 1 uur achtereen moeten hurken of knielen.	0	85
	1 Nee, maar niet nodig	6
	2 Nee, maar wel nodig	3
	3 Ja	5
Zelf iets gedaan: Meer dan 2 uur aangesloten staand werk moeten verrichten.	0	60
	1 Nee, maar niet nodig	21
	2 Nee, maar wel nodig	8
	3 Ja	10
Zelf iets gedaan: Werk moeten doen in een ruimte zonder daglicht.	0	73
	1 Nee, maar niet nodig	17
	2 Nee, maar wel nodig	6
	3 Ja	5
Zelf iets gedaan: Werken in een ruimte met gladde vloeren.	0	73
	1 Nee, maar niet nodig	13

		Totaal
1		N = 2468
	2 Nee, maar wel nodig	7
	3 Ja	7
Zelf iets gedaan: Werken in afwezigheid van een kantine, pauze- of schaftruimte op of in de buurt van de werkplek.	0	78
	1 Nee, maar niet nodig	13
	2 Nee, maar wel nodig	4
	3 Ja	5
Zelf iets gedaan: In de nacht op het werk aanwezig moeten zijn terwijl er geen nachtverblijf aanwezig is.	0	91
	1 Nee, maar niet nodig	6
	2 Nee, maar wel nodig	2
	3 Ja	1
Zelf iets gedaan: Moeten werken waarbij er geen gelegenheid op het werk is om kleding en persoonlijke bezittingen veilig op te bergen?	0	79
	1 Nee, maar niet nodig	10
	2 Nee, maar wel nodig	7
	3 Ja	4
Zelf iets gedaan: Werken zonder dat er een doucheruimte of wasgelegenheid op het werk aanwezig is.	0	72
	1 Nee, maar niet nodig	22
	2 Nee, maar wel nodig	4
	3 Ja	2
Zelf iets gedaan: Werken waarbij er geen of onvoldoende toiletten, urinoirs en wasbakken op of in de buurt van de werkplek aanwezig zijn.	0	88
	1 Nee, maar niet nodig	5
	2 Nee, maar wel nodig	4
	3 Ja	3
Zelf iets gedaan: Werken zonder of met onvoldoende mogelijkheid om uw werkdag naar eigen inzicht in te delen.	0	66
	1 Nee, maar niet nodig	18
	2 Nee, maar wel nodig	8
	3 Ja	8
Zelf iets gedaan: Werken zonder of met onvoldoende bescherming van ogen en het gezichtsvermogen, terwijl dat naar uw inzicht wel nodig is.	0	93
	1 Nee, maar niet nodig	2
	2 Nee, maar wel nodig	2
	3 Ja	2

		Totaal
1		N = 2468
Zelf iets gedaan: Langdurig met een beeldscherm moeten werken zonder om de twee uur een korte pauze te kunnen nemen of andere werkzaamheden te kunnen doen.	0	73
	1 Nee, maar niet nodig	9
	2 Nee, maar wel nodig	7
	3 Ja	10
Zelf iets gedaan: Werken op een werkplek waar u de temperatuur van uw werkplek niet of onvoldoende zelf kan regelen.	0	43
	1 Nee, maar niet nodig	18
	2 Nee, maar wel nodig	23
	3 Ja	16
Zelf iets gedaan: Werken met hinderlijke tocht.	0	54
	1 Nee, maar niet nodig	14
	2 Nee, maar wel nodig	15
	3 Ja	17
Zelf iets gedaan: Buiten werken in weer en wind zonder dat u beschikt over beschermende kleding.	0	91
	1 Nee, maar niet nodig	3
	2 Nee, maar wel nodig	2
	3 Ja	4
Zelf iets gedaan: Binnen werken in een onprettig binnenklimaat (te droge of te vochtige lucht).	0	49
	1 Nee, maar niet nodig	13
	2 Nee, maar wel nodig	24
	3 Ja	14
Zelf iets gedaan: Werken zonder of met onvoldoende gelegenheid om het zonlicht te weren wanneer dat hinderlijk is.	0	73
	1 Nee, maar niet nodig	9
	2 Nee, maar wel nodig	10
	3 Ja	8

Zelf iets gedaan aan lage risico's naar sector (m.u.v. de eerste regel zijn alle getallen in de tabel percentages; percentages tellen per vraag op tot 100%)

		Sector											
		1 Industrie	2 Bouwnijverheid	3 Handel	4 Vervoer en communicatie	5 Financiële instellingen	6 Zakelijke dienstverlening	7 Onderwijs	8 Gezondheids- en welzijnszorg	9 Overige dienstverlening	10 Openbaar bestuur / overheid	11 Overige bedrijven	Totaal
1		463	143	337	174	97	218	120	288	246	176	205	2468
Zelf iets gedaan: Werkzaamheden uitvoeren bij extreme hitte.	0	53	52	68	51	82	72	57	62	58	65	57	61
	1 Nee, maar niet nodig	14	16	13	23	5	11	11	12	18	13	15	14
	2 Nee, maar wel nodig	13	9	9	8	5	3	12	8	10	6	7	9
	3 Ja	20	23	11	18	7	14	19	18	13	16	21	17
Zelf iets gedaan: Werkzaamheden uitvoeren in extreme koude.	0	67	53	74	65	92	88	88	89	78	72	78	76
	1 Nee, maar niet nodig	10	12	9	16	2	4	5	4	12	12	6	8
	2 Nee, maar wel nodig	6	10	4	3	2	2	3	1	5	4	3	4
	3 Ja	18	25	13	16	4	5	4	6	6	12	14	12
Zelf iets gedaan: Schadelijke hand- en armtrillingen uitvoeren (vb. als gevolg van werken met apparaten).	0	73	52	88	86	92	95	96	90	82	86	87	83
	1 Nee, maar niet nodig	13	22	8	6	2	3	3	5	9	3	7	8
	2 Nee, maar wel nodig	9	19	3	5	1	1	0	2	5	3	3	5
	3 Ja	6	6	1	4	5	1	1	3	4	7	3	4
Zelf iets gedaan: Bij het werken meer dan 1 uur achtereen moeten hurken of knielen.	0	78	50	88	96	98	93	93	90	83	89	86	85
	1 Nee, maar niet nodig	9	22	6	1	0	4	0	3	8	3	8	6
	2 Nee, maar wel nodig	5	14	3	1	0	1	0	2	6	3	2	3
	3 Ja	8	15	2	2	2	1	6	6	3	5	4	5
Zelf iets gedaan: Meer dan 2 uur aangesloten staand werk moeten verrichten.	0	49	41	47	77	90	83	66	63	48	75	65	60
	1 Nee, maar niet nodig	22	37	30	11	6	12	23	18	30	12	20	21

		Sector											
		1 Industrie	2 Bouwnijverheid	3 Handel	4 Vervoer en communicatie	5 Financiële instellingen	6 Zakelijke dienstverlening	7 Onderwijs	8 Gezondheids- en welzijnszorg	9 Overige dienstverlening	10 Openbaar bestuur / overheid	11 Overige bedrijven	Totaal
1		463	143	337	174	97	218	120	288	246	176	205	2468
	2 Nee, maar wel nodig	13	11	13	6	3	1	3	6	12	3	7	8
	3 Ja	16	12	10	6	2	4	8	13	10	10	7	10
Zelf iets gedaan: Werk moeten doen in een ruimte zonder daglicht.	0	60	56	70	84	93	79	82	77	75	77	80	73
	1 Nee, maar niet nodig	22	25	20	12	5	15	9	14	19	14	13	17
	2 Nee, maar wel nodig	10	9	7	1	1	2	7	4	5	3	4	6
	3 Ja	8	10	4	3	2	4	1	5	1	6	3	5
Zelf iets gedaan: Werken in een ruimte met gladde vloeren.	0	61	64	79	75	95	87	76	63	66	80	79	73
	1 Nee, maar niet nodig	17	14	12	9	4	9	12	22	13	12	11	13
	2 Nee, maar wel nodig	12	9	6	7	0	1	6	6	10	3	6	7
	3 Ja	11	14	3	9	1	3	7	10	11	6	4	7
Zelf iets gedaan: Werken in afwezigheid van een kantine, pauze- of schaftruimte op of in de buurt van de werkplek.	0	84	50	84	71	88	71	90	78	79	78	77	78
	1 Nee, maar niet nodig	9	26	9	16	7	19	6	13	11	13	16	13
	2 Nee, maar wel nodig	4	12	4	5	2	2	4	5	5	4	3	4
	3 Ja	3	12	2	9	4	7	0	4	5	6	4	5
Zelf iets gedaan: In de nacht op het werk aanwezig moeten zijn terwijl er geen nachtverblijf aanwezig is.	0	84	90	98	90	99	93	99	90	91	90	91	91
	1 Nee, maar niet nodig	12	6	2	5	1	5	0	7	7	7	5	6
	2 Nee, maar wel nodig	3	3	0	1	0	2	0	2	1	0	3	2
	3 Ja	1	0	0	4	0	1	1	1	1	3	1	1

		Sector											
		1 Industrie	2 Bouwnijverheid	3 Handel	4 Vervoer en communicatie	5 Financiële instellingen	6 Zakelijke dienstverlening	7 Onderwijs	8 Gezondheids- en welzijnszorg	9 Overige dienstverlening	10 Openbaar bestuur / overheid	11 Overige bedrijven	Totaal
1		463	143	337	174	97	218	120	288	246	176	205	2468
Zelf iets gedaan: Moeten werken waarbij er geen gelegenheid op het werk is om kleding en persoonlijke bezittingen veilig op te bergen?	0	84	57	80	83	87	76	70	79	77	87	78	79
	1 Nee, maar niet nodig	6	24	10	9	7	16	9	8	11	7	11	10
	2 Nee, maar wel nodig	6	13	6	3	2	4	13	9	9	3	9	7
	3 Ja	4	7	4	5	3	4	8	3	4	3	3	4
Zelf iets gedaan: Werken zonder dat er een doucheruimte of wasgelegenheid op het werk aanwezig is.	0	84	49	68	67	78	67	68	74	67	77	74	72
	1 Nee, maar niet nodig	9	35	28	28	20	29	26	21	22	16	20	22
	2 Nee, maar wel nodig	5	10	3	1	1	2	4	4	8	5	4	4
	3 Ja	1	6	1	4	1	2	1	1	3	1	2	2
Zelf iets gedaan: Werken waarbij er geen of onvoldoende toiletten, urinoirs en wasbakken op of in de buurt van de werkplek aanwezig zijn.	0	87	62	93	79	97	93	89	94	90	90	87	88
	1 Nee, maar niet nodig	4	16	3	9	1	3	2	4	3	5	8	5
	2 Nee, maar wel nodig	5	11	3	5	1	1	6	2	6	2	4	4
	3 Ja	3	12	1	7	2	3	3	0	1	3	1	3
Zelf iets gedaan: Werken zonder of met onvoldoende mogelijkheid om uw werkdag naar eigen inzicht in te delen.	0	62	60	69	62	77	69	61	66	66	68	67	66
	1 Nee, maar niet nodig	18	23	17	16	8	20	24	17	20	19	17	18
	2 Nee, maar wel nodig	11	9	7	10	7	4	5	7	8	3	8	8
	3 Ja	9	7	7	12	8	6	10	10	6	9	8	8
Zelf iets gedaan: Werken zonder of met onvoldoende bescherming van ogen en het gezichtsvermogen, terwijl dat naar uw inzicht wel nodig	0	93	80	95	94	96	98	98	95	92	92	94	93
	1 Nee, maar niet nodig	2	6	1	3	2	1	0	2	3	2	3	2
	2 Nee, maar wel nodig	2	5	2	1	2	0	1	1	4	2	2	2

		Sector											
		1 Industrie	2 Bouwnijverheid	3 Handel	4 Vervoer en communicatie	5 Financiële instellingen	6 Zakelijke dienstverlening	7 Onderwijs	8 Gezondheids- en welzijnszorg	9 Overige dienstverlening	10 Openbaar bestuur / overheid	11 Overige bedrijven	Totaal
1		463	143	337	174	97	218	120	288	246	176	205	2468
is.	3 Ja	3	10	2	2	0	1	0	1	2	4	1	2
Zelf iets gedaan: Langdurig met een beeldscherm moeten werken zonder om de twee uur een korte pauze te kunnen nemen of andere werkzaamheden te kunnen doen.	0	77	81	73	75	64	57	79	80	74	65	70	73
	1 Nee, maar niet nodig	8	9	11	5	9	17	7	6	8	14	10	9
	2 Nee, maar wel nodig	5	3	8	10	16	11	6	7	8	5	7	7
	3 Ja	10	8	8	11	11	15	9	7	10	15	13	10
Zelf iets gedaan: Werken op een werkplek waar u de temperatuur van uw werkplek niet of onvoldoende zelf kan regelen.	0	40	38	49	47	46	44	42	40	34	46	46	43
	1 Nee, maar niet nodig	21	30	17	14	11	17	13	17	22	16	11	18
	2 Nee, maar wel nodig	26	21	21	21	20	16	28	24	30	20	24	23
	3 Ja	13	11	12	19	23	22	17	19	13	18	19	16
Zelf iets gedaan: Werken met hinderlijke tocht.	0	46	31	53	48	68	63	71	65	51	57	58	54
	1 Nee, maar niet nodig	17	24	18	15	3	12	7	11	18	11	7	14
	2 Nee, maar wel nodig	20	20	15	13	10	7	10	10	18	15	15	15
	3 Ja	17	25	15	23	18	17	11	14	13	17	21	17
Zelf iets gedaan: Buiten werken in weer en wind zonder dat u beschikt over beschermende kleding.	0	89	76	92	87	97	96	97	96	90	93	90	91
	1 Nee, maar niet nodig	4	7	2	2	1	1	2	1	4	3	2	3
	2 Nee, maar wel nodig	2	3	2	4	0	0	0	2	2	1	3	2
	3 Ja	4	14	3	7	2	2	0	2	4	3	5	4
Zelf iets gedaan: Binnen werken in een onprettig binnenklimaat (te droge of te vochtige lucht).	0	48	54	55	54	42	49	51	42	44	51	54	49
	1 Nee, maar niet nodig	13	16	15	11	8	11	13	16	13	11	8	13

		Sector											
		1 Industrie	2 Bouwnijverheid	3 Handel	4 Vervoer en communicatie	5 Financiële instellingen	6 Zakelijke dienstverlening	7 Onderwijs	8 Gezondheids- en welzijnzorg	9 Overige dienstverlening	10 Openbaar bestuur / overheid	11 Overige bedrijven	Totaal
1		463	143	337	174	97	218	120	288	246	176	205	2468
	2 Nee, maar wel nodig	27	23	20	22	25	21	23	25	32	22	26	24
	3 Ja	12	7	11	14	25	19	13	18	11	16	11	14
	Zelf iets gedaan: Werken zonder of met onvoldoende gelegenheid om het zonlicht te weren	70	59	74	71	80	71	74	77	73	78	73	73
	1 Nee, maar niet nodig	10	23	10	8	6	9	4	7	9	8	9	9
	2 Nee, maar wel nodig	12	8	10	10	6	7	14	9	11	7	9	10
	3 Ja	7	10	6	11	8	13	9	7	8	7	9	8

Bijlage 6 Heeft werkgever iets gedaan aan de 'lage risico's'?

Heeft werkgever iets gedaan aan deze 'lage risico's' (m.u.v. de eerste regel zijn de getallen in de tabel percentages; de percentages tellen per vraag op tot 100%)

		Totaal
1		N = 2468
Werkgever iets gedaan: Werkzaamheden uitvoeren bij extreme hitte.	0	61
	1 Nee, maar niet nodig	12
	2 Nee, maar wel nodig	13
	3 Ja	15
Werkgever iets gedaan: Werkzaamheden uitvoeren in extreme koude.	0	76
	1 Nee, maar niet nodig	8
	2 Nee, maar wel nodig	6
	3 Ja	11
Werkgever iets gedaan: Schadelijke hand- en armtrillingen uitvoeren (vb. als gevolg van werken met apparaten).	0	83
	1 Nee, maar niet nodig	7
	2 Nee, maar wel nodig	5
	3 Ja	4
Werkgever iets gedaan: Bij het werken meer dan 1 uur achtereen moeten hurken of knielen.	0	85
	1 Nee, maar niet nodig	7
	2 Nee, maar wel nodig	4
	3 Ja	3
Werkgever iets gedaan: Meer dan 2 uur aangesloten staand werk moeten verrichten.	0	60
	1 Nee, maar niet nodig	22
	2 Nee, maar wel nodig	11
	3 Ja	8
Werkgever iets gedaan: Werk moeten doen in een ruimte zonder daglicht.	0	73
	1 Nee, maar niet nodig	16
	2 Nee, maar wel nodig	7
	3 Ja	4
Werkgever iets gedaan: Werken in een ruimte met gladde vloeren.	0	73
	1 Nee, maar niet nodig	13

		Totaal
1		N = 2468
	2 Nee, maar wel nodig	8
	3 Ja	7
Werkgever iets gedaan: Werken in afwezigheid van een kantine, pauze- of schaftruimte op of in de buurt van de werkplek.	0	78
	1 Nee, maar niet nodig	12
	2 Nee, maar wel nodig	6
	3 Ja	4
Werkgever iets gedaan: In de nacht op het werk aanwezig moeten zijn terwijl er geen nachtverblijf aanwezig is.	0	91
	1 Nee, maar niet nodig	6
	2 Nee, maar wel nodig	2
	3 Ja	1
Werkgever iets gedaan: Moeten werken waarbij er geen gelegenheid op het werk is om kleding en persoonlijke bezittingen veilig op te bergen?	0	79
	1 Nee, maar niet nodig	11
	2 Nee, maar wel nodig	8
	3 Ja	2
Werkgever iets gedaan: Werken zonder dat er een doucheruimte of wasgelegenheid op het werk aanwezig is.	0	72
	1 Nee, maar niet nodig	21
	2 Nee, maar wel nodig	5
	3 Ja	2
Werkgever iets gedaan: Werken waarbij er geen of onvoldoende toiletten, urinoirs en wasbakken op of in de buurt van de werkplek aanwezig zijn.	0	88
	1 Nee, maar niet nodig	5
	2 Nee, maar wel nodig	5
	3 Ja	2
Werkgever iets gedaan: Werken zonder of met onvoldoende mogelijkheid om uw werkdag naar eigen inzicht in te delen.	0	66
	1 Nee, maar niet nodig	18
	2 Nee, maar wel nodig	10
	3 Ja	6
Werkgever iets gedaan: Werken zonder of met onvoldoende bescherming van ogen en het gezichtsvermogen, terwijl dat naar uw inzicht wel nodig is.	0	93
	1 Nee, maar niet nodig	2
	2 Nee, maar wel nodig	3
	3 Ja	2

		Totaal
1		N = 2468
Werkgever iets gedaan: Langdurig met een beeldscherm moeten werken zonder om de twee uur een korte pauze te kunnen nemen of andere werkzaamheden te kunnen doen.	0 1 Nee, maar niet nodig 2 Nee, maar wel nodig 3 Ja	73 10 9 8
Werkgever iets gedaan: Werken op een werkplek waar u de temperatuur van uw werkplek niet of onvoldoende zelf kan regelen.	0 1 Nee, maar niet nodig 2 Nee, maar wel nodig 3 Ja	43 18 26 14
Werkgever iets gedaan: Werken met hinderlijke tocht.	0 1 Nee, maar niet nodig 2 Nee, maar wel nodig 3 Ja	54 16 18 12
Werkgever iets gedaan: Buiten werken in weer en wind zonder dat u beschikt over beschermende kleding.	0 1 Nee, maar niet nodig 2 Nee, maar wel nodig 3 Ja	91 3 3 3
Werkgever iets gedaan: Binnen werken in een onprettig binnenklimaat (te droge of te vochtige lucht).	0 1 Nee, maar niet nodig 2 Nee, maar wel nodig 3 Ja	49 13 25 12
Werkgever iets gedaan: Werken zonder of met onvoldoende gelegenheid om het zonlicht te weren wanneer dat hinderlijk is.	0 1 Nee, maar niet nodig 2 Nee, maar wel nodig 3 Ja	73 10 11 7

Heeft werkgever iets gedaan aan de 'lage risico's' naar sector (m.u.v. de eerste regel zijn de getallen in de tabel percentages; de percentages tellen per vraag op tot 100%)

		Sector											Totaal
		1 Industrie	2 Bouwnijverheid	3 Handel	4 Vervoer en communicatie	5 Financiële instellingen	6 Zakelijke dienstverlening	7 Onderwijs	8 Gezondheids- en welzijnzorg	9 Overige dienstverlening	10 Openbaar bestuur / overheid	11 Overige bedrijven	
1		463	143	337	174	97	218	120	288	246	176	205	2468
Werkgever iets gedaan: Werkzaamheden uitvoeren bij extreme hitte.	0	53	52	68	51	82	72	57	62	58	65	57	61
	1 Nee, maar niet nodig	13	15	10	18	4	8	9	12	13	10	13	12
	2 Nee, maar wel nodig	17	14	11	12	9	8	20	12	15	11	10	13
	3 Ja	17	19	11	19	5	13	14	14	14	13	20	15
Werkgever iets gedaan: Werkzaamheden uitvoeren in extreme koude.	0	67	53	74	65	92	88	88	89	78	72	78	76
	1 Nee, maar niet nodig	8	14	9	13	2	4	5	4	11	11	6	8
	2 Nee, maar wel nodig	7	10	8	7	2	2	2	2	6	6	4	6
	3 Ja	18	23	8	16	3	5	5	5	6	11	12	11
Werkgever iets gedaan: Schadelijke hand- en armtrillingen uitvoeren (vb. als gevolg van werken met apparaten).	0	73	52	88	86	92	95	96	90	82	86	87	83
	1 Nee, maar niet nodig	12	18	7	4	4	3	3	4	9	4	4	7
	2 Nee, maar wel nodig	9	10	3	7	0	1	0	4	6	5	4	5
	3 Ja	6	19	2	3	4	1	0	2	3	5	6	4
Werkgever iets gedaan: Bij het werken meer dan 1 uur achtereen moeten hurken of knielen.	0	78	50	88	96	98	93	93	90	83	89	86	85
	1 Nee, maar niet nodig	10	28	7	3	1	4	5	5	7	4	5	7
	2 Nee, maar wel nodig	8	9	4	1	0	1	1	2	7	3	4	4
	3 Ja	5	14	1	0	1	1	1	2	3	4	5	3

		Sector											
		1 Industrie	2 Bouwnijverheid	3 Handel	4 Vervoer en communicatie	5 Financiële instellingen	6 Zakelijke dienstverlening	7 Onderwijs	8 Gezondheids- en welzijnszorg	9 Overige dienstverlening	10 Openbaar bestuur / overheid	11 Overige bedrijven	Totaal
1		463	143	337	174	97	218	120	288	246	176	205	2468
Werkgever iets gedaan: Meer dan 2 uur aangesloten staand werk moeten verrichten.	0	49	41	47	77	90	83	66	63	48	75	65	60
	1 Nee, maar niet nodig	23	37	30	13	5	12	24	20	31	12	16	22
	2 Nee, maar wel nodig	15	8	17	5	4	2	5	9	15	7	10	11
	3 Ja	13	14	5	4	1	2	6	8	6	6	9	8
Werkgever iets gedaan: Werk moeten doen in een ruimte zonder daglicht.	0	60	56	70	84	93	79	82	77	75	77	80	73
	1 Nee, maar niet nodig	19	24	19	11	5	14	10	13	17	13	12	16
	2 Nee, maar wel nodig	12	11	9	3	2	4	7	7	5	5	3	7
	3 Ja	9	9	2	3	1	3	0	3	2	4	5	4
Werkgever iets gedaan: Werken in een ruimte met gladde vloeren.	0	61	64	79	75	95	87	76	63	66	80	79	73
	1 Nee, maar niet nodig	14	19	11	13	4	8	12	21	16	9	9	13
	2 Nee, maar wel nodig	12	11	6	9	0	3	8	9	8	4	6	8
	3 Ja	13	6	4	3	1	1	4	7	9	7	5	7
Werkgever iets gedaan: Werken in afwezigheid van een kantine, pauze- of schaftruimte op of in de buurt van de werkplek.	0	84	50	84	71	88	71	90	78	79	78	77	78
	1 Nee, maar niet nodig	9	26	9	19	7	20	4	11	12	10	14	12
	2 Nee, maar wel nodig	5	14	4	6	1	3	5	7	6	5	5	6
	3 Ja	2	10	2	4	4	5	1	4	3	7	5	4
Werkgever iets gedaan: In de nacht op het werk aanwezig moeten zijn terwijl er geen nachtverblijf aanwezig is.	0	84	90	98	90	99	93	99	90	91	90	91	91
	1 Nee, maar niet nodig	11	5	2	7	1	5	0	6	7	7	3	6
	2 Nee, maar wel nodig	3	2	0	1	0	1	0	3	2	1	3	2

	Sector											Totaal	
	1 Industrie	2 Bouwnijverheid	3 Handel	4 Vervoer en communicatie	5 Financiële instellingen	6 Zakelijke dienstverlening	7 Onderwijs	8 Gezondheids- en welzijnzorg	9 Overige dienstverlening	10 Openbaar bestuur / overheid	11 Overige bedrijven		
1	463	143	337	174	97	218	120	288	246	176	205	2468	
	3 Ja	1	2	0	2	0	2	1	2	1	2	3	1
Werkgever iets gedaan: Moeten werken waarbij er geen gelegenheid op het werk is om kleding en persoonlijke bezittingen veilig op te bergen?	0	84	57	80	83	87	76	70	79	77	87	78	79
	1 Nee, maar niet nodig	8	25	11	8	5	16	8	9	10	6	13	11
	2 Nee, maar wel nodig	7	11	8	9	4	5	19	9	9	6	8	8
	3 Ja	1	7	0	1	3	3	3	3	4	1	1	2
Werkgever iets gedaan: Werken zonder dat er een doucheruimte of wasgelegenheid op het werk aanwezig is.	0	84	49	68	67	78	67	68	74	67	77	74	72
	1 Nee, maar niet nodig	10	38	26	29	20	27	25	18	21	15	20	21
	2 Nee, maar wel nodig	6	8	5	4	1	4	6	6	9	5	3	5
	3 Ja	0	5	1	0	1	3	1	2	2	2	3	2
Werkgever iets gedaan: Werken waarbij er geen of onvoldoende toiletten, urinoirs en wasbakken op of in de buurt van de werkplek aanwezig zijn.	0	87	62	93	79	97	93	89	94	90	90	87	88
	1 Nee, maar niet nodig	4	16	3	12	3	3	2	3	3	4	6	5
	2 Nee, maar wel nodig	8	14	3	7	1	2	6	2	5	3	5	5
	3 Ja	1	7	0	2	0	2	2	1	1	4	3	2
Werkgever iets gedaan: Werken zonder of met onvoldoende mogelijkheid om uw werkdag naar eigen inzicht in te delen.	0	62	60	69	62	77	69	61	66	66	68	67	66
	1 Nee, maar niet nodig	18	25	17	19	9	20	21	15	19	17	16	18
	2 Nee, maar wel nodig	14	10	11	10	11	6	11	11	10	6	8	10
	3 Ja	7	5	4	9	3	4	7	8	5	8	9	6

		Sector												
		1 Industrie	2 Bouwnijverheid	3 Handel	4 Vervoer en communicatie	5 Financiële instellingen	6 Zakelijke dienstverlening	7 Onderwijs	8 Gezondheids- en welzijnszorg	9 Overige dienstverlening	10 Openbaar bestuur / overheid	11 Overige bedrijven	Totaal	
1		463	143	337	174	97	218	120	288	246	176	205	2468	
	Werkgever iets gedaan: Werken zonder of met onvoldoende bescherming van ogen en het gezichtsvermogen, terwijl dat naar uw inzicht wel nodig is.	0	93	80	95	94	96	98	98	95	92	92	94	93
	1 Nee, maar niet nodig	2	2	6	2	3	2	1	0	2	3	3	2	2
	2 Nee, maar wel nodig	2	2	6	2	2	2	1	2	2	4	4	2	3
	3 Ja	3	3	8	1	1	0	1	0	1	1	2	1	2
	Werkgever iets gedaan: Langdurig met een beeldscherm moeten werken zonder om de twee uur een korte pauze te kunnen nemen of andere werkzaamheden te kunnen doen.	0	77	81	73	75	64	57	79	80	74	66	70	73
	1 Nee, maar niet nodig	10	10	11	14	6	2	17	7	8	10	10	12	10
	2 Nee, maar wel nodig	5	5	4	8	13	14	14	9	8	10	11	9	9
	3 Ja	8	8	4	5	6	20	12	5	4	7	13	9	8
	Werkgever iets gedaan: Werken op een werkplek waar u de temperatuur van uw werkplek niet of onvoldoende zelf kan regelen.	0	40	38	49	47	46	44	42	40	34	46	46	43
	1 Nee, maar niet nodig	19	19	32	17	18	9	17	13	19	19	15	9	18
	2 Nee, maar wel nodig	29	29	19	22	21	27	19	35	28	32	28	23	26
	3 Ja	12	12	10	12	14	18	20	10	13	16	11	21	14
	Werkgever iets gedaan: Werken met hinderlijke tocht.	0	46	31	53	48	68	63	71	65	51	57	58	54
	1 Nee, maar niet nodig	16	16	33	20	15	3	15	8	12	21	11	12	16
	2 Nee, maar wel nodig	24	24	18	16	24	17	10	15	14	19	20	16	18
	3 Ja	14	14	19	11	13	12	11	6	10	9	12	14	12

		Sector												
		1 Industrie	2 Bouwnijverheid	3 Handel	4 Vervoer en communicatie	5 Financiële instellingen	6 Zakelijke dienstverlening	7 Onderwijs	8 Gezondheids- en welzijnszorg	9 Overige dienstverlening	10 Openbaar bestuur / overheid	11 Overige bedrijven	Totaal	
1		463	143	337	174	97	218	120	288	246	176	205	2468	
	Werkgever iets gedaan: Buiten werken in weer en wind zonder dat u beschikt over beschermende kleding.	0	89	76	92	87	97	96	97	96	90	93	90	91
	1 Nee, maar niet nodig	4	4	7	3	5	2	3	1	1	4	4	2	3
	2 Nee, maar wel nodig	3	3	6	3	7	0	1	1	3	5	1	4	3
	3 Ja	4	4	11	2	2	1	0	1	0	1	2	4	3
	Werkgever iets gedaan: Binnen werken in een onprettig binnenklimaat (te droge of te vochtige lucht).	0	48	54	55	54	42	49	51	42	44	51	54	49
	1 Nee, maar niet nodig	13	13	20	14	11	4	12	13	17	15	10	10	13
	2 Nee, maar wel nodig	27	27	19	21	22	30	22	29	30	31	24	23	25
	3 Ja	12	12	7	10	13	24	17	7	11	9	16	12	12
	Werkgever iets gedaan: Werken zonder of met onvoldoende gelegenheid om het zonlicht te weren wanneer dat hinderlijk is.	0	70	59	74	71	80	71	74	77	73	78	73	73
	1 Nee, maar niet nodig	9	9	30	12	11	7	8	3	8	9	7	8	10
	2 Nee, maar wel nodig	14	14	7	11	10	5	10	17	9	12	8	9	11
	3 Ja	6	6	4	4	8	7	11	6	5	6	7	10	7

Bijlage 7 Belang van regelgeving inzake deze 'lage risico's'

Belang van regelgeving inzake deze 'lage risico's' (m.u.v. de eerste regel zijn alle getallen in de tabel percentages; per vraag tellen de antwoorden op tot 100%)

		Totaal
1		N = 2468
Regelgeving belangrijk: Werkzaamheden uitvoeren bij extreme hitte.	0	61
	1 Ja	33
	2 Nee	7
Regelgeving belangrijk: Werkzaamheden uitvoeren in extreme koude.	0	76
	1 Ja	20
	2 Nee	5
Regelgeving belangrijk: Schadelijke hand- en armtrillingen uitvoeren (vb. als gevolg van werken met apparaten).	0	83
	1 Ja	14
	2 Nee	3
Regelgeving belangrijk: Bij het werken meer dan 1 uur achtereen moeten hurken of knielen.	0	85
	1 Ja	10
	2 Nee	5
Regelgeving belangrijk: Meer dan 2 uur aangesloten staand werk moeten verrichten.	0	60
	1 Ja	25
	2 Nee	14
Regelgeving belangrijk: Werk moeten doen in een ruimte zonder daglicht.	0	73
	1 Ja	18
	2 Nee	9
Regelgeving belangrijk: Werken in een ruimte met gladde vloeren.	0	73
	1 Ja	22
	2 Nee	6
Regelgeving belangrijk: Werken in afwezigheid van een kantine, pauze- of schaftruimte op of in de buurt van de werkplek.	0	78
	1 Ja	13
	2 Nee	9
Regelgeving belangrijk: In de nacht op het werk aanwezig moeten zijn terwijl er geen nachtverblijf aanwezig is.	0	91
	1 Ja	5

		Totaal
1		N = 2468
	2 Nee	4
Regelgeving belangrijk: Moeten werken waarbij er geen gelegenheid op het werk is om kleding en persoonlijke bezittingen veilig op te bergen?	0	79
	1 Ja	14
	2 Nee	7
Regelgeving belangrijk: Werken zonder dat er een doucheruimte of wasgelegenheid op het werk aanwezig is.	0	72
	1 Ja	13
	2 Nee	15
Regelgeving belangrijk: Werken waarbij er geen of onvoldoende toiletten, urinoirs en wasbakken op of in de buurt van de werkplek aanwezig zijn.	0	88
	1 Ja	9
	2 Nee	3
Regelgeving belangrijk: Werken zonder of met onvoldoende mogelijkheid om uw werkdag naar eigen inzicht in te delen.	0	66
	1 Ja	20
	2 Nee	14
Regelgeving belangrijk: Werken zonder of met onvoldoende bescherming van ogen en het gezichtsvermogen, terwijl dat naar uw inzicht wel nodig is.	0	93
	1 Ja	5
	2 Nee	1
Regelgeving belangrijk: Langdurig met een beeldscherm moeten werken zonder om de twee uur een korte pauze te kunnen nemen of andere werkzaamheden te kunnen doen.	0	73
	1 Ja	22
	2 Nee	5
Regelgeving belangrijk: Werken op een werkplek waar u de temperatuur van uw werkplek niet of onvoldoende zelf kan regelen.	0	43
	1 Ja	44
	2 Nee	13
Regelgeving belangrijk: Werken met hinderlijke tocht.	0	54
	1 Ja	37
	2 Nee	9
Regelgeving belangrijk: Buiten werken in weer en wind zonder dat u beschikt over beschermende kleding.	0	91
	1 Ja	7
	2 Nee	2
Regelgeving belangrijk: Binnen werken in een onprettig binnenklimaat (te droge of te vochtige lucht).	0	49
	1 Ja	44

		Totaal
1		N = 2468
Regelgeving belangrijk: Werken zonder of met onvoldoende gelegenheid om het zonlicht te weren wanneer dat hinderlijk is.	2 Nee	7
	0	73
	1 Ja	21
	2 Nee	6

Belang van regelgeving inzake deze 'lage risico's' naar sector (m.u.v. de eerste regel zijn alle getallen in de tabel percentages; per vraag tellen de percentages op tot 100%).

		Sector											
		1 Industrie	2 Bouwnijverheid	3 Handel	4 Vervoer en communicatie	5 Financiële instellingen	6 Zakelijke dienstverlening	7 Onderwijs	8 Gezondheids- en welzijnszorg	9 Overige dienstverlening	10 Openbaar bestuur / overheid	11 Overige bedrijven	Totaal
1		463	143	337	174	97	218	120	288	246	176	205	2468
Regelgeving belangrijk: Werkzaamheden uitvoeren bij extreme hitte.	0	53	52	68	51	82	72	57	62	58	65	57	61
	1 Ja	39	43	27	39	13	27	37	34	33	27	34	33
	2 Nee	8	5	6	10	5	2	6	4	9	8	9	7
Regelgeving belangrijk: Werkzaamheden uitvoeren in extreme koude.	0	67	53	74	65	92	88	88	89	78	72	78	76
	1 Ja	27	41	22	27	4	11	10	10	14	21	20	20
	2 Nee	6	6	4	9	4	1	3	1	7	6	3	5
Regelgeving belangrijk: Schadelijke hand- en armtrillingen uitvoeren (vb. als gevolg van werken met apparaten).	0	73	52	88	86	92	95	96	90	82	86	87	83
	1 Ja	23	39	10	11	6	4	3	9	15	11	11	14
	2 Nee	4	9	2	3	2	1	1	1	3	3	2	3

		Sector											
		1 Industrie	2 Bouwnijverheid	3 Handel	4 Vervoer en communicatie	5 Financiële instellingen	6 Zakelijke dienstverlening	7 Onderwijs	8 Gezondheids- en welzijnzorg	9 Overige dienstverlening	10 Openbaar bestuur / overheid	11 Overige bedrijven	Totaal
1		463	143	337	174	97	218	120	288	246	176	205	2468
Regelgeving belangrijk: Bij het werken meer dan 1 uur achtereens moeten hurken of knielen.	0	78	50	88	96	98	93	93	90	83	89	86	85
	1 Ja	15	34	8	2	0	4	4	8	9	9	11	10
	2 Nee	6	16	3	3	2	3	3	2	8	2	3	5
Regelgeving belangrijk: Meer dan 2 uur aangesloten staand werk moeten verrichten.	0	49	41	47	77	90	83	66	63	48	75	65	60
	1 Ja	37	33	33	14	7	10	17	28	25	18	24	25
	2 Nee	14	26	21	9	3	7	17	9	27	7	11	14
Regelgeving belangrijk: Werk moeten doen in een ruimte zonder daglicht.	0	60	56	70	84	93	79	82	77	75	77	80	73
	1 Ja	28	27	20	8	4	17	13	16	11	15	14	18
	2 Nee	12	17	11	8	4	5	5	7	14	8	6	9
Regelgeving belangrijk: Werken in een ruimte met gladde vloeren.	0	61	64	79	75	95	87	76	63	66	80	79	73
	1 Ja	33	22	16	19	3	9	19	31	27	14	17	22
	2 Nee	6	14	6	6	2	3	5	6	7	6	4	6
Regelgeving belangrijk: Werken in afwezigheid van een kantine, pauze- of schaftruimte op of in de buurt van de werkplek.	0	84	50	84	71	88	71	90	78	79	78	77	78
	1 Ja	9	36	10	12	4	16	7	14	10	16	11	13
	2 Nee	7	14	6	17	8	13	3	8	11	6	12	9
Regelgeving belangrijk: In de nacht op het werk aanwezig moeten zijn terwijl er geen nachtverblijf aanwezig is.	0	84	90	98	90	99	93	99	90	91	90	91	91
	1 Ja	8	7	2	4	0	5	1	6	3	4	6	5
	2 Nee	7	3	0	6	1	3	0	4	6	6	3	4

	Sector											Totaal	
	1 Industrie	2 Bouwnijverheid	3 Handel	4 Vervoer en communicatie	5 Financiële instellingen	6 Zakelijke dienstverlening	7 Onderwijs	8 Gezondheids- en welzijnzorg	9 Overige dienstverlening	10 Openbaar bestuur / overheid	11 Overige bedrijven		
1	463	143	337	174	97	218	120	288	246	176	205	2468	
Regelgeving belangrijk: Moeten werken waarbij er geen gelegenheid op het werk is om kleding en persoonlijke bezittingen veilig op te bergen?	0	84	57	80	83	87	76	70	79	77	87	78	79
1 Ja	11	26	14	9	7	17	22	15	15	9	13	14	14
2 Nee	5	17	5	8	6	7	7	5	8	5	9	7	7
Regelgeving belangrijk: Werken zonder dat er een doucheruimte of wasgelegenheid op het werk aanwezig is	0	84	49	68	67	78	67	68	74	67	77	74	72
1 Ja	9	23	13	13	6	17	14	12	18	12	10	13	13
2 Nee	7	28	19	21	16	17	18	14	15	10	16	15	15
Regelgeving belangrijk: Werken waarbij er geen of onvoldoende toiletten, urinoirs en wasbakken op of in de buurt van de werkplek aanwezig zijn.	0	87	62	93	79	97	93	89	94	90	90	87	88
1 Ja	11	32	5	10	2	7	10	4	6	8	9	9	9
2 Nee	2	6	1	11	1	1	1	2	4	2	4	3	3
Regelgeving belangrijk: Werken zonder of met onvoldoende mogelijkheid om uw werkdag naar eigen inzicht in te delen.	0	62	60	69	62	77	69	61	66	66	68	67	66
1 Ja	25	24	17	22	14	17	23	21	17	16	19	20	20
2 Nee	13	16	14	16	9	13	16	13	18	16	14	14	14
Regelgeving belangrijk: Werken zonder of met onvoldoende bescherming van ogen en het gezichtsvermogen, terwijl dat naar uw inzicht wel nodig is.	0	93	80	95	94	96	98	98	95	92	92	94	93
1 Ja	6	16	4	3	4	2	1	4	6	7	5	5	5
2 Nee	1	5	1	3	0	0	0	1	2	2	1	1	1
Regelgeving belangrijk: Langdurig met een beeldscherm moeten werken zonder om de twee uur een korte pauze te kunnen ne-	0	77	81	73	75	64	57	79	80	74	66	70	73
1 Ja	19	16	21	21	33	36	18	17	21	30	24	22	22

		Sector												
		1 Industrie	2 Bouwnijverheid	3 Handel	4 Vervoer en communi- catie	5 Financiële instellingen	6 Zakelijke dienstverle- ning	7 Onderwijs	8 Gezondheids- en wel- zijnszorg	9 Overige dienstverle- ning	10 Openbaar bestuur / overheid	11 Overige bedrijven	Totaal	
1		463	143	337	174	97	218	120	288	246	176	205	2468	
	men of andere werkzaamheden te kunnen doen.	2 Nee	4	3	6	4	3	7	3	3	6	4	7	5
	Regelgeving belangrijk: Werken op een werkplek waar u de tem- peratuur van uw werkplek niet of onvoldoende zelf kan regelen.	0	40	38	49	47	46	44	42	40	34	46	46	43
		1 Ja	45	39	37	39	45	44	48	50	48	43	44	44
		2 Nee	15	23	14	15	9	12	10	10	18	11	10	13
	Regelgeving belangrijk: Werken met hinderlijke tocht.	0	46	31	53	49	68	63	71	65	51	57	58	54
		1 Ja	45	52	38	35	29	31	24	27	36	38	37	37
		2 Nee	8	17	9	16	3	6	5	8	12	5	5	9
	Regelgeving belangrijk: Buiten werken in weer en wind zonder dat u beschikt over beschermende kleding.	0	89	76	92	87	97	96	97	96	90	93	90	91
		1 Ja	7	19	6	10	1	2	3	3	8	5	9	7
		2 Nee	4	5	2	4	2	1	0	1	2	2	1	2
	Regelgeving belangrijk: Binnen werken in een onprettig binnen- klimaat (te droge of te vochtige lucht).	0	48	54	55	54	42	49	51	42	44	51	54	49
		1 Ja	45	29	37	36	54	46	44	49	49	47	40	44
		2 Nee	6	17	8	9	4	5	4	9	7	3	6	7
	Regelgeving belangrijk: Werken zonder of met onvoldoende ge- legenheid om het zonlicht te weren wanneer dat hinderlijk is.	0	70	59	74	71	80	71	74	77	73	78	73	73
		1 Ja	22	27	19	20	16	24	25	18	20	18	24	21
		2 Nee	8	14	8	9	3	5	1	5	8	3	2	6

Bijlage 8 Verwachting van negatieve gevolgen van schrappen en niet meer handhaven van regels over deze risico's uit de Arbowet

Verandering situatie inzake 'lage risico's' (m.u.v. de eerste regel zijn alle getallen in de tabel percentages; de percentages tellen per vraag op tot 100%)

		Totaal
1		N = 2468
Situatie zal veranderen: Werkzaamheden uitvoeren bij extreme hitte.	1 Niet van toepassing	49
	2 Nee	35
	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	16
Situatie zal veranderen: Werkzaamheden uitvoeren in extreme koude.	0	0
	1 Niet van toepassing	55
	2 Nee	33
	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	12
Situatie zal veranderen: Schadelijke hand- en armtrillingen uitvoeren (vb. als gevolg van werken met apparaten).	1 Niet van toepassing	59
	2 Nee	29
	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	12
Situatie zal veranderen: Bij het werken meer dan 1 uur achtereen moeten hurken of knielen.	1 Niet van toepassing	59
	2 Nee	30
	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	11
Situatie zal veranderen: Meer dan 2 uur aangesloten staand werk moeten verrichten.	1 Niet van toepassing	46
	2 Nee	39
	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	15
Situatie zal veranderen: Werk moeten doen in een ruimte zonder daglicht.	1 Niet van toepassing	49
	2 Nee	36
	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	14
Situatie zal veranderen: Werken in een ruimte met gladde vloeren.	1 Niet van toepassing	51
	2 Nee	35
	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	13
Situatie zal veranderen: Werken in afwezigheid van een kantine, pauze- of schaftruimte op of in de buurt van de werkplek.	1 Niet van toepassing	48
	2 Nee	36

		Totaal
1		N = 2468
Situatie zal veranderen: In de nacht op het werk aanwezig moeten zijn terwijl er geen nachtverblijf aanwezig is.	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	16
	1 Niet van toepassing	62
	2 Nee	28
Situatie zal veranderen: Moeten werken waarbij er geen gelegenheid op het werk is om kleding en persoonlijke bezittingen veilig op te bergen?	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	10
	1 Niet van toepassing	49
	2 Nee	39
Situatie zal veranderen: Werken zonder dat er een doucheruimte of wasgelegenheid op het werk aanwezig is.	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	13
	1 Niet van toepassing	53
	2 Nee	37
Situatie zal veranderen: Werken waarbij er geen of onvoldoende toiletten, urinoirs en wasbakken op of in de buurt van de werkplek aanwezig zijn.	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	10
	1 Niet van toepassing	50
	2 Nee	36
Situatie zal veranderen: Werken zonder of met onvoldoende mogelijkheid om uw werkdag naar eigen inzicht in te delen.	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	14
	0	0
	1 Niet van toepassing	41
	2 Nee	41
Situatie zal veranderen: Werken zonder of met onvoldoende bescherming van ogen en het gezichtsvermogen, terwijl dat naar uw inzicht wel nodig is.	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	18
	1 Niet van toepassing	56
	2 Nee	30
Situatie zal veranderen: Langdurig met een beeldscherm moeten werken zonder om de twee uur een korte pauze te kunnen nemen of andere werkzaamheden te kunnen doen.	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	13
	1 Niet van toepassing	41
	2 Nee	39
Situatie zal veranderen: Werken op een werkplek waar u de temperatuur van uw werkplek niet of onvoldoende zelf kan regelen.	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	20
	1 Niet van toepassing	30
	2 Nee	46
Situatie zal veranderen: Werken met hinderlijke tocht.	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	24
	0	0
	1 Niet van toepassing	38
	2 Nee	42
	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	20

			Totaal
			N = 2468
1	Situatie zal veranderen: Buiten werken in weer en wind zonder dat u beschikt over beschermende kleding.	0 1 Niet van toepassing 2 Nee 3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	0 60 29 11
	Situatie zal veranderen: Binnen werken in een onprettig binnenklimaat (te droge of te vochtige lucht).	0 1 Niet van toepassing 2 Nee 3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	0 33 43 24
	Situatie zal veranderen: Werken zonder of met onvoldoende gelegenheid om het zonlicht te weren wanneer dat hinderlijk is.	1 Niet van toepassing 2 Nee 3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	43 39 18

Verandering situatie inzake 'lage risico's' naar sector (m.u.v. de eerste regel zijn alle getallen in de tabel percentages: per vraag tellen de percentages op tot 100%)

		Sector											
		1 Industrie	2 Bouwnijverheid	3 Handel	4 Vervoer en communicatie	5 Financiële instellingen	6 Zakelijke dienstverlening	7 Onderwijs	8 Gezondheids- en welzijnzorg	9 Overige dienstverlening	10 Openbaar bestuur / overheid	11 Overige bedrijven	Totaal
1		463	143	337	174	97	218	120	288	246	176	205	2468
	Situatie zal veranderen: Werkzaamheden uitvoeren bij extreme hitte.	1 Niet van toepassing 2 Nee 3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	40 40 21	37 40 23	50 37 13	48 34 18	67 24 9	58 32 10	47 37 16	53 34 13	55 31 14	52 31 17	45 39 16
	Situatie zal veranderen: Werkzaamheden uitvoeren in extreme koude.	0 1 Niet van toepassing	0 45	0 36	0 51	0 50	0 71	0 64	0 57	0 65	0 65	0 57	0 55

		Sector											
		1 Industrie	2 Bouwnijverheid	3 Handel	4 Vervoer en communicatie	5 Financiële instellingen	6 Zakelijke dienstverlening	7 Onderwijs	8 Gezondheids- en welzijnzorg	9 Overige dienstverlening	10 Openbaar bestuur / overheid	11 Overige bedrijven	Totaal
1		463	143	337	174	97	218	120	288	246	176	205	2468
	2 Nee	38	38	38	35	23	30	31	28	27	28	38	33
	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	17	25	11	15	6	6	11	7	8	15	12	12
Situatie zal veranderen: Schadelijke hand- en artritrisingen uitvoeren (vb. als gevolg van werken met apparaten).	1 Niet van toepassing	46	32	61	59	69	70	67	69	66	64	56	59
	2 Nee	38	43	28	24	26	23	24	24	24	23	32	29
	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	16	25	11	17	5	6	9	8	9	13	12	12
Situatie zal veranderen: Bij het werken meer dan 1 uur achtereen moeten hurken of knielen.	1 Niet van toepassing	47	36	58	63	76	67	65	68	67	64	57	59
	2 Nee	36	42	31	21	22	28	28	26	24	25	34	30
	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	17	22	12	16	1	5	8	7	9	11	9	11
Situatie zal veranderen: Meer dan 2 uur aangesloten staand werk moeten verrichten.	1 Niet van toepassing	35	32	35	52	67	61	49	50	47	57	43	46
	2 Nee	43	44	49	28	27	31	38	40	40	31	40	39
	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	22	24	16	20	6	7	14	10	13	12	17	15
Situatie zal veranderen: Werk moeten doen in een ruimte zonder daglicht.	1 Niet van toepassing	36	37	46	54	68	56	56	56	54	54	52	49
	2 Nee	44	38	39	29	29	34	31	32	34	33	41	36
	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	19	25	15	17	4	10	14	11	12	13	8	14
Situatie zal veranderen: Werken in een ruimte met gladde vloeren.	1 Niet van toepassing	40	41	50	56	73	64	53	49	53	60	51	51
	2 Nee	41	38	37	30	24	28	32	41	33	27	38	35
	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	19	21	12	15	2	8	15	10	14	13	12	13

		Sector											
		1 Industrie	2 Bouwnijverheid	3 Handel	4 Vervoer en communicatie	5 Financiële instellingen	6 Zakelijke dienstverlening	7 Onderwijs	8 Gezondheids- en welzijnzorg	9 Overige dienstverlening	10 Openbaar bestuur / overheid	11 Overige bedrijven	Totaal
1		463	143	337	174	97	218	120	288	246	176	205	2468
Situatie zal veranderen: Werken in afwezigheid van een kantine, pauze- of schaftruimte op of in de buurt van de werkplek.	1 Niet van toepassing	43	30	51	45	59	47	53	53	52	54	42	48
	2 Nee	37	36	36	35	32	39	31	32	38	31	45	36
	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	20	34	13	21	9	14	15	14	11	16	13	16
Situatie zal veranderen: In de nacht op het werk aanwezig moeten zijn terwijl er geen nachtverblijf aanwezig is.	1 Niet van toepassing	52	51	66	60	72	67	74	65	65	64	63	62
	2 Nee	35	27	26	27	25	26	19	27	26	27	32	28
	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	12	22	8	12	3	7	8	9	9	9	5	10
Situatie zal veranderen: Moeten werken waarbij er geen gelegenheid op het werk is om kleding en persoonlijke bezittingen veilig op te bergen?	1 Niet van toepassing	43	34	47	48	61	56	44	56	50	55	48	49
	2 Nee	43	43	41	37	35	33	38	34	36	32	43	39
	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	14	22	11	15	4	11	17	10	14	13	10	13
Situatie zal veranderen: Werken zonder dat er een doucheruimte of wasgelegenheid op het werk aanwezig is.	1 Niet van toepassing	46	40	54	59	62	54	54	56	50	57	54	53
	2 Nee	41	39	39	28	34	39	34	35	38	33	40	37
	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	13	21	8	13	4	7	12	8	12	10	7	10
Situatie zal veranderen: Werken waarbij er geen of onvoldoende toiletten, urinoirs en wasbakken op of in de buurt van de werkplek aanwezig zijn.	1 Niet van toepassing	44	29	49	47	61	54	50	59	52	54	48	50
	2 Nee	37	42	39	33	33	34	36	33	35	34	40	36
	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	19	28	11	19	6	12	13	8	12	12	12	14
Situatie zal veranderen: Werken zonder of met onvoldoende mogelijkheid om uw werkdag naar eigen inzicht in te delen.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	1 Niet van toepassing	35	26	41	42	48	44	36	47	41	45	42	41
	2 Nee	43	50	43	33	39	43	38	37	42	39	43	41
	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	22	24	16	25	13	14	26	16	17	16	15	18

		Sector											
		1 Industrie	2 Bouwnijverheid	3 Handel	4 Vervoer en communicatie	5 Financiële instellingen	6 Zakelijke dienstverlening	7 Onderwijs	8 Gezondheids- en welzijnszorg	9 Overige dienstverlening	10 Openbaar bestuur / overheid	11 Overige bedrijven	Totaal
1		463	143	337	174	97	218	120	288	246	176	205	2468
Situatie zal veranderen: Werken zonder of met onvoldoende bescherming van ogen en het gezichtsvermogen, terwijl dat naar uw inzicht wel nodig is.	1 Niet van toepassing	44	33	58	60	68	64	70	66	60	58	56	56
	2 Nee	36	40	31	26	25	27	21	27	28	28	35	30
	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	20	27	10	14	7	9	9	8	12	14	9	13
Situatie zal veranderen: Langdurig met een beeldscherm moeten werken zonder om de twee uur een korte pauze te kunnen nemen of andere werkzaamheden te kunnen doen.	1 Niet van toepassing	36	36	43	40	36	31	49	54	48	35	37	41
	2 Nee	42	37	40	33	43	47	33	33	33	41	47	39
	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	22	27	17	27	20	22	18	13	19	24	16	20
Situatie zal veranderen: Werken op een werkplek waar u de temperatuur van uw werkplek niet of onvoldoende zelf kan regelen.	1 Niet van toepassing	26	30	32	29	30	31	29	33	27	32	31	30
	2 Nee	47	45	49	40	49	51	43	44	48	43	46	46
	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	27	25	19	31	21	19	28	23	25	25	23	24
Situatie zal veranderen: Werken met hinderlijke tocht.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	1 Niet van toepassing	33	24	39	35	46	41	41	47	40	41	36	38
	2 Nee	42	52	43	36	40	45	43	41	38	36	44	42
	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	24	25	17	29	14	13	16	12	22	23	20	20
Situatie zal veranderen: Buiten werken in weer en wind zonder dat u beschikt over beschermende kleding.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	1 Niet van toepassing	50	34	61	57	73	69	70	71	64	59	57	60
	2 Nee	33	37	32	28	24	24	22	23	24	30	33	29
	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	16	30	7	15	2	7	8	6	12	11	9	11

		Sector											
		1 Industrie	2 Bouwnijverheid	3 Handel	4 Vervoer en communicatie	5 Financiële instellingen	6 Zakelijke dienstverlening	7 Onderwijs	8 Gezondheids- en welzijnzorg	9 Overige dienstverlening	10 Openbaar bestuur / overheid	11 Overige bedrijven	Totaal
1		463	143	337	174	97	218	120	288	246	176	205	2468
Situatie zal veranderen: Binnen werken in een onprettig binnenklimaat (te droge of te vochtige lucht).	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
	1 Niet van toepassing	28	33	36	36	34	32	34	36	36	33	34	33
	2 Nee	43	42	44	37	47	50	40	41	39	42	46	43
	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	28	24	21	25	19	18	25	23	25	25	20	24
Situatie zal veranderen: Werken zonder of met onvoldoende gelegenheid om het zonlicht te wren wanneer dat hinderlijk is.	1 Niet van toepassing	37	32	47	40	49	41	40	51	45	45	39	43
	2 Nee	42	41	37	41	40	46	37	35	35	35	44	39
	3 Ja, ik verwacht negatieve effecten	21	28	16	19	11	14	22	14	19	20	17	18

Bijlage 9 Werkgever te overtuigen van aanpak 'lage risico's'?

Werkgever te overtuigen van aanpak 'lage risico's' (m..u.v. de eerste regel zijn alle getallen in de tabel percentages; per vraag tellen de percentages op tot 100%)

		Totaal
1		N = 2468
Werkgever te overtuigen: Werkzaamheden uitvoeren bij extreme hitte.	0	84
	1 Ja	7
	2 Nee	9
Werkgever te overtuigen: Werkzaamheden uitvoeren in extreme koude.	0	88
	1 Ja	5
	2 Nee	7
Werkgever te overtuigen: Schadelijke hand- en armtrillingen uitvoeren (vb. als gevolg van werken met apparaten).	0	88
	1 Ja	6
	2 Nee	6
Werkgever te overtuigen: Bij het werken meer dan 1 uur achtereen moeten hurken of knielen.	0	89
	1 Ja	5
	2 Nee	6
Werkgever te overtuigen: Meer dan 2 uur aangesloten staand werk moeten verrichten.	0	85
	1 Ja	5
	2 Nee	10
Werkgever te overtuigen: Werk moeten doen in een ruimte zonder daglicht.	0	86
	1 Ja	5
	2 Nee	9
Werkgever te overtuigen: Werken in een ruimte met gladde vloeren.	0	87
	1 Ja	6
	2 Nee	7
Werkgever te overtuigen: Werken in afwezigheid van een kantine, pauze- of schaftruimte op of in de buurt van de werkplek.	0	84
	1 Ja	7
	2 Nee	9
Werkgever te overtuigen: In de nacht op het werk aanwezig moeten zijn terwijl er geen nachtverblijf aanwezig is.	0	90
	1 Ja	4

		Totaal
1		N = 2468
	2 Nee	5
Werkgever te overtuigen: Moeten werken waarbij er geen gelegenheid op het werk is om kleding en persoonlijke bezittingen veilig op te bergen?	0	87
	1 Ja	6
	2 Nee	7
Werkgever te overtuigen: Werken zonder dat er een doucheruimte of wasgelegenheid op het werk aanwezig is.	0	90
	1 Ja	4
	2 Nee	6
Werkgever te overtuigen: Werken waarbij er geen of onvoldoende toiletten, urinoirs en wasbakken op of in de buurt van de werkplek aanwezig zijn.	0	86
	1 Ja	7
	2 Nee	7
Werkgever te overtuigen: Werken zonder of met onvoldoende mogelijkheid om uw werkdag naar eigen inzicht in te delen.	0	82
	1 Ja	6
	2 Nee	13
Werkgever te overtuigen: Werken zonder of met onvoldoende bescherming van ogen en het gezichtsvermogen, terwijl dat naar uw inzicht wel nodig is.	0	87
	1 Ja	8
	2 Nee	5
Werkgever te overtuigen: Langdurig met een beeldscherm moeten werken zonder om de twee uur een korte pauze te kunnen nemen of andere werkzaamheden te kunnen doen.	0	80
	1 Ja	10
	2 Nee	10
Werkgever te overtuigen: Werken op een werkplek waar u de temperatuur van uw werkplek niet of onvoldoende zelf kan regelen.	0	76
	1 Ja	7
	2 Nee	17
Werkgever te overtuigen: Werken met hinderlijke tocht.	0	80
	1 Ja	7
	2 Nee	13
Werkgever te overtuigen: Buiten werken in weer en wind zonder dat u beschikt over beschermende kleding.	0	89
	1 Ja	6
	2 Nee	6
Werkgever te overtuigen: Binnen werken in een onprettig binnenklimaat (te droge of te vochtige lucht).	0	76
	1 Ja	8

		Totaal
1		N = 2468
Werkgever te overtuigen: Werken zonder of met onvoldoende gelegenheid om het zonlicht te weren wanneer dat hinderlijk is.	2 Nee	16
	0	82
	1 Ja	7
	2 Nee	11

Werkgever te overtuigen over 'lage risico's' naar sector (m.u.v. de eerste regel zijn alle getallen in de tabel percentages; per vraag tellen de percentages op tot 100%).

		Sector											
		1 Industrie	2 Bouwnijverheid	3 Handel	4 Vervoer en communicatie	5 Financiële instellingen	6 Zakelijke dienstverlening	7 Onderwijs	8 Gezondheids- en verzorgingszorg	9 Overige dienstverlening	10 Openbaar bestuur / overheid	11 Overige bedrijven	Totaal
1		463	143	337	174	97	218	120	288	246	176	205	2468
Werkgever te overtuigen: Werkzaamheden uitvoeren bij extreme hitte.	0	79	77	87	82	91	90	84	87	86	83	84	84
	1 Ja	8	11	3	7	5	7	10	6	5	8	5	7
	2 Nee	13	12	10	11	4	3	7	7	9	8	10	9
Werkgever te overtuigen: Werkzaamheden uitvoeren in extreme koude.	0	83	75	89	85	94	94	89	93	92	85	88	88
	1 Ja	7	14	2	4	4	5	6	5	3	8	5	5
	2 Nee	10	11	9	11	2	2	6	2	6	7	7	7
Werkgever te overtuigen: Schadelijke hand- en armtrillingen uitvoeren (vb. als gevolg van werken met apparaten).	0	84	75	89	83	95	94	91	92	91	87	88	88
	1 Ja	8	11	3	5	2	5	4	5	4	8	6	6
	2 Nee	8	13	8	13	3	2	4	3	5	5	6	6
Werkgever te overtuigen: Bij het werken meer dan 1 uur achtereen	0	83	78	88	84	99	95	92	93	91	89	91	89

		Sector											Totaal
		1 Industrie	2 Bouwnijverheid	3 Handel	4 Vervoer en communicatie	5 Financiële instellingen	6 Zakelijke dienstverlening	7 Onderwijs	8 Gezondheids- en welzijnszorg	9 Overige dienstverlening	10 Openbaar bestuur / overheid	11 Overige bedrijven	
1		463	143	337	174	97	218	120	288	246	176	205	2468
moeten hurken of knielen.	1 Ja	9	10	4	6	1	4	5	4	4	6	5	5
	2 Nee	8	12	8	10	0	1	3	3	5	6	4	6
Werkgever te overtuigen: Meer dan 2 uur aangesloten staand werk moeten verrichten.	0	78	76	84	80	94	93	86	90	87	88	83	85
	1 Ja	6	9	2	5	4	5	7	4	4	6	8	5
	2 Nee	16	15	14	15	2	2	7	6	9	6	9	10
Werkgever te overtuigen: Werk moeten doen in een ruimte zonder daglicht.	0	81	75	85	83	96	90	86	89	88	87	92	86
	1 Ja	6	11	2	4	2	7	6	4	5	6	1	5
	2 Nee	13	14	13	12	2	4	7	7	8	7	6	9
Werkgever te overtuigen: Werken in een ruimte met gladde vloeren.	0	81	79	88	85	98	92	85	90	86	87	88	87
	1 Ja	9	12	3	5	1	5	7	4	6	10	5	6
	2 Nee	10	9	9	9	1	3	7	5	8	3	7	7
Werkgever te overtuigen: Werken in afwezigheid van een kantine, pauze- of schaftruimte op of in de buurt van de werkplek.	0	80	66	87	80	91	86	85	86	89	84	87	84
	1 Ja	7	23	4	6	4	8	5	7	5	7	4	7
	2 Nee	13	11	9	14	6	6	11	7	6	9	9	9
Werkgever te overtuigen: In de nacht op het werk aanwezig moeten zijn terwijl er geen nachtverblijf aanwezig is.	0	88	78	92	88	97	93	92	91	91	91	95	90
	1 Ja	5	14	2	3	2	4	4	5	4	6	1	4
	2 Nee	8	8	6	10	1	3	4	3	5	3	4	5
Werkgever te overtuigen: Moeten werken waarbij er geen gelegenheid	0	86	78	89	85	96	89	83	90	86	87	90	87

		Sector											
		1 Industrie	2 Bouwnijverheid	3 Handel	4 Vervoer en communicatie	5 Financiële instellingen	6 Zakelijke dienstverlening	7 Onderwijs	8 Gezondheids- en welzijnszorg	9 Overige dienstverlening	10 Openbaar bestuur / overheid	11 Overige bedrijven	Totaal
1		463	143	337	174	97	218	120	288	246	176	205	2468
op het werk is om kleding en persoonlijke bezittingen veilig op te bergen?	1 Ja	6	9	3	4	3	7	9	5	6	9	4	6
	2 Nee	8	13	9	10	1	4	9	5	8	3	5	7
Werkgever te overtuigen: Werken zonder dat er een doucheruimte of wasgelegenheid op het werk aanwezig is.	0	87	79	92	87	96	93	88	92	88	90	93	90
	1 Ja	8	8	1	2	3	4	4	3	4	6	2	4
	2 Nee	6	13	7	11	1	2	8	5	8	4	5	6
Werkgever te overtuigen: Werken waarbij er geen of onvoldoende toiletten, urinoirs en wasbakken op of in de buurt van de werkplek aanwezig zijn.	0	81	72	89	81	94	88	87	92	88	88	88	86
	1 Ja	10	18	4	6	4	9	6	5	7	9	4	7
	2 Nee	9	10	8	14	2	3	7	3	6	3	8	7
Werkgever te overtuigen: Werken zonder of met onvoldoende mogelijkheid om uw werkdag naar eigen inzicht in te delen.	0	78	76	84	75	87	86	74	84	83	84	85	82
	1 Ja	6	10	3	5	3	5	11	6	5	8	6	6
	2 Nee	16	15	13	20	10	9	15	10	11	8	10	13
Werkgever te overtuigen: Werken zonder of met onvoldoende bescherming van ogen en het gezichtsvermogen, terwijl dat naar uw inzicht wel nodig is.	0	80	73	90	86	93	91	91	92	88	86	91	87
	1 Ja	13	18	5	3	5	6	6	5	6	9	5	8
	2 Nee	7	9	5	11	2	3	3	3	6	5	4	5
Werkgever te overtuigen: Langdurig met een beeldscherm moeten werken zonder om de twee uur een korte pauze te kunnen nemen of andere werkzaamheden te kunnen doen.	0	78	73	83	73	80	78	82	87	81	76	84	80
	1 Ja	9	13	6	9	11	14	9	8	9	16	8	10
	2 Nee	12	14	11	18	9	8	9	5	9	8	8	10
Werkgever te overtuigen: Werken op een werkplek waar u de tempera-	0	73	75	81	69	79	81	72	77	75	75	77	76

		Sector												
		1 Industrie	2 Bouwnijverheid	3 Handel	4 Vervoer en communicatie	5 Financiële instellingen	6 Zakelijke dienstverlening	7 Onderwijs	8 Gezondheids- en welzijnszorg	9 Overige dienstverlening	10 Openbaar bestuur / overheid	11 Overige bedrijven	Totaal	
1		463	143	337	174	97	218	120	288	246	176	205	2468	
	tuur van uw werkplek niet of onvoldoende zelf kan regelen.	1 Ja	7	7	5	7	8	7	11	8	5	8	8	7
		2 Nee	21	18	14	23	13	12	17	14	20	18	15	17
	Werkgever te overtuigen: Werken met hinderlijke tocht.	0	76	75	83	71	86	87	84	88	78	77	80	80
		1 Ja	7	10	5	6	5	6	7	7	8	10	9	7
		2 Nee	17	15	12	23	9	7	9	5	14	13	11	13
	Werkgever te overtuigen: Buiten werken in weer en wind zonder dat u beschikt over beschermende kleding.	0	84	70	93	85	98	93	92	94	88	89	91	89
		1 Ja	8	17	3	5	1	5	4	4	5	9	4	6
		2 Nee	8	13	5	10	1	2	4	2	7	2	5	6
	Werkgever te overtuigen: Binnen werken in een onprettig binnenklimaat (te droge of te vochtige lucht).	0	72	76	79	75	81	82	75	77	75	75	80	76
		1 Ja	7	10	6	5	7	8	8	9	8	11	6	8
		2 Nee	22	14	15	20	12	10	17	14	16	14	14	16
	Werkgever te overtuigen: Werken zonder of met onvoldoende gelegenheid om het zonlicht te weren wanneer dat hinderlijk is.	0	79	72	84	81	89	86	78	86	81	80	83	82
		1 Ja	7	10	5	4	3	8	8	8	7	9	7	7
		2 Nee	14	18	11	15	8	6	14	6	12	11	10	11